

LOKAAL

2023 _ 10

magazine

Menswaardig arm

Kustburgemeesters aan
het woord

Reputatie en empathie
in de lokale politiek

Zorgzame buurt,
sterker sociaal weefsel

Het Ultieme Stemhokje®

Het lijkt nog heel ver weg, maar op 9 juni 2024 vinden de Europese Verkiezingen plaats. In oktober 2024 zijn in België de provincieraads-, gemeenteraads- en districtraadsverkiezingen. Vandaar dat wij u graag onze stemhokjes onder de aandacht willen brengen. Ons stemhokje voldoet aan het Koninklijk besluit BIZA (febr. 2023) met een hoogte van 2.10 mtr.

Het Ultieme Stemhokje® 1,0 x 1,0 x 2,1 mtr.

Het Ultieme Stemhokje® Plus 1,5 x 1,5 x 2,1 mtr. voor toegankelijkheid mindervalide

Het lichtgewicht, snel opstelbare/invouwbaar Ultieme Stemhokje® zonder losse onderdelen bewijst al 15 jaar zijn dienst bij de verkiezingen en is dus uitermate duurzaam. Inmiddels zijn er ruim 65.000 geleverd in meer dan 12 landen waaronder aan meer dan 110 gemeentes in België. Er is inmiddels weer zeer veel belangstelling in België voor onze stemhokjes. De multifunctionele eigenschappen zijn ook nog steeds een pluspunt.

Schrijfblad geïntegreerd en in hoogte verstelbaar

Stemhokje ingevouwen 74 mm

Scheidingswand 1 x 2 mtr., koppelbaar

Voor meer info, afbeeldingen, specificaties en prijzen (geldig t/m 31-12-2023) zie verkiezingsshop.nl.

Wij komen graag in uw gemeente langs voor een vrijblijvende demo. Op 24 en 25 oktober 2023 staan wij met het stemhokje op het congres van Burgerzaken Vlaanderen in Sint Niklaas.

Van Beem & Van Haagen info@vbenvh.nl +31 20 314 0900

12

STEFAN DEWICKERE

20

STEFAN DEWICKERE

34

STEFAN DEWICKERE

- 5 **Opinie**
- 6 **Kort**
- 10 **Estafette Sven Deckers**
- 12 **Interview met Marc Vanden Bussche, Geert Vanden Broucke en Wilfried Vandaele: 'Trots op de kust'**
Geen twee kustgemeenten zijn gelijk, maar toch delen de burgemeesters van De Haan, Koksijde en Nieuwpoort veel verzuchtingen. Misschien wel hun grootste bekommernis is voldoende vaste en jonge inwoners aantrekken, want met tweedeverblijvers alleen redden ze het niet. En ook de stijging van de zeespiegel moeten ze te lijf.
- 17 **Centrumstad aan zee: gesprek met Bart Tommelein**
- 20 **De stem voor '24 _ Inge Ghijs**
De grote maatschappelijke uitdagingen die op de lokale besturen afkomen, zijn ook de grote topics waarover journalisten moeten berichten. Voor Inge Ghijs, adjunct-hoofdredacteur van De Standaard, zijn lokale besturen naast zoveel andere zaken de plek waar boeiende en concrete verhalen vandaan komen die voor het publiek het grotere plaatje helpen te schetsen.
- 22 **Als grafstenen konden spreken**
- 26 **De toekomst Jeroen Wils: We moeten milder worden**
- 30 **Nieuwe infrastructuur _ Duurzame proeftuin**
- 34 **Interview met Wouter Cox: Gemeenten, medebewakers van de menselijke waardigheid**
'Vul geen brooddozen, schaf ze af en zorg voor gezonde warme maaltijden op school voor alle kinderen. Maak een fysieke loketwerking voor cliënten en hulpverleners verplicht.' Het zijn twee van de structurele quick wins in armoedebestrijding waartoe lokale besturen volgens expert Wouter Cox kunnen bijdragen. Lokaal sprak met hem in de aanloop naar 17 oktober, Werelddag van Verzet tegen Armoede.
- 40 **#Iedereen buitengewoon in Paspoel Anders**
- 44 **Op koers met het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen**
- 48 **Het wegennet efficiënt beheren**
- 50 **Helder water van een proper recyclagepark**
- 53 **Schepenen stropen hun mouwen op in de buitenschoolse opvang**
- 56 **Doelgerichte zorg, gegarandeerd een blijver**
- 58 **In contact met Veronique Tordeur en Myriam Beirens**
- 60 **Agenda**
- 61 **Op zoek naar nieuwe collega's?**
- 62 **Grenzeloos lokaal**
- 63 **Burgemeester Triljoen**

Op de cover: Serge is 52 en draagt een verleden van armoede met zich mee. Hij werkt via het OCMW in een zogenaamd AMA-statuut als keukenmedewerker in een sociaal restaurant in Gent. © Bart Lasuy

COLOFON

KERNREDACTIE Marlies van Bouwel, Bart Van Moerkerke, Marleen Capelle HOOFDREDACTEUR Pieter Plas VORM Ties Bekaert DRUK Graphius VERANTWOORDELIJK UITGEVER Kris Snijkers, directeur Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten vzw, Bischoffsheimlaan 1-8, 1000 Brussel

ADVERTENTIES Peter De Vester, peter@moizo.be, T 03-326 18 92
VACATURES Monika Van den Brande, vacatures@vvsbg.be, T 02-211 55 43

ABONNEMENT 2023 voor alle informatie over de verschillende abonnementenformules www.vvsbg.be/lokaal-abonnement

Praat mee over Lokaal met #VVSglokaal

Deel al waarop u fier bent op #lokaalDNA

Volg ons op

vvsbg

Ondertekende artikels verbinden alleen de auteurs. Reacties zijn welkom. De redactie zal deze naar eigen inzicht al dan niet opnemen, inkorten of er melding van maken. Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, elektronische drager of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Volstaat de indexering van de ontvangsten om de impact van de inflatie en energie-uitdagingen op te vangen?

Studie Lokale Financiën 2023

De afgelopen 3 jaren zorgden voor een ongeziene complexiteit, waarin lokale besturen indruk maakten met een bewonderenswaardige snelheid van handelen. Vandaag staan hen nog tal van uitdagingen te wachten: de energiecrisis beheren, de lokale economie ondersteunen, zachte mobiliteit bevorderen, de sociale cohesie versterken...

Het lokale economische landschap kreeg met een forse inflatie een harde klap te verwerken, wat heeft geleid tot een brutale financiële schok. **Over welke middelen beschikken de gemeenten om hiermee om te gaan? Zal de indexering van de gemeenteontvangsten volstaan om de schok op te vangen? En welke financiële marge biedt ze aan de gemeenten om de uitdagingen op energievlaak aan te gaan?**

De Studie Lokale Financiën 2023 brengt de concrete cijfers en antwoorden in kaart.

Onze inzichten, analyses en uitgebreide brochures vindt u op belfius.be/studies.

Belfius

KRIS SNIJKERS
Algemeen directeur
van de VVSG

Wie wil dit na ons nog doen?

We zijn een jaar verwijderd van de lokale verkiezingen van 2024. De vorming van de kandidatenlijsten is overal volop bezig. Her en der valt er daarbij wel wat bezorgdheid te horen. Vinden we wel voldoende en – vooral – goede kandidaten die zich in een verkiezingscampagne willen smijten en bij een goed resultaat dan ook nog eens zes jaar een lokaal mandaat willen opnemen? Resultaten uit het verleden zijn geen garantie voor de toekomst, maar laten we toch even naar de cijfers van de afgelopen bestuursperiode kijken. Tot en met 15 mei 2023 hebben 1172 gemeenteraadsleden, 469 schepenen, 65 burgemeesters, 866 leden van het bijzonder comité en 174 voorzitters van de gemeenteraad hun mandaat voortijdig beëindigd. De redenen daarvoor zijn uiteraard divers: een overlijden, een verhuizing of een afgesproken wissel. Toch zijn dit hoge aantallen bij mensen die er in 2018 uitdrukkelijk voor kozen om aan verkiezingen deel te nemen en nadien een mandaat effectief op te nemen.

Het is moeilijk om algemene uitspraken te doen. Toch hoor je steeds vaker van mensen met ervaring in een lokaal politiek mandaat de vraag: ‘Wie wil dit na ons nog doen?’ Daaronder schuilen verschillende ervaringen: de verruwing in de politiek, de polarisatie in de samenleving en in het bijzonder op de sociale media, de manier waarop de klassieke media voortdurend op zoek zijn naar conflicten en – smeulige – verhalen zonder veel aandacht voor de inhoud van het beleid, de steeds complexer wordende problemen en regelgeving, het gevoel niet steeds voldoende invloed te hebben op concrete verbeteringen in de samenleving, een gebrek aan waardering voor het lokale mandaat...

In een ingewikkelde en steeds sneller evoluerende samenleving zoals de onze vandaag, zijn eenvoudige oplossingen en antwoorden helaas nog zelden mogelijk. Politiek en beleid zijn – ook lokaal – ingewikkelde aangelegenheden waarbij voortdurend tegengestelde belangen moeten worden afgewogen, terwijl burgers en media snelle, liefst eenvoudige oplossingen vragen voor alle mogelijke problemen. Politici dreigen hier-

door almaar meer verscheurd te worden. Jeroen Wils geeft in deze editie van Lokaal een mogelijke sleutel mee om deze impasse te doorbreken. Hij schetst het onderscheid tussen imago (het beeld aan de buitenkant) en reputatie (het gevolg van je effectieve gedrag, het doen wat je zegt) van een politicus. Jeroen Wils houdt een pleidooi voor een politiek met botsende visies, maar met meer empathie. Het is een pleidooi voor

Politiek en beleid zijn – ook lokaal – ingewikkelde aangelegenheden waarbij voortdurend tegengestelde belangen moeten worden afgewogen.

politici die in een wereld van tegengestelde belangen op een authentieke manier vanuit hun eigen beeld op de mens en de samenleving een visie durven neerzetten en daar op een integere manier naar handelen. Wat minder wakker liggen van het imago en de waan van de dag, en meer inzetten op de reputatie dus.

Behalve bij een verantwoordelijke houding van de media en een realistisch verwachtingspatroon van burgers, ligt een deel van de puzzel om uit de negatieve spiraal te geraken dus bij de politici zelf. En gelukkig zijn er op het lokale niveau tal van politici die dag in dag uit vanuit deze visie aan politiek doen. Daartegenover mag dan ook een gerechtvaardigde vraag staan naar een goede omkadering en een versterking van het statuut van de lokale politicus, zowel in de raad als op het uitvoerende niveau. —

Professionaliseringstraject lokale geloofsgemeenschappen

Sinds 2021 heeft Vlaanderen een nieuw Erkenningsdecreet Lokale Geloofsgemeenschappen. Het bevat verschillende bijgestelde verplichtingen. Lokale geloofsgemeenschappen staan ook dagelijks voor allerlei maatschappelijke uitdagingen. De Thomas More hogeschool biedt nu een professionaliseringstraject aan dat geloofsgemeenschappen bij al die taken ondersteunt.

De doelgroep van dit professionaliseringstraject zijn geëngageerde personen binnen een erkende of erkenningszoekende geloofsgemeenschap. De opleiding is heel praktisch opgevat. Ze bestaat uit een juridische, een administratieve, een communicatieve en een maatschappelijke module. Het aanbod geldt voor alle geloofsgemeenschappen van alle erediensten.

De volledige opleiding – een postgraduaat – is een combinatie van ‘on campus’ in Mechelen, zelfstudie en online lessen en bestaat uit 30 studiepunten; ze wordt gespreid over dit en volgend academiejaar. Dankzij de steun van de Vlaamse overheid kost de inschrijving per academiejaar 100 euro. De opleiding is uniek in Vlaanderen.

Lokale besturen kunnen dit opleidingsaanbod bij de lokale geloofsgemeenschappen in de kijker zetten via de eigen vertrouwde communicatiekanalen of door potentieel geïnteresseerden rechtstreeks te benaderen. Het traject start deze maand, maar aansluiten is nog mogelijk. – Maarten De Waele

Alle info staat op de website van Thomas More.

Contactpersoon: Sofian El Bouazati, T 0486-88 81 68, sofian.elbouazati@thomasmore.be

Eerste hulp bij de opmaak van de omgevingsanalyse

Bij de lancering van een nieuw meerjarenplan, dat zal lopen van 2026 tot 2031, is een geactualiseerde omgevingsanalyse essentieel. De VVSG wil lokale overheden ondersteunen bij de opmaak van deze noodzakelijke analyse. Vanaf 12 oktober vind je op onze website fiches voor 27 verschillende beleidsdomeinen, waar-

in de taken en beleidsmogelijkheden van de lokale besturen worden beschreven, samen met relevante trends en beschikbare gegevensbronnen. De fiches bevatten ook inspirerende richtvragen en een overzicht van alle belanghebbenden en initiatiefnemers.

Er staat ook een overzicht van de brede-

re maatschappelijke trends en hun verwachte weerslag op lokaal beleid. We presenteren praktische richtlijnen voor het opstellen van de omgevingsanalyse en delen enkele best practices uit lokale gemeenschappen. – Ben Gilot

www.vvsg.be/omgevingsanalyse

oproepen

Tot 18 oktober – Pendelfonds

Met het Pendelfonds geeft de Vlaamse overheid subsidies aan initiatieven die het woon-werkverkeer duurzamer maken. De 14de oproep is gericht op projecten die de verbinding tussen het openbaar vervoer en de werkplek verbeteren, én op projecten die het gebruik van nabijgelegen fietssnelwegen stimuleren. Bedrijven en organisaties kunnen nog tot 18 oktober een dossiernummer aanvragen. Tegen 18 januari moeten ze dan hun subsidieaanvraag vervolledigen.

Pendelfonds.be | Vlaamse overheid

Tot 23 oktober – Innovatieve laadsystemen

Vlaams minister Lydia Peeters en het Departement Mobiliteit en Openbare Werken lanceren een oproep voor innovatieve projecten ter uitvoering van het beleidskader ‘Clean Power for Transport’. Het gaat om verkennende en innovatieve proefprojecten van beperkte schaal die na afloop kunnen opschalen.

CPT-projectoproep voor innovatieve laadsystemen | Vlaanderen.be

Tot 27 oktober – Lokaal activeringspact 2023

De oproep lokaal activeringspact wil lokale besturen die extra inspanningen leveren om leefloongerechtigden te activeren, financieel ondersteunen. Het doel is om de uitstroom naar werk van leefloongerechtigden in Vlaanderen te bevorderen. Per lokaal bestuur kan één projectvoorstel ingediend worden.

Oproep lokaal activeringspact 2023 | Vlaanderen.be

STEFAN DE WICKERE

Zijnstroom in de Publieke Zorg: ontdek de mogelijkheden

Er is goed nieuws voor wie de sprong wil wagen naar een carrière in de publieke zorgsector. Met de opkomst van het nieuwe IKA-zijnstroomkanaal zijn er nu meer mogelijkheden dan ooit tevoren voor geïnteresseerden om een betekenisvolle taak te vervullen in de zorg.

Geïnteresseerden kunnen bij een lokaal bestuur direct aan de slag, krijgen dienstvrijstelling en volgen een opleiding tot kinderbegeleider, verzorgende, zorgkundige of logistiek medewerker.

Het nieuwe zijnstroomkanaal zet de deuren open voor bijkomende instroom in de zorg. Er is een budget van 23 miljoen euro. Wie een contract of aanstelling kan bemachtigen bij een lokaal bestuur, krijgt de weg vrij voor verdere professionele ontwikkeling. Dit betekent dat er tijdens de opleiding een loon uitbetaald wordt, waardoor de medewerker zich volledig op de studie en praktijkervaring kan richten. Het is natuurlijk de bedoeling dat afgestudeerden daarna effectief aan de slag gaan bij het lokale bestuur. Dit biedt perspectief voor de invulling van vacatures bij lokale besturen. _ Mike Deschamps

Een overzicht van alle actuele mogelijkheden in de publieke zorgsector vind je via vvsq.be/zijnstroom-zorg

Tot 16 november _ Fonds Louise Vanden Bulcke

Het Fonds Louise Vanden Bulcke wil het behoud en de restauratie van historische tuinen en parken in Vlaanderen aanmoedigen. Jaarlijks bekroont het een project, ter ondersteuning van uitgevoerde of nog uit te voeren restauratiewerken.

Ter gelegenheid van het twintigjarige bestaan van het Fonds bedraagt de prijs eenmalig 10.000 euro.

Projectoproep voor individuen 2023 | Koning Boudewijnstichting (kbs-frb.be)

Projectoproep voor organisaties 2023 | Koning Boudewijnstichting (kbs-frb.be)

Tot 4 december - Fonds Jules Bouts

Het Fonds Dr. Jules Bouts steunt erkende lokale jeugdbewegingen die echte maatschappelijke meerwaarde willen creëren voor thema's als integratie, emotionele veiligheid, fysieke gezondheid... Zet je origineelste beentje voor en overtuig ons dat jouw idee echte maatschappelijke impact zal hebben!

Fonds Jules Bouts - projectoproep 2023 | Koning Boudewijnstichting (kbs-frb.be)

Geografie van de superdiversiteit

Vlaanderen is superdivers: één op vier Vlamingen heeft een migratieachtergrond. Vlaanderen zal nooit meer zo wit zijn als gisteren of vandaag, ook al leven bijna twee op drie Vlamingen nog steeds in eerder witte wijken. In steden als Brussel, Antwerpen, Genk of Vilvoorde heeft de meerderheid van de inwoners wortels in migratie. De superdiversiteit suburbaniseert en waaiert in de 21ste eeuw ook uit naar kleinere steden en ruimere stadsregio's. Dit boek brengt het proces van superdiversificering de voorbije drie decennia op een unieke manier in kaart. Het toont de opschaling, ruimtelijke spreiding en de snelheid van onze superdiverse realiteit, tot op wijkniveau.

Inzicht in die ruimtelijke spreiding is cruciaal voor beleid. Hoe maken we dat beleid – ook lokaal – meer verbindend en toekomstgericht? Het boek is een must voor al wie inzicht wil in de ruimtelijke neerslag van diversiteit en er op een verbindende en niet-polariserende manier mee aan de slag wil gaan.

- D. Geldof, R. Vanhaeren e.a.,
- *Superdivers Vlaanderen: geografie van een nieuwe realiteit*,
- ASP, 30 euro

Het boek wordt op 11 oktober voorgesteld in Schaarbeek, aanmelden kan via kcgezinswetenschappen.odisee.be

Toolkit duurzame en emissievrije e-commerce in steden

De toolkit voor duurzame en emissievrije e-commerce in steden wil een instrument zijn om e-commerce in een stad duurzaam en emissievrij te organiseren en een gelijk ecologisch speelveld voor alle betrokkenen te bevorderen. De studie onderzoekt ook welke instrumenten van lokale overheden kunnen bijdragen aan een dergelijke duurzame pakjeslogistiek. De toolkit maakt onderscheid tussen verschillende soorten stedelijke gebieden en verschillende (soorten) maatregelen.

Op 18 oktober heeft in auditorium De Stroom aan de Rooseveltlaan in Gent een slotevenement plaats, waar de toolkit en enkele praktijkcases worden toegelicht.

Alle informatie vind je via vvsq.be/toolkit-e-commerce

Internationaal kader voor evenwichtig beleid openbare verlichting

Openbare verlichting is in volle evolutie en het is een essentieel hulpmiddel voor mobiliteit, economie, cultuur en sociale samenhang in onze kernen en daarbuiten. Door de energiecrisis en stijgende elektriciteitsprijs gingen nogal wat besturen over tot het doven van openbare verlichting. Een significante maatregel, want openbare verlichting in een gemiddelde gemeente neemt ongeveer de helft van al het publieke elektriciteitsverbruik in beslag. Voor lokale besturen is de uitdaging de juiste balans te blijven vinden tussen een goed verkeers- en veiligheidsbeleid op hun grondgebied, de sociale beleving en de impact op milieu en mens.

Deze thema's worden behandeld in het VVSG-Fluvius kennisnetwerk openbare verlichting, waar een dertigtal lokale besturen klein en groot al enkele jaren goede praktijken, kennis en kunde delen. Dit Vlaamse kennisnetwerk is recent internationaal verbreed via de samenwerking met LUCI (Lighting Urban Community International), het wereldwijde netwerk van zeventig steden waaronder Antwerpen en Gent. LUCI publiceerde recent een internationale verklaring 'De toekomst van openbare verlichting' met zeven kerndoelstellingen. Ze biedt lokale besturen inspiratie bij het actualiseren of uitwerken van hun beleid. De LUCI-leidraad werd in het Nederlands vertaald en aangevuld met vele goede praktijken en realisaties bij Vlaamse steden en gemeenten.

De 7 LUCI-kernprincipes in Vlaanderen

Voor alle details over deze zeven kernprincipes verwijzen we graag naar de Vlaamse vertaling en praktijkvoorbeelden. Hieronder al een greep uit de principes waarrond het kennisnetwerk het actiefst was: energiezuinigheid, biodiversiteit en beeldvorming.

Principe 1 Netto nul uitstoot verlichting: de uitstoot reduceren tijdens productie, gebruik, onderhoud én einde levensduur is cruciaal om verdere klimaatverandering te voorkomen. Verleiding, circulaire principes en aangepaste lichtintensiteit zijn daarvan de hoekstenen, die ook in Vlaanderen al volop worden toegepast. Medio 2023 is ongeveer 42% van de verlichtingstoestellen verled, waarvan een groot deel interactief en met de mogelijkheid voor 'licht op maat'. Led bespaart tot 45% energie, en dankzij de specifiek ontwikkelde dim/doof-brandprogramma's, in lijn met normen qua verkeersveiligheid, kun je 10% tot 20% extra besparen. De oude verlichtingspunten worden in toenemende mate sociaal en ecologisch gedemonstreerd door het maatwerkbedrijf W-technics.

Principe 2 & 4 Lichtvervuiling beperken: mens en natuur ondervinden soms hinder van overdadig verlichten, wat via ter-reintests met alle betrokken stakeholders in Vlaanderen wordt onderzocht. Vanuit de vraag of er wel overal verlichting nodig is, werd met de expertise van onder andere de provincie Antwerpen, ANB en Fietsberaad via 'donkertebehoeftekaarten' een nieuwe methode ontwikkeld om natuurnetwerken te verbinden. Op wegen of fietspaden waar niet altijd en overal verlichting nodig bleek, werden donkere corridors gecreëerd. Daarnaast werken vele Vlaamse lokale besturen aan inperken van overmatige verlichting van bedrijfsterreinen en handelszaken.

Principe 5 & 7 Draagvlak en beeldvorming OV: bewoners mee aanspreken kan de aanvaarding van het doven van openbare verlichting verhogen, met extra baten voor factuur, mens en natuur. Verder worden er nieuwe praktijken en beleidsregels opgesteld die kunnen worden gebruikt voor het uitwerken van beleidsplannen waar Fluvius de lokale besturen kan ondersteunen.

Aan de slag?

Om te beginnen kun je nagaan of het besparingspotentieel van de interactieve ledverlichtingstoestellen en de performante brandprogramma's al volledig benut is. Vanaf dan laat je je bij de opmaak van beleidsplannen inspireren door de zeven LUCI-principes. Een goede tip: sluit je aan bij het kennisnetwerk door een mail te sturen naar Patrick.Dellaert@VVSG.be en Kris.Moonen@VVSG.be en (her)bekijk het webinar van 13 oktober 'Duurzame, energiezuinige openbare verlichting' via vvsg.be/energieke-vrijdagen. _ Kris Moonen en Patrick Dellaert

Lees nog meer via vvsg.be/publiek-patrimonium

Download de LUCI-verklaring in het Nederlands via www.luciasociation.org (kies 'About LUCI' en 'LUCI Declaration for the future of urban lighting')

Ambachtelijk vakmanschap in de kijker

Op zondag 19 november vindt de 17de Dag van de Ambachten plaats. Doel is het ambachtelijk vakmanschap te promoten en in de kijker te zetten. Ondersteun als gemeente ook dit jaar jouw ambachtlieden. Stuur hen een warme oproep om deel te nemen en hun zichtbaarheid te

vergroten. Inschrijven kan vóór 9 oktober op dagvandeambachten.be.

Deelname aan de Dag van de Ambachten is gratis en voorbehouden aan ambachtlieden met een label 'Erkend ambacht'. Dit label kunnen ambachtlieden gratis aanvragen. Goed nieuws!

In tegenstelling tot vroeger is het label tegenwoordig ook toegankelijk voor ambachtlieden in bijberoep. Erkende ambachtlieden in jouw gemeente vind je snel terug via het online register van ambachtlieden. _ Stefan Thomas

Onderzoek lokaal welbevinden bij inwoners met een beperking

Op vraag van het Agentschap Binnenlands Bestuur, afdeling Gelijke Kansen, Integratie en Inburgering, voert de vakgroep Orthopedagogiek van de UGent onderzoek naar het lokale welbevinden van inwoners met een beperking in Vlaamse steden en gemeenten. Besturen kunnen hieraan meewerken door een vragenlijst in te vullen.

Deze vragenlijst is bedoeld voor beleidsmakers die bezig zijn met het dagelijks bestuur van een stad of gemeente en voor medewerkers die rechtstreeks met lokaal welbevinden van personen met een beperking bezig zijn. Per stad of gemeente kunnen er dus verschillende mensen de lijst invullen. Dat kan de bevoegde schepen zijn, een kabinetsmedewerker, maar evengoed een medewerker van het OCMW of een lid van een adviesraad, klankbordgroep, focusgroep, forum, kortom iedereen die bezig is met welzijn, toegankelijkheid, inclusie van en voor personen met een beperking.

Het doel van dit onderzoek is niet om het individuele beleid van een stad of gemeente te beoordelen, maar wel een overzicht te krijgen van best practices, al genomen maatregelen en nog openstaande uitdagingen om op basis daarvan een duurzaam en toegankelijk instrument te ontwikkelen dat de afstemming tussen beleid en inwoners met een beperking versterkt. Wat zijn terugkerende vragen en problemen? Wat zijn inspirerende praktijken? Wat hebben steden en gemeenten nodig om

hun beleid zo goed mogelijk te kunnen afstemmen op personen met een beperking? Alle antwoorden worden vertrouwelijk behandeld en de verkregen data worden anoniem gerapporteerd.

Je hebt ongeveer twintig minuten nodig om de hele vragenlijst in te vullen. Met vragen en opmerkingen kun je terecht bij Maj.VanHee@UGent.be - **Marleen Capelle**

Scan de qr-code om naar de bevraging te gaan.

Tijd voor een PFAS-saneringsfonds

Nu de vervuilde PFAS-sites in kaart zijn gebracht, vrezen de VVSG en het Netwerk Brandweer dat meer mensen de brandweer of de gemeente zullen dagvaarden. Maar voor lokale besturen zijn lange procedures of schadevergoedingen niet de oplossing, een algehele sanering van de vervuilde terreinen is dat wel.

PFAS zijn een algemeen probleem dat een efficiënte oplossing vereist. Daarom vragen we de betrokken overheden en instanties om samen met ons een fonds op te richten om de bodem van de vervuilde sites te saneren. Wij dringen daarop aan, omdat de lokale besturen en de hulpverleningszones niet over voldoende middelen beschikken om deze verontreiniging te financieren. We mogen ook niet vergeten dat de brandweer destijds steeds heeft gehandeld naar bestwil en vermogen op basis van de beschikbare informatie en technologie.

Zoals bij alle andere toepassingen waarin PFAS verwerkt zijn, was de schadelijkheid voor mens en milieu nog niet bekend. Er waren ook geen alternatieven voor blusschuim met PFAS. Pas in een latere fase is duidelijk geworden dat PFAS mogelijke risico's inhielden voor gezondheid en milieu. De brandweer heeft dan ook zeer snel maatregelen genomen om het gebruik ervan te stoppen. - **Nathalie Debast**

Dit is een voorbeeld van een sterk klimaatbeleid zonder het geld vanuit de stadskas. De integratie en samenwerking met andere diensten, provincie en met burgercoöperaties als Ecopower is wél cruciaal. Iedereen kent onze windturbines, maar als je dan met een project als Power Up (waarmee Eeklo de energiearmoede aanpakt bij kwetsbare gezinnen, red.) kan aantonen dat een windturbine ook een gemiddelde besparing op het gezinsbudget van 230 euro betekent, dan heb je gewoon een heel sterk verhaal. De kunst van goed klimaatbeleid bestaat er in om iets ongreepbaars als CO₂ te vertalen in euro's.

Bob D'Haeseleer, onafhankelijk raadslid Sint-Niklaas, haalde via zijn netwerk de BBC naar Eeklo voor een documentaire. Het Nieuwsblad 6/9

Zo'n samentrekking kan best lang worden. Denk maar aan Puurs-Sint-Amands of Houthalen-Helchteren. Handelaars vrezen vaak de impact van een nieuwe naam, maar volgens mij kan die net voor een positief effect zorgen. Zo'n fusie met een nieuwe naam krijgt heel wat aandacht in de media en zo neemt de bekendheid vanzelf toe. Dat is interessant op lange termijn.

Eric Goubin, Thomas More pleit voor een nieuwe naam voor de fusiegemeenten in zowel Bilzen en Hoeselt als Ham en Tessenderlo. Het Belang van Limburg, 31/08

De overheid wordt vaak gereduceerd tot een groep politici, maar ik heb meer bewondering voor ambtenaren. In mijn ervaring zijn dat mensen die dag in en dag uit het verschil proberen maken voor burgers, ondanks de beperkte middelen.

Aline Muylaert, een van de drijvende krachten achter CitizenLab, De Tijd 02/09

Voor het stadsbestuur is een wedkantoor problematisch. Het zorgt ervoor dat mensen in armoede geraken en dat ze veel schulden krijgen. En het kan zorgen voor psychische en sociale problemen. ... We kunnen een samenwerking weigeren op basis van de nabijheid van instellingen voor jongeren of voor erediensdiensten. In principe is dat het geval in heel Genk. Tenzij in een industriegebied, maar daar mag het dan weer niet om een andere reden.

Wim Dries, burgemeester Genk over de sluiting van alle gokkantoren, VRT NWS 19/9.

Ik geloof oprecht dat je als overheid verzuring tegengaat door in te zetten op eenvoud en duidelijkheid. Dat is wat de nieuwe bouwcode doet. Als overheid moet je de burger niet doodpesten met al te veel gedetailleerde regels.

Annick De Ridder, Antwerps schepen van onder meer Stadsontwikkeling en Ruimtelijke Ordening en Vlaams Parlementslid. De Tijd 05/09

Sven Deckers

Burgemeester Brecht

Sven Deckers, burgemeester van Brecht, kreeg het estafettestokje van burgemeester Hans Knop uit Zele, om een vragenlijstje à la Proust te beantwoorden. Aan het eind geeft hij het door aan een andere lokale politica/politicus, van een andere partij en ver van Brecht.

Wat betekent jouw politieke functie voor jou?

Een hele grote eer om samen met een sterk team, met mensen zowel uit de politiek als uit de administratie en burgers, te werken aan een nog beter en mooier Brecht.

Wat was je eerste politieke daad (in de ruimste betekenis)?

Als vicepraeses van de studentenclub moesten we regelmatig overleggen met de directie en andere organisaties om onze studenten zo goed als mogelijk te ondersteunen.

Kom je uit een politiek nest?

Absoluut niet, als hardwerkende zelfstandigen hadden mijn ouders geen tijd om aan politiek te doen. Alles stond in het teken van het bedrijf. Al is dat natuurlijk ook wel een beetje aan politiek doen.

Wat zie je als je grootste prestatie?

Ondanks de verschillende crisissen, waaronder corona, een investeringsprogramma uitvoeren dat in Brecht ongezien was, en toch de financiën van de gemeente gezond maken.

Neem je dit ambt mee naar huis?

Het mandaat van burgemeester is niet iets dat je zo maar even kunt weggleggen, je staat ermee op en gaat ermee slapen. Al probeer ik wel mijn naasten er niet te veel mee lastig te vallen.

Heb je vrienden in de politiek?

Gelukkig wel. Sommigen zeggen dat je in de politiek geen vrienden kunt hebben, maar ikzelf heb goede vriendschappen kunnen opbouwen binnen de politiek, zowel binnen mijn partij als daarbuiten.

Met wie overleg je het eerst als je een belangrijke politieke beslissing moet nemen?

Vooral met mijn partijgenoten van het college, maar ook met sommige collega-burgemeesters uit omringende gemeenten.

Wat vind je zelf je meest uitgesproken positieve eigenschap?

Mijn zin voor ondernemerschap, ook als burgemeester. Knopen doorhakken, maar steeds zonder de visie op lange termijn uit het oog te verliezen.

Welke eigenschap bij jezelf betreur je het meest?

Ik ben te ongeduldig, de procedures om van beslissing naar uitvoering te gaan duren mij veel te lang en werken soms behoorlijk op mijn zenuwen.

Welke eigenschap waardeer je het meest bij een oppositielid?

Dat ze de partijpolitiek kunnen overstijgen en oprecht werken voor alle mensen van Brecht en niet enkel voor de eigen achterban.

Met welke historische figuur identificeer je je het meest?

Ik identificeer mij niet graag met historische figuren. Alle grote werken en prestaties werden of worden mijns inziens geleverd door een team van mensen, één enkele persoon kan dat niet. Er zullen wel altijd leiders zijn die de drijvende kracht zijn achter verandering, individuen die mensen samenbrengen om dingen in beweging te zetten en te realiseren.

Wie zijn je huidige helden?

Alle vrijwilligers die zich inzetten in en voor onze gemeenschap.

Waar zou je nu het liefste zijn?

Heel Brecht is de ideale plaats om te zijn.

Welk woord of welke zin gebruik je te vaak?

Wat kost dat en van welk budget?

Wat koester je het meest?

Mijn familie en vrienden.

Wat is volgens jou de diepste ellende?

Een dierbare verliezen.

Wat is je favoriete bezigheid?

Klussen aan mijn oldtimer.

Ga je nog af en toe op café in de gemeente?

Heel graag zelfs, soms te lang volgens mijn vrouw!

Wat is je motto?

Voor niets gaat de zon op.

Aan wie geef je de estafettestok door?

Aan schepen Tijs Naert van Harelbeke. —

© 2023 Lokaal

Trots op de kust

De Haan, Koksijde, Nieuwpoort, drie heel verschillende kustgemeenten, met drie burgemeesters die toch veel verzuchtingen delen. Hun specifieke situatie wordt onvoldoende erkend door 'Brussel', vinden ze, maar tegelijkertijd zijn ze zeer trots op hun eigenheid. Misschien wel hun grootste bekommernis is voldoende vaste en jonge inwoners aantrekken, want met tweedeverblijvers alleen redden ze het niet.

BART VAN MOERKERKE
redacteur Lokaal

Het is druk in surfclub Windekind in Oostduinkerke. Het strand ligt er door het gure weer verlaten bij, maar de vele surfers halen hun hart op aan de wind en de golven. Drie kustburgemeesters haasten zich naar binnen. Marc Vanden Bussche (Open VLD) is al bijna dertig jaar burgemeester van Koksijde. Geert Vanden Broucke (CD&V, Nieuwpoort) en Wilfried Vandaele (N-VA, De Haan) hebben minder burgemeestersjaren op de teller, respectievelijk acht en vijf.

Kunt u kort uw gemeente voorstellen?

Marc Vanden Bussche: 'Naast Koksijde maken ook Oostduinkerke, Sint-Idesbald en de landbouwgemeente Wulpen deel uit van de gemeente. Koksijde telt 22.000 inwoners, een aantal dat oploopt tot 60.000 in de zomermaanden en met de dagjestoeristen erbij zelfs tot 80.000. Op om het even welk moment van het jaar zijn er meer dan 22.000 inwoners. Heel het jaar door zijn er tweedeverblijvers.'

Geert Vanden Broucke: 'Nieuwpoort is een echte vissersstad en is ook gekend als fraaie badplaats aan de Noordzee. Nieuwpoort-Stad heeft een authentieke en historische stadskern en dat willen we zo houden. Nieuwpoort-Bad is meer op bezoekers gericht en ook de aanwezige infrastructuur is hierop afgestemd. Daarnaast zijn er de groene deelgemeenten Sint-Joris en Ramskapelle. In totaal hebben we 11.000 inwoners en 10.400 tweedeverblijvers. Daar komen jaarlijks 1,7 miljoen dagjestoeristen bij.'

Wilfried Vandaele: 'Tot voor de fusie van 1976 bestond De Haan niet, al werd de naam wel gebruikt als toeristisch label. Uit het samengaan van Klemskerke, Vlissegem en Wenduine ontstond De Haan. Wenduine is een typische kustgemeente die qua look & feel nauw aansluit bij Blankenberge. Het centrum van De Haan is atypisch voor de kust door de bekende concessie, een beschermd dorpsgezicht van 700, 800 kleinschalige villa's. We streven naar een fiftyfifty verdeling van zo'n 6500 vaste woningen voor onze 12.000 vaste inwoners en even veel tweede verblijven.'

Enkele weken geleden stelde het hof van beroep in Gent een tweedeverblijver in het gelijk die klacht had ingediend tegen de tweedeverblijfstaks in Knokke. Hoe kijkt u naar dat arrest?

Marc Vanden Bussche: 'Ik las onlangs dat in Frankrijk de staat de zones vastlegt waar een tweedeverblijfstaks wordt opgelegd, als tool om de eerste verblijvers te bevoordelen. Dat is precies de reden waarom ook wij die toepassen. Zonder vaste inwoners kunnen we niet overleven, want dan schiet er van het sociaal weefsel niet veel over, dan verdwijnen de scholen, de winkels, de bedrijven, de ziekenhuizen. Om eerste verblijvers aan te trekken heffen wij net als Knokke geen aanvullende personenbelasting.'

Geert Vanden Broucke: 'De tweedeverblijfstaks is en blijft een belangrijke bron van inkomsten

STEFAN DEWICKERE

Geert Vanden Broucke: 'De tweedeverblijfs-taks is en blijft een belangrijke bron van inkomsten voor alle badplaatsen en ook voor Nieuwpoort. Investerings in dienstverlening, patrimonium en infrastructuur komen iedereen ten goede, ook tweedeverblijvers.'

voor alle badplaatsen en ook voor Nieuwpoort. Hij is noodzakelijk om onze stad uit te bouwen tot een jonge, moderne en dynamische badstad. Investerings in dienstverlening, patrimonium en infrastructuur komen iedereen ten goede, ook tweedeverblijvers.'

Wilfried Vandaele: 'De taks is bij ons vrij laag, 550 euro, maar wordt wel geïndexeerd. Hij levert 7 miljoen euro aan inkomsten op. Onze aanvullende personenbelasting van vijf procent levert 3 miljoen euro op, de onroerende voorheffing 9 miljoen euro.'

Nieuwpoort ontving in 2022 340 euro per inwoner uit het Gemeentefonds, De Haan 301 euro en Koksijde 193 euro. Het bedrag voor Koksijde is zo laag omdat de gemeente geen APB heeft. Het Vlaamse gemiddelde is 443 euro. Is dat een doorn in het oog van de kustgemeenten?

Marc Vanden Bussche: 'Het bevestigt in elk geval dat onze stem onvoldoende wordt gehoord in Brussel. Onze situatie is zo uitzonderlijk dat de acht kleinere kustgemeenten – zonder de steden Oostende en Brugge – beter een eigen belangenvereniging zouden vormen.'

Wilfried Vandaele: 'De parameters voor de verdeling van het Gemeentefonds mogen wel eens vernieuwd worden. Maar je krijgt een correctie nooit verkocht zonder de globale pot te vergroten, want dat zou betekenen dat sommigen minder ontvangen dan nu. Van de kustgemeenten krijgen enkel Oostende en Brugge veel centen uit het Gemeentefonds, meer dan het dubbele van onze 300 euro per persoon. Dankzij het openruimtefonds zijn we wel een van de sterke groeiers.'

Hoe kijkt u naar de regiovorming?

Wilfried Vandaele: 'De kustgemeenten zijn verspreid over drie verschillende regio's. Wij zijn ondergebracht in de regio Middenkust met onder meer Oostende. Maar voor dossiers zoals huisvuilophaling en sociale huisvesting zijn we

historisch echt georiënteerd op Blankenberge en Brugge. Die banden doorknippen en ons op de nieuwe regio richten vraagt veel energie en middelen.'

Geert Vanden Broucke: 'De Panne, Koksijde en Nieuwpoort zijn ingedeeld bij de regio Westhoek. Voor ons is het Westhoekoverleg niet echt stimulerend, aangezien de besluiten niet voordelig zijn voor de kustgemeenten. De onderwerpen die bovendien voor ons relevant zijn, zijn voor de andere Westhoekgemeenten minder van belang en omgekeerd.'

Marc Vandenbussche: 'Er is geen verbinding met het openbaar vervoer, geen autosnelweg, niemand van hier werkt in Ieper. Ik vrees dat die regiovorming tot mislukken gedoemd is. De brandweerzone Westhoek werkt ook niet, we raken het niet eens over de financiële verdeelsleutel. Als kustgemeenten hebben we de financiële draagkracht om te investeren, maar andere gemeenten in de zone hebben die ruimte niet. We hebben voorgesteld om een brandweerzone te vormen met Nieuwpoort en De Panne, de drie gemeenten van de politieke zone Westkust, maar dat is federaal niet geaccepteerd.'

Welke hefboomen, behalve fiscaliteit, zet u nog in om inwoners aan te trekken?

Geert Vanden Broucke: 'Het nieuwe RUP in Nieuwpoort-Stad stimuleert ontwikkelaars om woonhuizen te bouwen en stimuleert ook om bestaande woonhuizen te beschermen. Nieuwpoort wenst immers een leefbare en levendige stad te zijn waar jonge gezinnen zich graag willen vestigen. Als extra geven we mensen onder 35 jaar een aanzienlijke premie als ze in Nieuwpoort een woning kopen en zich in onze stad domiciliëren. In anderhalf jaar hebben we de premie al meer dan zestig keer toegekend.'

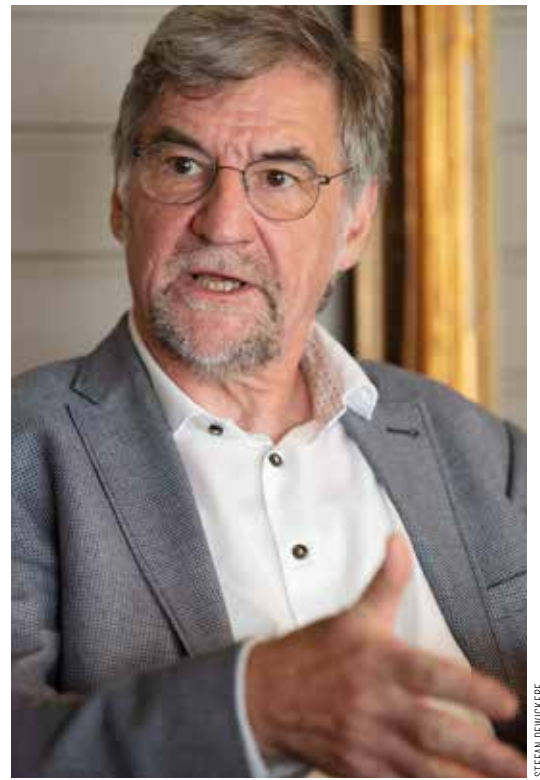
Wilfried Vandaele: 'Voor alle nieuwe verkavelingen geldt bij ons een domiciliëringplicht. We hebben langer geleden ook nog BPA's opge maakt om appartementen te verbieden in bepaalde wijken, en je ziet dat dat gewerkt heeft.'

Dat brengt ons naadloos bij de ruimtelijke ordening aan de kust. Een artikelenreeks in De Standaard afgelopen zomer schetste niet altijd een even fraai beeld.

Marc Vanden Bussche: 'Stedenbouw en ruimtelijke ordening zijn goed gereguleerd. Een gemeente, laat staan een schepen of burgemeester, kan niet zomaar iets doen. We hebben professionele stedenbouwkundige ambtenaren,

STEFAN DEWICKERE

STEFAN DEWICKERE

het college beslist collegiaal, de gemeenteraad buigt er zich over, er is een beroepsmogelijkheid bij de provincie en bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen. Dat kustgemeenten daar onzorgvuldig mee zouden omspringen is larie en apekool.'

Geert Vanden Broucke: 'Bij vergaderingen met bouwpromotoren doe ik steeds een beroep op onze stedelijke dienst Omgeving. Zij geven mij het nodige advies en samen kijken we welke projecten er mogelijk zijn in Nieuwpoort. Zo keuren wij regelmatig projecten af die niet bij onze visie passen. Helaas worden sommige plannen door de deputatie in beroep toch goedgekeurd. Dat is onbegrijpelijk.'

Wilfried Vandaele: 'In achterkamertjes geloof ik ook niet. Maar er is natuurlijk een verschil in beleid. De ene gemeente laat meer hoogbouw toe dan de andere. Zeer jammer is dat je als gemeente een lijn trekt maar in beroep soms wordt teruggefloten door de deputatie.'

Stedenbouw is zeer ingewikkeld. Projectontwikkelaars beschikken over middelen en specialisten, kunnen de gemeenten voldoende tegengewicht bieden?

Marc Vanden Bussche: 'Je mag projectontwikkelaars niet afschilderen als haaien. Dat zijn vaak zeer professionele mensen, die je als gemeente ook nodig hebt om projecten te realiseren.'

Wilfried Vandaele: 'Het is normaal dat zij, binnen de visie van de gemeente, het onderste uit de kan proberen te halen. Maar dat doet de gewone burger ook. Je kunt je de vraag stellen of je als plaatselijk politicus niet té dicht bij de mensen staat om dat soort beslissingen te nemen. Kunnen we voldoende tegengewicht bieden aan de specialisten van de bouwpromotoren? Niet altijd. Stedenbouwkundig ambtenaar is een knelpuntberoep, we hebben een kleine dienst, een grote promotor heeft meer stedenbouwkundigen, meer juristen.'

Geert Vanden Broucke: 'Onze ambtenaren verdedigen met hand en tand de visie van de stad. Je merkt dat bouwpromotoren meer en meer meedenken in die visie. De kwaliteit van hun werk neemt toe.'

Is onze kust lelijk?

Marc Vanden Bussche: 'Dat cliché doet me telkens weer pijn. We hebben fantastische stranden, in onze gemeente zijn er 700 hectare duinen, natuurgebieden met een netwerk van wandel- en fietspaden.'

Wilfried Vandaele: 'De Haan heeft 155 hectare duinbos.'

Lelijk slaat natuurlijk vooral op de muur van appartementsgebouwen.

Marc Vanden Bussche: 'Daar wordt altijd de nadruk op gelegd, maar dat we architecturaal waardevolle villa's beschermen komt nooit in de pers. We doen dat op vrijwillige basis in samenspraak met de eigenaars. Ze krijgen een subsidie van de gemeente, in ruil verbinden ze er zich toe de villa niet af te breken en aanvaarden ze regels voor eventuele verbouwingen. Op die manier hebben we al 150 woningen uit de belle époque beschermd. Bij ons mag trouwens maximaal zeven verdiepingen hoog worden gebouwd op de dijk.'

Geert Vanden Broucke: 'Onze kust heeft een reserme troeven waar we trots op mogen zijn. Zo kunnen we in Nieuwpoort uitpakken met heel wat indrukwekkende landmarks, mooie kunstwerken en ruime groenzones. Als stad doen wij ons uiterste best om deze facetten zo goed mogelijk bekend te maken, maar helaas is niet iedereen al op de hoogte.'

Hoe kan een kustgemeente een band opbouwen met tweedeverblijvers?

Marc Vanden Bussche: 'Die band is er meestal al, wanneer ze een appartement of huis kopen. Ze hebben hier een deel van hun jeugd doorgebracht.'

Wilfried Vandaele: 'De volgende stap is dat ze hier op latere leeftijd ook effectief komen wonen. De band is doorgaans zeer hecht, daar moet je niets speciaals voor doen.'

Geert Vanden Broucke: 'Wij zetten sterk in op onze culturele, sportieve en toeristische activiteiten, zodat tweedeverblijvers kunnen genieten van een boeiende vakantieperiode in Nieuwpoort. Ook wat betreft dienstverlening doen wij ons uiterste best om hen een tweede thuis aan te bieden.'

Dat is wellicht anders met mensen die voor een week of twee weken naar de kust komen, in een appartement of op een camping. Hoe neem je die mee in bijvoorbeeld het afvalbeleid van de gemeente?

Wilfried Vandaele: 'Dat is moeilijk. Vroeger werden de grote campings beheerd door een

Wilfried Vandaele:
'Omdat onze kustlijn niet lang is en we geen arme drommels zijn, kunnen we de zeespiegelstijging opvangen. Maar de mensen zullen moeten meedenken en aanvaarden dat er bijvoorbeeld een duin komt. Het is eigenlijk absurd dat wij elke keer het strand effenen zodra er zandophoping zijn.'

STEFAN DE WICKE

Marc Vanden Bussche:
‘De jonge mensen gaan steeds bewuster om met afval, dat is een goede evolutie. Want netheid van het openbaar domein is echt cruciaal voor de kustgemeenten. We investeren daar veel in.’

campinguitbater die ervoor zorgde dat het afval op het juiste moment werd buitengezet. Nu huren mensen een vissershuisje en zetten hun afval gewoon aan de deur wanneer ze vertrekken. Ook bij appartementsgebouwen is er doorgaans niemand die daarvoor de verantwoordelijkheid opneemt.’

Geert Vanden Broucke: ‘Wij werken met afvaleilanden die gespreid zijn over de stad. Daar kunnen mensen hun afval tegen betaling naartoe brengen. De installatie en het onderhoud van deze eilanden is natuurlijk niet goedkoop, maar het afval laten ophalen komt toch nog duurder uit.’

Marc Vanden Bussche: ‘De jonge mensen gaan wel steeds bewuster om met afval, dat is een goede evolutie. Want netheid van het openbaar domein is echt cruciaal voor de kustgemeenten. We investeren daar veel in. Elke morgen om vijf uur trekken onze ploegen er al op uit om het strand op te ruimen.’

Wilfried Vandaele: ‘Wij hebben een eigen huisvuilwagen aangekocht, aanvullend aan de reguliere ophaling door de intercommunale.’

Geert Vanden Broucke: ‘We staan nog zelf in voor de afvalophaling. Naast die reguliere service rijdt er voortdurend iemand rond met een vrachtwagen om vuilnis op te halen. Op toeristische topdagen maken we de afvalbakken op de zeedijk soms tot vier keer toe leeg. We dragen de netheid van onze stad namelijk hoog in het vaandel. Daarnaast hebben we een vuilnisbakkenplan opgemaakt voor de Zeedijk. Zo zullen er nieuwe ruime ondergrondse afvalbakken geplaatst worden.’

Hoe gaat u om met de meeuwen die vuilniszakken openhalen zodra ze worden buitengezet?

Wilfried Vandaele: ‘Dat is een ramp. We hebben al sterkere zakken geprobeerd, het helpt niet. De aparte afhaling van gft doet er ook al geen goed aan.’

Geert Vanden Broucke: ‘Dankzij de afvaleilanden kunnen mensen hun afval snel deponeren. Doordat het snel opgeborgen wordt, is er minder kans dat de meeuwen het openhalen. Toch

werken wij ook nog met afvalzakken die vaak meeuwen aantrekken. Door frequente afvalophalingen in te lassen, proberen wij dit probleem tegen te gaan.’

Marc Vanden Bussche: ‘We promoten het gebruik van particuliere containers. De vuilniszakken worden kleiner en duurder, de containers goedkoper. Misschien kunnen we binnenkort de vuilniszakken helemaal achterwege laten.’

Wilfried Vandaele: ‘In een appartement is dat natuurlijk niet vanzelfsprekend. Nieuwe appartementsgebouwen moeten wel een afvallokaal hebben, dat staat zo in de bouwverging.’

Tot slot, om de kust te vrijwaren voor de gevolgen van de stijging van de zeespiegel liggen nog twee scenario’s op tafel: de zee verder weghouden door het strand te verlengen of duinen creëren tussen dijk en strand. Wat denkt u daarvan?

Marc Vanden Bussche: ‘Destijds is de dijk te dicht bij het strand aangelegd in plaats van achter de duinen zoals in Nederland. Dat kunnen we niet meer rechtzetten. Gelukkig heeft Koksijde nog veel duinen.’

Geert Vanden Broucke: ‘In Nieuwpoort is de bouw van een stormvloedkering al gestart. Deze constructie moet de stad en het hinterland beschermen tegen de stijging van het waterpeil.’

Wilfried Vandaele: ‘Wenduine is de zwakste schakel, daar zal iets moeten gebeuren. In het kader van de kustveiligheid zijn de dijken aangepast en er staat al een keermuur, maar we zullen verder moeten gaan met het oog op de lange termijn. De scenario’s die nu op tafel liggen zijn de minst ingrijpende. Bij het verbreden van het strand of het terugdringen van de zee zijn er veel vragen over kostprijs en onderhoud. Een tweede stap zou dan een duin voor de dijk zijn. Omdat onze kustlijn niet lang is en we geen arme drommels zijn, kunnen we de zeespiegelstijging opvangen. Maar de mensen zullen moeten meedenken en aanvaarden dat er bijvoorbeeld een duin komt. Het is eigenlijk absurd dat wij elke keer het strand effenen zodra er zandophoping zijn. Zo halen we elke natuurlijke bescherming weg in functie van het toerisme. Maar voor heel veel gezinnen én voor de gemeente zelf is dat toerisme natuurlijk wel de belangrijkste inkomstenbron.’ —

Centrumstad aan zee

Oostende deelt samen met de kustlijn ook een aantal van de problemen en verzuchtingen van de overige kustgemeenten, maar kent daarnaast als centrumstad haar eigen specifieke uitdagingen. We vroegen burgemeester Bart Tommelein om die kort te schetsen als aanvulling op ons gesprek met zijn drie collega's.

Bart Tommelein: 'We zitten als middelgrote centrumstad met meer dan 72.000 gedomicileerde inwoners op een zeer benepen oppervlakte van 37 vierkante kilometer, waarvan de helft dan nog is ingenomen voor logistieke doeleinden: er is de luchthaven, de haven, het eindstation van de trein, de tramlijn en het tramdepot, de autosnelweg eindigt hier. Naar verhouding hebben we veel minder tweedeverblijvers, het gaat om 9600 wooneenheden, maar door het dagtoerisme lopen er in het zomerseizoen overdag gemakkelijker meer dan 200.000 mensen rond op ons grondgebied. Dat is dus niet min.'

'Door de toenemende bedrijvigheid, maar ook door het grote cultuur- en vrijetijdsaanbod blijft onze stad aan zee inwoners aantrekken. Om aan die inwoners voldoende betaalbare woningen aan te bieden, moeten we de beschikbare grond optimaal benutten, onder andere door de creatie van nieuwe stapelwooneenheden na sloop van oude woningen. Onroerend erfgoed willen we behouden en beschermen, daarbuiten moeten verouderde woningen worden verbouwd volgens nieuwe normen van energiezuinigheid en comfort. Dat stimuleren we heel erg. We zetten daarnaast sterk in op sociale woningen, daarvan hebben we

er verhoudingsgewijs meer dan andere centrumsteden. Jonge gezinnen op zoek naar meer ruimte zien we niet zelden naar onze buurgemeenten in het hinterland trekken, dat is waar. Maar wanneer de kinderen het huis uit zijn, kiezen die mensen toch vaak opnieuw voor wonen in Oostende. Woningen blijven in Oostende al bij al betaalbaar, tenminste als je de prijs van een appartement op de zeedijk niet als referentiepunt neemt.'

'In de binnenstad en in de wijken komen er geen woontorens bij, dat hebben we zo beslist. Op duidelijk afgelijnde plekken zoals de stationsbuurt, langs de Wellington-renbaan en in het nieuwe stadsdeel Oosteroever laten we wel hoogbouw toe. Daar moeten we er volop voor gaan, want die hoogbouw zorgt er tegelijk voor dat we meer open ruimte kunnen creëren in de stad. Dat is consequent een belangrijk aandachtspunt bij de goedkeuring van nieuwe projecten. Op die manier brengen we onze visie over woonkwaliteit in de praktijk. We maken er overigens geen geheim van dat we met Oosteroever óók een publiek willen aantrekken dat we vandaag minder hebben: mensen met een hoger dan gemiddeld inkomen, die er dan ook mee voor zorgen dat de stad budget heeft om armoede te bestrijden, veiligheid te verhogen en infrastructuur te verbeteren, en die de handel en het culturele leven verder stimuleren.'

'Ondanks een levendige dynamiek van commercie en toerisme worstelt Oostende

met een relatief hoge armoedegraad, ook bij kinderen. Dat was historisch al zo. Van armoedebestrijding maken we een prioriteit, maar onze inspanningen worden bemoeilijkt door een omvangrijke instroom van mensen uit oorlogsgebieden als Afghanistan en Syrië in de laatste jaren. Anders dan in veel gemeenten betreft het een eerstegeneratieproblematiek die ons soms zorgen baart en waar we hard op werken.'

'De aanvullende personenbelasting willen we betaalbaar houden op 6,5%, wetende dat dit belangrijk is voor veel inwoners. We hebben ook heel wat inwoners met lage inkomens, onder meer door de oudere bevolking.'

'Het grootste deel van de inkomsten van de stad komt uit onroerende voorheffing, omdat we heel veel gebouwen op een kleine oppervlakte hebben. Vandaag betaalt een niet-gedomicileerde eigenaar van een woning – een tweedeverblijver dus – daarvoor jaarlijks 1123 euro. Dat is een meer dan billijke belasting, omdat die mensen een eigendom hebben dat in waarde alleen maar toeneemt, en gebruik kunnen maken van een toenemend aanbod van dienstverlening, infrastructuur en faciliteiten zoals speelpleinwerking, diefstalpreventie, energieadvies, bibliotheken enzovoort. Zo betalen ze mee aan de stad waarin ze verblijven, of waar ze hun eigendom verhuren en er op die manier ook inkomsten uithalen.'

'Zijn de 48,2 miljoen euro die Oostende uit het Gemeentefonds ontvangt, iets om jaloers op te zijn? Ik zou willen dat we minder redenen hadden om die middelen te krijgen. Ze zijn in elk geval

BART LASUY

De aanvullende personenbelasting willen we betaalbaar houden op 6,5%, wetende dat dit belangrijk is voor veel inwoners. We hebben ook heel wat inwoners met lage inkomens, onder meer door de oudere bevolking.

‘Zijn de 48,2 miljoen euro die Oostende uit het Gemeentefonds ontvangt, iets om jaloers op te zijn? Ik zou willen dat we minder redenen hadden om die middelen te krijgen.’

nodig, want er staat tegenover dat we bepaalde functies moeten vervullen die kleinere gemeenten niet of veel minder organiseren – wat niet wegneemt dat ook zij meer middelen zouden moeten krijgen, van burgemeesters en schepencolleges wordt immers almaar meer gevraagd. We zijn een toeristische stad met een grootstedelijke problematiek. Bij zaken als sociale woningbouw, opvang van vluchtelingen en sociale dienstverlening komt bijvoorbeeld een vrij hoge criminaliteitsgraad in de zomer, omdat hier heel veel mensen samenkomen op een kleine oppervlakte. In Oostende speelt nog het terminuseffect. Mensen die elders in de problemen kwamen en de trein nemen met de hoop op een beter leven, stappen hier in het eindstation af en belanden niet zelden in de marginali-

teit. Meer dan 60% van de daklozen die we opvangen, zijn mensen van buiten Oostende. We hebben een rol te spelen op het vlak van gezondheidszorg en de organisatie ervan: het ziekenhuis dat hier staat, is er ook voor alle gemeenten rond Oostende. Ons cultuur aanbod trekt mensen uit andere gemeenten aan. Voor veiligheid maken we na Antwerpen en Gent de grootste kosten per inwoner. De kosten voor afvalbeheer zijn in verhouding zelfs nog hoger, niet het minst door het bijkomende vuilnis dat toeristen hier achterlaten. Anderzijds handhaven we zeer streng op sluikstorten. Vooral voor sigarettenpeuken kennen we geen genade. De voorbije twee jaar schreven we meer dan 4000 GAS-boetes uit voor mensen die achteloos hun peuk wegsmeten. Wist u dat een peuk die in de zee belandt, daar meer dan tien jaar nodig heeft om af te breken?’

‘De regio Middenkust [met nog Brederne, De Haan, Middelkerke, Oudenburg, Gistel en Ichtegem, red.] is voor Oostende de juiste keuze. Qua geografie en samenwerking vormen de gemeenten in onze regio een organisch geheel. Op het vlak van gezondheidszorg, cultuur, mobiliteit moeten we elkaar versterken. Terwijl er beweging is van mensen die

vanuit Oostende naar de buurgemeenten gaan wonen, komen er omgekeerd uit die gemeenten veel mensen werken in Oostende, ook in de stadsadministratie. De problemen van Oostende zijn overigens niet die van de Westkust, en evenmin die van de Oostkust. Je zult de andere kustgemeenten evengoed horen zeggen dat zij Oostende niet zijn. Elke kustgemeente heeft haar eigen uitdagingen en haar eigen identiteit. Een aantal thema's hebben we natuurlijk wel gemeen, zoals alles wat te maken heeft met de zee en de bijbehorende reddingsdiensten. Wat de stijging van de zeespiegel betreft moet je de mogelijke oplossingen afwegen tegen het belang van toerisme en de horeca, en streven naar een gedifferentieerde benadering die dus niet voor de hele kustlijn gelijk hoeft te zijn. Waar het kan, willen we verder verduinen en nieuwe duinen aanleggen, dat is een goede zaak. Voor de haven en haar economische activiteit moeten we een redelijk alternatief hebben. Er is nog werk aan de winkel om daar een ideale oplossing voor te vinden. Want de haven groeit en bloeit, ze is niet groot maar wel belangrijk voor Oostende.’ –

PIETER PLAS

hoofredacteur Lokaal

**Een kopje koffie,
een wereld van verschil**

PURO[®]

Fairtrade Coffee
saving the rainforest

**Kies tijdens Week van de Fairtrade
voor Puro Fairtrade koffie!**

FAIRTRADE KOFFIE
Elk pakje Puro-koffie is 100% Fairtrade.
Onze koffieboeren ontvangen
een eerlijke prijs voor hun koffiebonen en
een extra premie om te investeren in hun toekomst.

REGENWOUD BESCHERMEN
Voor elke verkochte kilo Puro-koffie kopen we
bedreigde stukken regenwoud aan,
samen met World Land Trust. Zo beschermen we
al meer dan 105.000 voetbalvelden aan regenwoud!

www.purocoffee.com
info@purocoffee.com · 0800 44 0 88

**Twijfel je over
duurzamer ondernemen?
Dan is het tijd om er samen
energie in te steken**

Zet je twijfels om in daden met de ING Sustainable Buildings Guide.

Hoe pak je de klimaatuitdaging aan met je onderneming?
Waarmee begin je best en wat kost het dan? Wordt het
een warmtepomp, zonnepanelen of nog iets anders?
In onze gratis gids ontdek je de impact van elke maatregel
op de EPC-score van je gebouwen, CO₂-uitstoot, energiekosten
en terugverdientijd van je investeringen.

Ga naar ing.be/duurzame-gebouwen

do your thing

De VVSG kijkt vooruit naar de verkiezingen van 2024 en werkt samen met haar leden aan de opmaak van een nieuw memorandum. In Lokaal laten we een reeks inspirerende en kritische mensen met een heldere visie op de samenleving aan het woord. We vragen hen onder andere hoe lokale besturen kunnen inspelen op de belangrijkste maatschappelijke uitdagingen, wat het lokale bestuur voor hen betekent, hoe ze de relatie met de andere overheden zien, en hoe het *tout court* beter kan.

03

Inge Ghijs

is adjunct-hoofdredacteur, nieuwsmanager en commentator bij De Standaard. Ze is historica van opleiding en publiceerde als onderzoeksjournalist bekroonde kritische studies over onder meer justitie, vrouwenrechten en huisslavernij.

‘Als ik aan het lokale bestuur denk, kom ik haast automatisch terecht bij de vraag: hoe kun je de veelal theoretische **beslissingen van hogere overheden het best doorvoeren op het lokale niveau**? Daarnaast zul je politici vaak horen zeggen dat het lokale niveau het dankbaarste is om aan politiek te doen, omdat het daar heel dicht bij de mensen gebeurt. Een lokaal bestuur, de stad of de gemeente, is iets dat dicht bij de burgers staat.’

‘De grote maatschappelijke uitdagingen waar lokale besturen mee worden geconfronteerd, zijn ook de grote topics waarover wij als journalisten berichten. Steeds vaker vragen we ons daar als krant bij af: hoe blijf je mensen bereiken en de aandacht van lezers vasthouden? Ik hoef je ondertussen niet meer te vertellen dat het klimaat een probleem van wereldbelang is. Maar het belang ervan zal in de toekomst alleen maar toenemen, en er is al zoveel over geschreven. Hoe hou je die materie interessant, hoe schrijf je erover op een manier dat mensen er nog over willen blijven lezen? En zo gaat het ook met vluchtelingen, diversiteit, natuur en milieu, de bouwshift, werkloosheid en vacatures, onderwijs en lerarentekort, problemen in de kinderopvang: hoe blijf je de lezer boeien? Het zijn dezelfde thema’s die belangrijk zijn voor lokale besturen en waarop lokale besturen invloed kunnen hebben. Voor de

krant blijkt de sleutel om de lezer geïnteresseerd te houden: **vertrekken van concrete verhalen. En laat het lokale bestuur nu net de plek zijn waar je die concrete verhalen kunt halen** om vandaaruit voor de lezers het grotere plaatje te schetsen. Even belangrijk voor diezelfde lezers is dat je niet enkel negatief bericht, maar naast problemen ook echte oplossingen beschrijft. Ook daarvoor zijn lokale besturen belangrijk. Of het nu in Heusden-Zolder, Mechelen of Tielt is: ze kunnen praktijkvoorbeelden aanreiken die inspirerend kunnen zijn, voor

Hoe ik naar de politieke toekomst in België en Vlaanderen kijk? Naast Europa zullen de lokale besturen een steeds belangrijker rol gaan spelen, denk ik.

de lezer maar ook voor andere lokale besturen. Dat is waar lokale besturen, de VVSG en de pers elkaar misschien nog meer kunnen vinden.'

'Het gaat over zowel kleine als grote zaken die veel mensen bezighouden. Hoe hou je het gemeentelijke zwembad open en proper, wanneer de inflatie de onderhoudskosten doet stijgen? Op welke manieren beheert de groendienst het groen, nu hij geen pesticiden meer mag gebruiken? Hoe bestrijdt een lokaal bestuur de overlast door lachgas? Hoe kijkt een burgemeester tegen de bouwshift aan, als hij weet dat tegenover het vrijwaren van open ruimte enorme vergoedingen aan grondeigenaars kunnen staan? Laatst bracht een collega het verhaal van de plaatsing van zonnepanelen op één woontoren in Antwerpen. Hoe hadden de bewoners, huurders en eigenaars dat samen aangepakt? Welke mogelijkheden hadden ze onderzocht, welke drempels hadden ze overwonnen? Hoe je zoiets doet, is iets wat appartementbewoners in veel gemeenten en steden heel graag willen weten. Of neem de organisatie van het leven van kinderen en jongeren buiten de reguliere schooltijden, iets wat enorm veel werkende ouders bezighoudt. Nog los van kinderopvang, hoe regel je zinvolle buitenschoolse hobby- en vrijetijdsactiviteit, idealiter in de nabijheid van de school? Wat ondernemen gemeenten op dat vlak? De honger naar goede praktische informatie is groot, mensen zijn daar echt naar op zoek.'

'Burgemeesters en hun gemeenten mogen daarom gerust meer inzetten op communicatie over hoe ze wat onder handen nemen, en de reflex hebben om naar buiten te treden met interessante zaken waarmee ze bezig zijn. Wij zijn meer toegespitst op de grote steden en weten niet altijd wat in kleinere gemeenten speelt. Bij de gespecialiseerde regionale en lokale media blijft zo'n verhaal in de regel klein en regionaal. Wij hebben dan weer geen lokale correspondenten en blijven zo onvoldaan. Terwijl wij hetzelfde verhaal met meer impact willen en kunnen brengen, bedoeld om breed te delen. Van die storytelling-werkwijze kan veel kracht uitgaan.'

'Lokale besturen hebben een belangrijke rol te spelen in het welzijn van hun inwoners, in de zorg voor zowel jong als oud, op vele vlakken. Maar de overheid kan niet alles betalen. Tegelijk wordt de bevolking ouder en blijven mensen ook langer gezond. Veel van die mensen willen zich na hun pensioen blijven inzetten voor de samenleving. Burgers dragen in het algemeen graag bij, want iets concreets kunnen doen voor anderen en voor de eigen omgeving geeft een goed gevoel: ze planten samen een bos aan, gaan vrijwillig als monitor in het woonzorgcentrum werken, zijn buddy voor een vluchteling. Maar vaak

'Of het nu in Heusden-Zolder, Mechelen of Tielt is: gemeenten kunnen praktijkvoorbeelden aanreiken die inspirerend kunnen zijn, voor de lezer maar ook voor andere lokale besturen. Dat is waar lokale besturen, de VVSG en de pers elkaar misschien nog meer kunnen vinden.'

weten mensen ook niet waar naartoe met die bereidwilligheid voor vrijwillige inzet. Gemeenten kunnen die inzet kanaliseren en structureler maken, een vrijwilligerskorps organiseren bij wijze van spreken, en dat voor ondersteuning in alle domeinen waarin ze actief zijn en waarin er uitdagingen op hen afkomen: milieu en klimaat, ouderenzorg, kinderopvang, en waarom niet ook onderwijs en de buitenschoolse activiteiten waarover we het daarnet hadden? Vrijwilliger zijn is natuurlijk geen vrijblijvend engagement, het is aan bepaalde regels gebonden. Maar in tijden dat je veel burgemeesters hoort zeggen dat ze "het hier elke keer allemaal moeten oplossen", kan een goed georganiseerde vrijwilligerswerking een nuttige rol gaan spelen bij veel van de problemen die lokaal opduiken.'

'Hoe ik naar de politieke toekomst in België en Vlaanderen kijk? Naast Europa zullen de lokale besturen een steeds belangrijker rol gaan spelen, denk ik. Ik hou mijn hart al vast voor de verkiezingen, de regeringsvorming dreigt weer eindeloos te worden. Wie lokaal politiek actief is kijkt wel veel meer naar de belangen van de inwoners van de eigen gemeente, politici voeren er vaak ook een ander beleid dan hun moederpartijen op Vlaams en federaal niveau. Dat gezegd zijnde **zie ik het takenpakket en de materies waarover lokale politici moeten beslissen, almaar complexer worden.** Dat kan lokale mandatarissen zorgen baren, en je kunt je afvragen of kleine gemeenten nog wel opgewassen zijn tegen alle uitdagingen van vandaag en morgen. Die uitdagingen blijven dezelfde voor groot en klein: vastgoed, klimaat en milieu, werk, opvang en begeleiding van vluchtelingen, wegenwerken, overleg met De Lijn over openbaar vervoer, en ga zo maar door. In die optiek denk ik wel dat fusies een antwoord kunnen zijn, maar dan op voorwaarde dat ze gepaard gaan met de nodige professionalisering: in de vorm van middelen, personeel en kennis, maar evenzeer van voldoende gevormde politici, met de tijd en de expertise om de zaken in hun gemeente professioneel te runnen.'

PIETER PLAS
hoofdredacteur Lokaal

Als grafstenen konden spreken

Verbleekte foto's, gebeeldhouwde namen, geboorte- en sterfdatums... Grafzerken en begraafplaatsen prikkelen onze nieuwsgierigheid. Maar wat zou er gebeuren als die stenen ook konden spreken, vroegen podcastmakers Elke Vanhaecke, Emma Vanpaemel en Arne Vanhaecke zich af. Patricia Waerniers, eerste schepen in Beernem, spitste de oren bij het originele voorstel. Het resultaat is de podcast *Sprekende Stenen*, die via boeiende levensverhalen ook de geschiedenis van de gemeente schetst.

Beernem is een rustige gemeente van 16.000 inwoners in de groene Brugse rand. Bij het begin van haar eerste bestuursperiode als schepen in 2007 besloot Patricia Waerniers, bevoegd voor begraafbeleid, om de zeven begraafplaatsen op het grondgebied om te vormen tot begraafparken. 'In de loop der jaren kwamen er in Beernem altijd maar graven en zelfs begraafplaatsen bij. Dat kun je op den duur als gemeente niet meer bolwerken. Met het oog op een efficiënter ruimtegebruik besloten we graven te ruimen waarvan de concessie niet langer vernieuwd wordt. Dat was toen, een vijftiental jaar geleden, helemaal niet vanzelfsprekend. Toch slaagden we erin om een draagvlak bij de bevolking te creëren, door duidelijk te kaderen dat we het verleden helemaal niet wilden verwijderen, maar er net verstandig mee wilden omspringen. Er zouden inderdaad graven verdwijnen. Maar we zouden van de begraafplaatsen ook groene, uitnodigende plekken voor rust en bezinning maken. Plekken waar je bovendien nog iets kunt bijleren over de geschiedenis van ons dorp.'

Intiem medium

Om de transformatie in het begraafbeleid kracht bij te zetten werd in 2010 een erfgoedwandeling op het Sint-Amanduskerkhof uitgestippeld. 'Daarbij keken we niet alleen naar de architecturale waarde van de grafzerken of grafkelders, maar ook naar de immateriële waarde,' legt Patricia Waerniers uit. 'We bundelden de levensbeschrijvingen van zeventig

overledenen in een brochure om op die manier ook het verhaal van onze gemeente te vertellen. Toen Elke en Emma me in 2021 benaderden met het idee van een podcast, was ik meteen enthousiast. Ook onze adviesraad erfgoed vond het een uitstekend idee. Je hoort in de podcast getuigen aan het woord over de overledene in kwestie. Dat maakt de beleving completer dan met alleen maar een droge tekst in een brochure.'

Elke Vanhaecke: 'Die brochure uit 2011 was al een mooi initiatief, maar een podcast zorgt inderdaad voor meer beleving. Bezoekers kunnen op de begraafplaats van Sint-Amandus aan vijf graven een QR-code scannen en meteen naar boeiende levensverhalen luisteren. Het grote voordeel van audio is dat het een superintiem medium is – de mensen komen via hun oren echt jouw hoofd binnen. Een podcast zet ook de verbeelding aan het werk, is in die zin krachtiger dan film of tv. Je vormt zelf het verhaal in je hoofd en onthoudt het daardoor ook beter. Het is iets ongelooflijk schoons en intiems om levensverhalen van overledenen zo tot bij mensen te kunnen brengen.'

Dagboek uit WO I

In samenspraak met het kabinet van schepen Waerniers, de lokale heemkundige kring en de adviesraad erfgoed werden de overleden personen geselecteerd. Zo brengt *Sprekende Stenen* in Beernem vijf levensverhalen die vanuit verschillende gezichtspunten de hele 20ste eeuw bestrijken. Actrice Ilse de Koe leent haar stem aan Irma Van Rie, die als

18-jarig meisje de Eerste Wereldoorlog meemaakte en daarover een dagboek bijhield. De vier anderen die in de podcastreeks aan bod komen, zijn Mijnheer Dokter Richard Batselaere, kuiper, oud-strijder en duivenmelker Wilfried De Gersem, Amerikaganger Augustinus Depoorter en Meester Maurice Vanhaecke. De composities zijn van de hand van Arne Vanhaecke.

'Met een podcast spreek je makkelijker jonge generaties aan,' vervolgt Elke Vanhaecke. 'Dankzij het digitale slaan we zo een brug tussen verschillende generaties en leefwerelden. We brengen de geschiedenis naar het heden en dat leidt ook tot verrassingen. Meester Maurice Vanhaecke bijvoorbeeld is mijn grootvader en de overgrootvader van Arne. Toen we tijdens het interview te weten kwamen dat hij talent had voor notenleer, herkennen we dat meteen: dat is vandaag het metier van Arne. Dat was tegelijk een openbaring en een soort spiegel voor ons. Ik ben er zeker van dat de nabestaanden van de andere overledenen ook dingen herkennen. *Hé, ik ben ook zo!* Dat verbindt mensen.'

Taboe van de dood

'We hebben de podcast voorgesteld tijdens een lanceringsmoment in juni 2022,' gaat Patricia Waerniers voort. 'Dat er daarbij ook al eens gelachen mocht worden, dat vond ik fantastisch. Op die manier wordt ook het taboe van de dood een beetje doorbroken. Verder vielen me bepaalde verwantschappen op, familiebanden die ik niet verwacht had: hé, die is ook familie van die en die...

Elke Vanhaecke:
 ‘Het is iets
 ongelooflijk
 schoons en intiems
 om levensverhalen
 van overledenen
 via podcast tot bij
 mensen te kunnen
 brengen.’

Dat was verrassend. Vroeger wisten mensen in een dorp dat van elkaar, nu niet meer.’ De podcast is ook te beluisteren via Spotify en de website Sprekende Stenen. ‘Een bezoek aan de begraaf-

plaats zelf is natuurlijk ideaal, maar die andere opties zijn ook heel handig,’ zegt de schepen. ‘Leraars kunnen ze gebruiken in hun lessen. En we willen de podcasts, met verhalen die het lan-

getermijngeheugen prikkelen, nu ook presenteren aan de minder mobiele bewoners van het woonzorgcentrum.’ ‘Het lanceringsevent was bijzonder gezellig,’ beaamt Elke Vanhaecke. ‘Er

www.fsb-cologne.com

Foto Stadion Beijing: © Arup, Chris Dite

**KOOP UW
 TICKETS NU!**
fsb-cologne.com/tickets

**INTERNATIONALE VAKBEURS
 VOOR RECREATIERUIMTES,
 SPORT- EN BEWEGINGSMATERIAAL
 KEULEN, 24 T/M 27-10-2023**

Koelnmesse GmbH
 Messeplatz 1, 50679 Köln, Germany
 Tel. +49 1806 603 500
fsb@visitor.koelnmesse.de

15

Patricia Waerniers:
‘Een bezoek aan de begraafplaats zelf is natuurlijk ideaal, maar er zijn ook andere opties. Leraars kunnen de podcastst gebruiken in hun lessen. En we willen ze, met verhalen die het langetermijngeheugen prikkelen, nu ook presenteren aan de minder mobiele bewoners van het woonzorgcentrum.’

was een massa volk, ook veel jonge mensen. Er vormt zich automatisch een netwerk door zo’n initiatief. Een begraafplaats wordt zo een plaats waar verbinding ontstaat: met anderen, met de geschiedenis, met jezelf... Dat geeft een energiek geknetter. Een plek waar vaak verdriet heerst, wordt zo even heel kleurrijk en zonnig. Ik heb ook weet van een familie die dankzij de podcast nu jaarlijks afspreekt om het graf van hun voorouder te bezoeken, om zo ook de jongere generatie te laten kennismaken met die geschiedenis.’

Heemkundige kringen

De podcasts kwamen tot stand in nau-

we samenwerking met de lokale heemkundige kring. ‘Daar hebben we veel aan te danken,’ zegt Elke Vanhaecke. ‘Heemkundige kringen zitten op een goudmijn van content en lokale verhalen. Die staan meestal te boek, in publicaties. Maar al die verhalen ontsluiten via audio, dat zou fantastisch zijn. De leden van zo’n heemkundige kring zijn per definitie enthousiastelingen, gedreven door de geschiedenis van hun dorp. Podcasts kunnen een manier zijn om die heemkundige kringen nieuw leven in te blazen, aantrekkelijker te maken voor jongere generaties.’

Elke Vanhaecke staat momenteel in contact met enkele andere gemeen-

ten voor het project Sprekende Stenen. ‘Audiowandelingen zijn heel populair. We voeren momenteel gesprekken met verschillende gemeenten, maar zitten nog in de aftastende fase. Budgettair is het ook niet altijd vanzelfsprekend: een podcast als Sprekende Stenen kan kaderen binnen erfgoed, toerisme, digitalisering... We proberen ook altijd een originele invalshoek te bedenken. In Lokeren hebben we zo al gesproken met restaurateurs van begraafplaatsen: die hebben vaak de mooiste verhalen. In Brugge bekijken we of we misschien iets kunnen doen rond het graf van Guido Gezelle. We voeren ook gesprekken met de gemeente Dilbeek. We zijn experts-audiomakers, we hoeven niet alles zelf te doen maar kunnen ook lokale mensen coachen, eindredactie en montage doen. We zijn fier op ons concept en willen dat graag delen. Begraafplaatsen liggen vol mooie verhalen. Die ontsluiten en beschikbaar maken voor huidige en toekomstige generaties: het is een prachtige manier om geschiedenis tot leven te wekken.’ —

GUY BOURGEOIS

redacteur Lokaal

STATUUT VAN DE LOKALE MANDATARIS (NIEUWE EDITIE!)

Door David Vanholsbeeck

Het uitoefenen van een lokaal politiek mandaat vraagt heel wat inzet van de betrokkenen. Het is dan ook terecht dat er werk wordt gemaakt van een **goed financieel en sociaal statuut** voor de lokale verkozenen. Het statuut van de lokale mandataris zit echter ook vrij complex in elkaar. Er moet met veel verschillende aspecten rekening gehouden worden.

Daarom besteden we grote zorg aan het actualiseren van deze content. Komen aan bod in deze zeventiende editie: de **bezoldiging en vergoedingen van mandatarissen** (incl. sociaal en fiscaal statuut), de **mandatenlijsten** en **vermogensaangiften**, het **politiek verlot**, de **cumulatie van politieke mandaten**, de **pensioenregeling**, de **eretitels**, de **tuchtregeling** en de **onderscheidingstekens** en **ambtskledij**.

Deze 18e editie werd bijgewerkt in juni 2023.

OVER DE AUTEUR

David Vanholsbeeck is stafmedewerker Statuut mandatarissen / gemeentelijke verzelfstandiging bij de Vereniging van Vlaamse Steden & Gemeenten (VVSG vzw).

STATUUT VAN DE LOKALE MANDATARIS)

Auteur: David Vanholsbeeck
ISBN (print): 9782509043061

Meer info & bestellen:
www.politeia.be

Voormalig journalist **Jeroen Wils** ondersteunt nu politici en andere BV's met hun reputatie, met de bewustwording van hun integriteit, hun gedrag en de authenticiteit ervan. Met een goede reputatie kun je als publiek figuur stormen doorstaan. Maar een beetje mildheid zou voor Jeroen Wils nog beter zijn.

'Als journalist was ik mijn eigen naamkaartje geworden, ik was verslaafd aan het applaus en de aandacht, maar ik werd niet meer blij van wat ik deed want dat klopte niet met mijn moreel kompas. Zo ben ik me bewust geworden van mijn levensmissie en ben ik reputatiecoach geworden. Wie zich bewust wordt van zijn integriteit, van zijn gedrag en de authenticiteit ervan, is bezig met zijn reputatie. Dat is niet je imago. Je imago, dat beeld aan de buitenkant, kun je verbeteren of opsmukken, dat is maakbaar, je kunt het sturen. Je reputatie daarentegen is niet maakbaar, die kun je niet veranderen, ze is het gevolg of het effect van je individuele gedrag, van hoe je met alles en iedereen omgaat, het heeft te maken met dat je doet wat je zegt. Ryanair heeft een slecht imago maar een duurzame reputatie.'

'Dankzij je reputatie geloven en vertrouwen mensen je. Maar in de politiek is het moeilijk radicaal authentiek te blijven, je kunt het je voornemen maar vanaf het moment dat je positie verandert, krijg je met andere belangen te maken, dan moet je scherper worden en je meer profileren. Je wordt iemand anders dan je in wezen bent, want je moet scoren. Ik had de indruk dat een figuur als Jean-Luc Dehaene echt was, hij trok zich minder aan van wat er werd gezegd. Het zijn nu andere tijden. Politici van nu verkopen hun ziel. In het politieke veld worden kansen gemaakt en gekraakt. Niet alleen door wat politici doen en geloven maar ook door wat ze tonen aan de

'Ik geloof dat de meeste politici gedreven zijn, de meesten doen hun job met passie, ze menen het goed, maar ze worden meegesleurd in een dynamiek van wij-zij-denken en ze moeten zelf standhouden. In het uitdagende mediaveld worden ze scherper dan ze zelf willen.'

buitenwereld. Deze dynamiek is jammer. Het leidt ertoe dat de politiek zich van de bevolking verwijdt en de bevolking niet meer gelooft dat politici het goed menen.'

'Ik geloof dat de meeste politici gedreven zijn, de meesten doen hun job met passie, ze menen het goed, maar ze worden meegesleurd in een dynamiek van wij-zij-denken en ze moeten zelf standhouden. In het uitdagende mediaveld worden ze scherper dan ze zelf willen. Willen we ons nog verder laten leiden door deze profileeringsdrang? Zo heeft geen enkele politicus/a de tijd om te tonen waarvoor hij of zij staat, wat hij of zij heeft gerealiseerd ten voordele van de bevolking.'

'De bevolking geeft politici nu geen tijd meer, de bevolking heeft onrealistische verwachtingen tegenover de politici en de overheid. Mensen beseffen niet hoe complex de dossiers zijn. Om een verlichtingspaal drie meter te verzetten heb je soms jaren nodig, met reglementeringen, vergunningen en openbare aanbestedingen. Wij, burgers, begrijpen dit niet, omdat we het niet goed uitgelegd krijgen. Neem het doven van de verlichting 's nachts: het gemeentebestuur moet blijven zeggen dat het hiermee energie bespaart, het moet met cijfers afkomen en zeggen wat het daarmee in de plaats kan doen. Het moet dit niet één keer zeggen, het moet het blijven herhalen, radicaal open en transparant.'

'Deze lokale materie is niet te droog of te saai voor de lokale pers, tenminste als het onderwerp concreet en met cijfers wordt uitgelegd. Als je het goed communiceert, met beeldmateriaal en met filmpjes kom je ermee in de lokale media, want de lokale pers deelt de bezorgdheid van de lokale bevolking.'

'Als politicus moet je heel vloeibaar zijn, je moet kunnen laveren in een maatschappelijk veld waar je constant wordt geconfronteerd met mensen die je niet geloven, die zeuren, die verzuurd zijn, waar je moet vechten tegen oppositiepartijen die niet altijd de fraaiste tech-

We moeten milder worden

STEFAN DE WICHERE

Jeroen Wils

vertelt verhalen die verbinden, eerst als journalist bij kranten en tv, later als (crisis)communicatie-expert bij zijn pr-bureau Bepublic Group. Na een verrijkende sabbatical is hij onafhankelijke adviseur voor alles wat met reputatie te maken heeft. Reputatie is een kostbaar goed, aan de grondslag ervan ligt de meest pure versie van jezelf. Maar Jeroen Wils is ook gek van lopen, yoga en surfen. In 2022 verscheen zijn boek *De reputatiecoach. Wat wil je dat ze zeggen als je niet in de kamer bent?* Gesprekken met onder andere Caroline Pauwels en Jef Neve.

nieken gebruiken. Op dat veld bewegen vergt een zekere vloeibaarheid én een olifantenvel, want je mag niet inzitten met wat anderen denken en je mag tegenkanting nooit persoonlijk nemen, je moet kunnen laveren tussen hindernissen en veel water bij de wijn doen.'

'Als oppositiepartijen halve waarheden lanceren, is het moeilijk om die tegenstanders uit het wiel te rijden. Een perceptie tenietdoen is moeilijk, mensen denken gauw dat er bij rook ook wel vuur zal zijn. Dat gevoel is moeilijk weg te werken. Dit is zo voor alle publieke figuren. Je kunt er je moeilijk tegen wapenen, je kunt alleen je reputatie hoog proberen te houden.'

'En er zijn van die momenten dat een politicus bereid moet zijn om door het stof te gaan, de tijd te nemen en toe te geven dat hij/zij een inschattingfout heeft gemaakt. Enkel op die manier kan de publieke opinie je vergeven. Mensen hebben begrip en compassie voor mensen die fouten maken, want dat kan iedereen overkomen, iedereen kan uit zijn slof schieten of een onwaarheid zeggen. In een publieke functie wordt dit al gauw uitvergroot en kan het je kop kosten. Dit kun je alleen te boven komen als je basis authentiek is, als je je eerlijk en kwetsbaar opstelt, als je je bewust bent van je moreel kompas. Enkel dan kun je gemakkelijker om met de hinder-

'De ideale politiek is er een met tegenstellingen en botsende visies maar met grotere empathie. Dat vraagt de bevolking, die wil minder gehakketak.'

nissen die je op je pad tegenkomt. Dan zal je minder schade worden berokkend. Daarvan ben ik overtuigd. Noem me soft, noem me naïef, maar ik denk dat er een nieuwe, een mildere cultuur nodig is, een met empathie en verdraagzaamheid, waar je elkaar het licht in de ogen gunt.'

'De ideale politiek is er een met tegenstellingen en botsende visies maar met grotere empathie. Dat vraagt de bevolking, die wil minder gehakketak.' 'Er bestaat geen mirakeloplossing. Als reputatiecoach wil ik politici bewust maken van deze dynamiek en hen leren hoe ermee om te gaan, zodat de samenleving radicaal kan veranderen, zodat zij zich ondanks het politieke spel en de verzuring in de samenleving bewuster worden van hun eigen integriteit in elke keuze die ze maken. Hier wordt te weinig aandacht aan gehecht, terwijl het wel de weg is naar een betere samenleving. Dat geldt zowel voor de politiek als voor je relaties. Maak bij elke keuze of toewijding de afweging of die stap niet tegen je morele kompas ingaat.' —

MARLIES VAN BOUWEL
redacteur Lokaal

think NXT

30 11 2023
Tour & Taxis

Meer dan een tech event!

Kom naar **Think NXT** op **donderdag 30 november** in **Tour & Taxis** en ontdek het nieuwste op het gebied van AI, AR/VR, IoT, analytics, cybersecurity, cloud, 5G en nog veel meer.

Zet u schrap voor nieuwe technologieën, interactieve demo's, verhelderende break-out sessies en indrukwekkende sprekers.

Chris Umé en **Hetty Helsmoortel** zullen er alvast bij zijn!

Chris Umé
Co-founder &
Chief Creative
Officer, Metaphysic

Hetty Helsmoortel
Wetenschaps- &
techwatcher

Powered by

Together with

FORTINET

GENESYS

logitech

Microsoft

netskope

Alcatel-Lucent
Enterprise

Anywhere365

BARCO

ClearMedia

codit!

cradlepoint

Davinci Labs

Dell Technologies

Mitel

ORACLE

poly

proximus
speakit

realwear

RingRing

telindus

TREND
micro

Meer ontdekken en inschrijven:

www.thinknxt.be

Duurzame proeftuin

Suikerpark in Veurne evolueerde van een *brownfield* naar een duurzaam en complementair stadsdeel met ruimte voor natuur, wonen en werken. Een plan dat begon in 2005 en zijn eindpunt zal kennen in 2035. In de tussentijd vormt het een ideale experimenteerruimte voor talrijke vernieuwende projecten.

STEFAN DEWICKERE

Een ontmoetingscentrum en een ecologisch volkstuinpark waren de eerste realisaties op de site.

De sluiting van de suikerfabriek in 2005 kwam voor de stad Veurne als een donderslag bij heldere hemel. Naast een symbool van de stad was de fabriek een van de oudste werkgevers sinds de jaren 1920. Zowel meerderheid als oppositie wilde een verkaveling van de gigantische site voor milieubelastende industrie – zo'n 50 hectare groot – vermijden. Ook de inwoners drongen aan om de bekkens met natuurwaarden te behouden en waren voorstander van woonontwikkeling en werkgelegenheid.

De West-Vlaamse Intercommunale (WVI) voerde mee de onderhandelingen met de voormalige eigenaar om de site in zijn geheel te verkopen en ontwikkelde in een volgende fase samen met de provincie West-Vlaanderen en de stad een masterplan. Na anderhalf jaar werk en intens overleg met inwoners en belangengroepen was er een goedgekeurd masterplan dat de krijtlijnen uitzette voor een recreatief stadspark, een natuurgebied en lokale bedrijvigheid. In een volgende fase deed het masterplan dienst voor het provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan en als basis voor de opmaak van het wedstrijdbestek voor een publiek-private samenwerking (PPS). De ontwikkeling en het beheer van de bedrijfszone en het natuurgebied bleef in handen van WVI. Het Waregemse bedrijf ION neemt sinds 2017 het woongebied en het recreatief park voor zijn rekening.

Het ontmoetingscentrum **Suikerklontje** en het ecologisch volkstuinpark Allonshof waren in 2015 de eerste realisaties op de site en het was in de eerste fase bestemd voor werfvergaderingen, projectpartners en projectbezoeken. Nu wordt de stek veelvuldig gebruikt door de wijkbewoners, verenigingen en zelfs ingezet als blokkot. De stad Veurne staat vandaag in voor het beheer van het ontmoetingscentrum dat in de toekomst ook zal fungeren voor natuureducatie. Een 20-tal volkstuinjes – de eerste in Veurne – waren meteen erg gegeerd en zorgden de voorbije jaren ook voor sociale controle en cohesie op de site.

Het Suikerklontje is sinds 2022 ook de toegangspoort voor het **natuurgebied Suikerwater**, dat een derde van het totale stadsdeel uitmaakt (16 hectare). Fiets- en wandelpaden leiden bezoekers door een natuurparel met open

water en rietmoeras die ze nu en dan delen met talrijke beschermde moeras- en watervogels. De waterbekkens, die vroeger dienstdeden als decantatie van het spoelwater voor de suikerbieten, zijn door de WVI heraangelegd en uitgediept en dienen als natuurlijke waterbuffer voor het nabijgelegen woonproject en bedrijventerrein.

De ontwikkeling van het bedrijventerrein **Suikerfabriek** verliep in verschillende fases en is intussen voltooid. Het biedt op 15 hectare plaats aan een tiental bedrijven. Door het typische dijkenlandschap en de aanwezige vegetatie is deze bedrijvenzone goed ingebed in het aangrenzend natuurgebied.

De opening van het levendige **Suikerplein** luidde eind 2022 weer een volgende fase in. Hier bevinden zich het merendeel van de appartementen, winkels en het zogenaamde incubatorgebouw dat plaats zal bieden voor een kantoor, coworking space en/of een horecazaak. Blikvanger is de Suikertoren met een 70-tal appartementen.

Het **woongedeelte** rond het Suikerplein is nog in volle ontwikkeling. Op dit moment telt de site zo'n 175 wooneenheden; in de loop van de komende tien jaar loopt dit op tot 450. Suikerpark is geen klassieke verkaveling, het is een volledig nieuw en autoluw dynamisch stadsdeel dat als een speerpuntproject voor de Westhoek wordt beschouwd. De nauwe samenwerking tussen de stad Veurne, WVI, de projectontwikkelaar en het ontwerpteam heeft hier zeker toe bijgedragen. Die bracht immers een gedragen visie op verantwoord en duurzaam leven tot stand als een van de pijlers bij de hele ontwikkeling.

De architectuur van de gebouwen in Suikerpark volgt de principes van het beeldkwaliteitsplan. Kenmerkend is de ingetogen en tijdloze architectuur die – bijvoorbeeld met de zandgele gevelsteen – visueel refereert aan het aanpalende historische stadscentrum en de typische wederopbouwarchitectuur van de Westhoek.

In het hele project ligt de klemtoon op integrale duurzaamheid: van de gekozen materialen over de inplanting van de gebouwen tot het sluiten van kringlopen van water en energie. Dankzij de verschillende acties is Suikerpark een voorbeeldproject voor de Vlaamse Duurzaamheidsmeter Wijken, een tool van de Vlaamse overheid die bepaalt in welke mate een nieuwe wijk duurzaam is. De gebouwen worden verwarmd met restwarmte van de nabijgelegen PepsiCo-fabriek. Het nieuwe stadsgedeelte vormt bovendien de ideale experimenteerruimte voor proefprojecten. Denk aan sorteerstraten, ondergronds afval inzamelen, fietspaden met sensorgestuurde ledverlichting en een droogteproject in het kader van de Blue Deal. De stad doet eerste ervaringen op, kan bijsturen waar nodig en dan uitrollen naar andere delen van de stad.

De toekomstplannen tonen tot slot aan dat de stad gelooft in Suikerpark als nieuw en complementair stadsgedeelte. Het bestuur legt de laatste hand aan de inrichting van de stedelijke academie StAPwest die haar vaste stek krijgt op het Suikerplein. En ook de plannen voor een 4 hectare groot stadspark krijgen steeds meer vorm. Met de geplande fiets- en wandelbrug krijgt Suikerpark ook een extra verbinding met het historische centrum van Veurne. —

Rond het Suikerplein bevinden zich appartementen, winkels en het zogenaamde incubatorgebouw. De buurt is nog in volle ontwikkeling.

TECHNISCHE FICHE

Brede samenwerking van de stad Veurne met verschillende partners.

SUIKERKLONTJE | ONTMOETINGSCENTRUM

- **Eigenaar:** WVI en uitbater Stad Veurne
- **Investering:** ca. 350.000 euro
- **Architect:** Oyo
- **Bouwbedrijf:** Enjoy Concrete

SUIKERWATER | NATUURPARK

- **Oppervlakte:** 16 ha
- **Investeringen WVI:** kwart miljoen euro
- **Ontwerper:** WVI
- **Beheersplan:** stad Veurne, Natuurpunt Westkust en het Agentschap Natuur en Bos (ANB)

SUIKERFABRIEK | BEDRIJVENTERREIN

- **Oppervlakte:** 15 ha
- **Realisator en beheerder:** WVI
- **Investering:** 6,5 miljoen euro
- **Ontwerper:** Antea Group en SCES

SUIKERPARK | WOONONTWIKKELING

- **Oppervlakte:** 18 ha multifunctioneel gebied
- **Projectontwikkelaar:** ION
- **Investeringswaarde ION:** +110 miljoen euro
- **Grondoppervlakte:** +65.000m²
- **Architecten:** DencI-Studio, Areal architecten, Delva Landscape Architects, B-architecten, A1AR

CONTACT STAD VEURNE

Peter Roose burgemeester@veurne.be

KATRIEN GORDTS
redacteur Lokaal

Gemeenten, medebewakers van de menselijke waardigheid

Cijfers mogen dan bemoedigend lijken en projectmatig mogen bescheiden successen worden geboekt, echt structurele oplossingen voor armoede blijven veraf. Armoede-expert **Wouter Cox** is coördinator van de Vlaamse tak van ATD Vierde Wereld, een beweging die zich inzet voor een samenleving zonder armoede en sociale uitsluiting en voor de waardigheid van mensen in kwetsbare situaties. Lokaal praatte met hem in de aanloop naar de Werelddag van Verzet tegen Armoede op 17 oktober, én naar de verkiezingen in 2024: over gedeelde ervaringen en belangen, waar het water diep blijft, en wat lokale besturen goed doen of kunnen doen.

PIETER PLAS

hoofdredacteur Lokaal

‘Een belangrijk deel van de werking van ATD Vierde Wereld zit in de inspraakfora die we op regelmatige tijdstippen en op verschillende plaatsen inrichten, zoals onze volksuniversiteit’, steekt Wouter Cox van wal. ‘Daar gaan we in gesprek over vooraf bepaalde thema’s die we in groep uitdiepen: met onze “militanten”, dat zijn mensen in armoede die met ons meewerken, met medestanders – mensen die vanuit persoonlijke of werkervaring naast mensen in armoede gaan staan – en met gast-experten. Met de conclusies uit die fora gaan we aankloppen bij beleidsmakers en voeren we sensibiliserende acties.’

Ik krijg het gevoel dat hier een grote en gevarieerde groep bijeenkomt.

‘Inderdaad. Bij de voorbereidingen van zo’n volksuniversiteit zijn telkens ruim 100 men-

sen betrokken, uit alle geledingen van onze doelgroep, inclusief mensen met migratieachtergrond en mensen zonder papieren. Op het forum zelf zijn minder deelnemers aanwezig, maar we streven naar een zo goed mogelijke vertegenwoordiging van onze hele achterban.’

‘Zo hadden we het bij een van de laatste bijeenkomsten van de volksuniversiteit over verkiezingen en het nut van stemmen, vooral in het licht van de afschaffing van de opkomstplicht op lokaal niveau. De teneur bij aanvang van de zitting was dat 50% van de aanwezigen zou gaan stemmen. Daarop zijn we in discussie gegaan: over de opdrachten van een gemeentebestuur, over het kiessysteem, over meerderheden en coalities, over de weerslag daarvan op partijprogramma’s en de compromissen die partijen moeten sluiten enzovoort. Bij onze kansarme achterban zit veel ongenoegen, kie-

STEFAN DE WICHERE

‘Ik nodig je uit om de ronde te doen van de poorten van garageboxen in een middelgrote centrumstad en er overal eens aan te kloppen. Je zult schrikken van het aantal keren dat je antwoord krijgt, dat verzeker ik je.’

zers neigen er vaak naar extremen vanuit een fundamenteel wantrouwen tegen alles en iedereen. Ze hebben het stereotiepe beeld van de politicus voor ogen die eerst iets aan je belooft en het dan na de verkiezingen niet doet. We hebben in de gesprekken heel fel de collectieve kaart getrokken: zo heeft een burgemeester voor ons de taak en de plicht om voor voldoende betaalbare huisvesting op zijn grondgebied te zorgen, niet zozeer om in te gaan op individuele behoeften en problemen. De vraag die we moeten stellen is: wat vinden we daarvan als groep, kun je je als individu achter de vragen van de groep scharen, en kun je dan stemmen voor wat de groep wil? Als je wilt dat er iets verandert, is gaan stemmen de enige optie. Want als je niet gaat, verandert er al zeker niets. En warempel: na die uitleg lag de stembereidheid bij de deelnemers al op 90 procent. Toegegeven, naast onze getrouwe deelnemers waren het vooral leden met interesse in politiek die naar deze volksuniversiteit waren gekomen.’

Welke grote thema’s of speerpunten plaatsen jullie vandaag nog op de agenda?

‘Voor 2023 gaat het over energie, wonen met onder andere de koppeling tussen huisvesting en tewerkstelling, en mentaal welzijn. Onze militanten bepalen die thema’s op basis van de knelpunten en drempels die ze in het leven tegenkomen. Het thema verkiezingen hebben we dan weer vanuit het organisatiebestuur gepusht, omdat we het belangrijk vinden ons daar tijdig op toe te leggen. In 2024 willen we het hebben over inkomen en schulden, over de kracht van mensen in armoede, en het “mogen zijn wie ik ben, mogen zeggen wat ik denk”.’

Hoe kijk je vanuit die thema’s naar wat lokale besturen doen op het vlak van armoedebestrijding?

‘Een eerste belangrijke algemene bedenking die ik wil maken, is dat lokale besturen de vinger aan de pols van de samenleving hebben en in die zin signalen kunnen geven naar de hogere overheden. Dat geldt ook voor de politici: lokale partijen hebben ook nationaal een signaalfunctie. Naar ons gevoel gebeurt dat te weinig, iedereen lijkt op zijn eiland te werken. Een tweede bedenking volgt uit de voorbije covidcrisis. Toen hebben zowel lokale als bovenlokale overheden inspanningen geleverd om problemen op te lossen die al tientallen jaren aansleepten, en waarvan mensen dachten dat ze niet op te lossen waren. Daklozen verdwenen van de straat en kregen opvang. Mensen

in illegaal verblijf die zich zonder registratie op het publieke domein bewogen, konden om sanitaire redenen toch een vaccinatie en een covidcertificaat krijgen. Kwetsbare mensen kregen laptops. Lokale besturen trokken daar zelf scheve situaties recht. Alleen ging het om tijdelijke maatregelen: eenmaal de crisis voorbij werd alles teruggedraaid. Dat is frustrerend voor mensen die het moeten ondergaan, en het roept vragen op: veel hulp voor mensen in armoede wordt dus maar toegankelijk wanneer de gezondheid van de samenleving in gevaar is? Het was pijnlijk om te zien hoe kwetsbare mensen hun best deden om toch maar besmet te geraken vanwege de opvang en verzorging die eraan vasthing.’

‘Onze fundamentele boodschap aan lokale en andere besturen is daarom: wees consequenter in wat je doet. Hetzelfde geldt voor de vele projecten die in het verleden zijn uitgevoerd, maar die altijd beperkt waren in de tijd, met name voor de bestrijding van kinderarmoede. Uitleendienstten voor knutselgerei, 1 euromaaltijden, een gratis computer: allemaal mooi, maar het stopt ook telkens. De politiek en de samenleving verliezen daardoor aan geloofwaardigheid. En zet “geloof” dan nog maar tussen haakjes, het is de waardigheid die op het spel staat. Lokale besturen moeten ook meer zelf het initiatief nemen, voorbij de mooie logo’s en affiches van de SDG’s, waar armoede nota bene op nummer één staat. Ik zeg er meteen bij dat er ook goede voorbeelden zijn. De gemeente Keerbergen voerde een aanbod van warme maaltijden in dat beantwoordde aan een behoefte van tweeverdieners, maar koppelde daar tegelijk warme maaltijden tegen gereduceerd tarief aan voor kinderen in armoede. Dat is positieve, proactieve actie. Maar zulke initiatieven blijven schaars. En als wij als armoedeorganisatie moeten tussenkomen of bemiddelen wanneer kinderen hun rapport niet krijgen omdat de schoolrekening niet betaald is, dan schort er iets. Want dat is een gedeelde verantwoordelijkheid van lokale overheden en scholen, niet van de armoedeseCTOR.’

‘Nog een heikel punt, dat te maken heeft met wat ik zei over verkiezingen, is lokale beleidsparticipatie. Wie vertegenwoordigt de verkozen politicus, en zorgt zij of hij ervoor dat iedereen in de gemeente gehoord wordt? Specifieke doelgroepen zijn heel duidelijk vragende partij om gehoord te worden en hun visie te geven op zaken die ertoe doen: mobiliteit, huisvesting, inrichting van de openbare ruim-

te enzovoort. Beperk burgerparticipatie niet tot de nieuwe kleurkeuze voor de banken in het park. Laatst vroeg een OCMW aan onze organisatie hoe het in de eigen gemeente de doelgroep van mensen in armoede het best kon bereiken om ze te kunnen bevragen. Verbijsterevend, niet? Ik denk dan: neem om te beginnen een kijkje in je eigen wachtzaal. Maar de vraag is tekenend voor een aantal dingen. OCMW's willen oprecht de drempels en moeilijkheden van hun cliënteel leren kennen, want zij ijveren hard voor dat cliënteel. De mensen die zij horen of zien, zijn het topje van de ijsberg, en weinigen onder hen zijn mondig en kunnen het goed uitleggen. Achter hen ligt een onbenut potentieel aan kennis en ervaring van hen die onzichtbaarder zijn of moeilijker uit hun woorden geraken. Die mensen bevragen lijkt makkelijker te gaan met een vereniging als tussenpersoon. De vrees leeft bij OCMW's dat maatschappelijk werkers veel bagger over zich heen krijgen als ze in direct gesprek gaan met mensen in armoede. Die vrees is vaak onterecht, ook al is de maatschappelijk werker inderdaad de eerste waartegen een cliënt zijn frustraties kan beginnen uiten. Mensen in armoede willen op inspraakmomenten wel degelijk serieus en constructief mee nadenken. Het zijn mensen met een mening. Die mening omzetten in lokaal beleid is allesbehalve eenvoudig, maar investeren in luisteren naar die meningen rendeert op lange termijn.'

Van medewerkers of coördinatoren armoedebeleid hoor je vaak de vraag: hoe kunnen we bij andere diensten binnen onze organisatie een armoedereflex aankweken, zodat we het thema niet alleen moeten trekken?

'Dat probleem zie je op alle bestuursniveaus. De zogenaamd coördinerende armoedecel bevindt zich *naast* een cel huisvesting, *naast* een cel onderwijs enzovoort, terwijl ze van bij het begin transversaal zou moeten zijn. Zo loop je automatisch achter de feiten aan. En de eerstelijns werkers worden daar de dupe van. Veel lokale kinderarmoedemedewerkers haken na verloop van tijd af, omdat ze via de projectmatige manier van werken niet voldoende verandering kunnen realiseren, daar had ik het al over. Wij zien ook ex-OCMW-maatschappelijk werkers die gefrustreerd zijn geraakt, omdat ze de tijd niet meer vonden of kregen om met de cliënten vanuit een menselijke relatie naar afdoende oplossingen te zoeken. Ik zeg niet dat het overal zo is, maar zowel bij de VDA

als bij de OCMW's vormt de jacht op kwartaalcijfers een steeds belangrijker deel van de opdracht.'

'In het algemeen krijgt het armoedethema in onze samenleving een stiefmoederlijke behandeling. Enkel op de lokale besturen schieten heeft daarom ook geen zin. Het is de samenleving die je moet zien te overtuigen, dan volgt ook het

beleid, want het beleid trekt de kaart van het electoraat. Armoedeproblemen oplossen is een structureel proces op langere termijn. De projectmatige manier van werken verzacht in het beste geval kortstondig het leed van mensen in armoede. Wat ook niet helpt, is repressief optreden. Verbied je bijvoorbeeld kinderbedelarij op je grondgebied, dan gaan de ouders bedelen in hun plaats en verdwijnen de kinderen al helemaal van de radar voor de hulpverlening. Bij de besteding van middelen zitten de prioriteiten bovendien vaak scheef, veel nuttig geld verdampt. Neem bijvoorbeeld de sinterklaasshows die sommige OCMW's of sociale huizen organiseren voor kinderen in armoede: dat komt neer op brood en spelen, terwijl er andere en fundamenteelere tekorten zijn. Ik begin dan direct te rekenen: hoeveel laptops of internetverbindingen had je kunnen bekostigen met het geld van zo'n evenement? Armoedebestrijding vraagt doortastende maatregelen, geen imagebuilding. Kijk naar de stad Amsterdam, die besliste om geen gezinnen met kinderen uit hun woning te zetten. Voor gezinnen in moeilijkheden zet de stad een apart traject op, zonder deurwaarders. Gemeenten kunnen veel zelfstandig beslissen, ook die van ons. Lokale besturen zijn bevoegd voor alles waarop geen bovenliggend regelgevend kader van toepassing is.'

'Waar burgemeesters het thema naar zich toe trekken, beweegt er wel wat. De strijd tegen armoede op een positieve manier naar een hoger niveau tillen kan dan ook enkel wanneer je denkt vanuit coördinatie, door armoedebeleid te integreren op het niveau van stedelijk en gemeentelijk beleid in het algemeen.'

STEFAN DEWIKERE

'Waar burgemeesters het thema naar zich toe trekken, beweegt er wel wat. De strijd tegen armoede op een positieve manier naar een hoger niveau tillen kan dan ook enkel wanneer je denkt vanuit coördinatie, door armoedebeleid te integreren op het niveau van stedelijk en gemeentelijk beleid in het algemeen.'

Armoedebestrijding: wat zijn structurele quick wins waartoe lokale besturen kunnen bijdragen?

'Vul geen brooddozen, schaf ze af. Zorg voor gezonde warme maaltijden op school, voor alle kinderen, gecombineerd met een verbod op frisdrank. Daar geloof ik erg in. Het komt alle kinderen ten goede en is een maatregel met een grote positieve impact op de actieve bevolking op langere termijn, op het vlak van gezondheid en gezondheidszorg. Een quick win, maar toch blijven we dat nalaten.'

'Maak een fysieke loketwerking voor cliënten en hulpverleners verplicht, minstens als alternatief voor het digitale loket. Ga wat op de rem staan bij die hele digitalisering, want niet iedereen is mee. Kwetsbare personen die met hun hulpvraag niet langs een digitaal loket geraken, haken niet zelden af. Problemen en casussen die eerst nog beheersbaar waren, etteren daardoor verder, worden complexer en dreigen op den duur volledig te ontsporen. Sommige gemeenten en steden richten digipunten in, die bijstand bij het digitale luik helpt aanzienlijk maar zal de noodzaak van een fysiek loket nooit helemaal kunnen wegwerken.'

'Herstel het contact tussen mensen door ontmoetingsplekken ter beschikking te stellen van verenigingen. Sinds de coronaperiode en de energiecrisis stoten gemeentebesturen lokalen af om kosten te besparen, of vragen ze verenigingen om financieel bij te dragen. Dat is een ongelukkige tendens. De subsidies van armoede- en andere verenigingen zijn vaak niet van dien aard dat ze zelf in ruimtes kunnen voorzien. De winst van een sterk sociaal weefsel zit nochtans wel bij de gemeente.'

'Trek de uitkeringen een stuk op en de oplossing voor armoede komt al een heel eind dichterbij. Als dat geen quick win is!'

'De vrees leeft bij OCMW's dat maatschappelijk werkers veel bagger over zich heen krijgen als ze in direct gesprek gaan met mensen in armoede. Die vrees is vaak onterecht, ook al is de maatschappelijk werker inderdaad de eerste waartegen een cliënt zijn frustraties kan beginnen uiten.'

We hebben het decreet lokaal sociaal beleid waarbinnen lokale besturen de regie hebben over de samenwerkingsverbanden voor Geïntegreerd Breed Onthaal (GBO). Komen we daarmee niet een eind ver in het vinden van een antwoord?

'Ja, als er niet alleen wordt gepraat maar ook wordt gedaan. Nu zijn er veel goede praktijkvoorbeelden, die eigenlijk het best een dwingend karakter zouden krijgen voor alle lokale besturen. Gemeenten zijn te vaak eilanden die van elkaar verschillen, en op den duur gaan mensen vergelijken: welke maatregelen of voordelen biedt buurgemeente A wel of niet tegenover buurgemeente B? Een voorbeeld is de nieuwbouw van sociale huisvesting. In Nederland gebeurt dat verplicht volgens duurzame-energienormen, hier mogen besturen verdorie nog kiezen of ze dat doen! Gemeenten die het wel doen, zijn fantastisch bezig, maar de goede voorbeelden mogen gerust van hogerhand worden verplicht en uitgerold in groeipaden.'

De armoedecijfers zijn door toedoen van het covidbeleid licht gedaald, hoewel kinderarmoede wel toeneemt. Het Planbureau ziet het armoederisico afnemen tot 2030 en verwacht daarna een stijging tot 2070, in hoofdzaak voor jongere groepen werkenden als gevolg van de groeiende kloof tussen lonen en uitkeringen. Maar wie de cijfers vandaag bekijkt, zou de algemene

indruk kunnen krijgen dat het met de armoede wel meevalt?

'Dat is een moeilijke discussie. Met cijfers kun je altijd verschillende richtingen uit. Ik zie een stagnering maar ook communicerende vaten: bestrijd je armoede bij senioren, dan stijgt ze bij een andere kwetsbare doelgroep. De toestand bij de subgroepen fluctueert naargelang de maatregelen en de economische situatie. Bovendien vrees ik dat de armoedekloof dieper wordt. Daarmee bedoel ik dat het almaar moeilijker wordt om uit de armoede te geraken. De problemen die we bij gezinnen vaststellen, worden groter. En dak- en thuisloosheid is een straatje zonder eind. Het begint bij een inkomen en een woning. Tijdens een thematisch overleg met de volksuniversiteit over sociaal wonen hebben we met een aantal testpersonen de wachtlijsten van verschillende gemeenten vergeleken. In één gemeente moest een alleenstaande man van 72 jaar nog zestien jaar wachten op een sociale woning. Zes-tien jaar. Als je dus iemand hoort zeggen dat de wooncrisis nog meevalt, is het maar de vraag waar die de lat legt. In het segment van de jonge gezinnen is de situatie misschien minder dramatisch, omdat die groep prioriteit heeft. Het beeld verandert als je naar de allerzwaksten kijkt. De restgroep heeft het hoe langer hoe moeilijker om aansluiting te vinden bij de samenleving. Mensen gaan weer in houten getimmerde barakken wonen, en niet alleen in de grote steden. Ik nodig je uit om de

ronde te doen van de poorten van garageboxen in een middelgrote centrumstad en er overal eens aan te kloppen. Je zult schrikken van het aantal keren dat je antwoord krijgt, dat verze-ker ik je. Ik ken zelf een gezin met drie kinde-ren dat al meer dan een jaar in een garagebox woont. Dat is de discrepantie tussen de armoe-decijfers en de dagelijkse realiteit.'

De vraag naar een plan van aanpak voor ge-zinnen met zogenaamde multiproblematieken is prangend bij sociaal werkers van gemeen-ten. We laten lokale besturen daarvoor kennis uitwisselen. Waar kunnen ze nog met hun vraag terecht?

'Uiteraard is dat problematisch, en het is een zeer moeilijke doelgroep. Vanuit ATD gaan we naast deze mensen staan, zoals we dat met andere mensen in armoede doen, om samen met hen de drempels te zien die ze ervaren.

Dat vergt een groot inlevingsvermogen en het vermogen om niet te oordelen. Doorverwijzen naar hulpverlening ligt moeilijk, en de sa-menleving staat dikwijls ook heel afwijzend tegenover de overlevingsstrategieën die bij die mensen ingebakken zitten. Je kunt met hen eigenlijk enkel aanklampend en begeleidend werken. Bij repressie of te veel controle pak-ken die mensen hun biezen, en zo verleg je het probleem. Mechelen heeft voor die gezinnen de GO-teams, die inzetten op het wegwerken van financiële schaarste, zodat er ruimte vrij-komt op andere domeinen. Zulke experimen-ten zijn waardevol en verdienen bredere toe-passing. Daarnaast kun je blijven investeren in onder andere de behandeling van drugpro-blematiek of psychische kwetsbaarheid ener-zijds en de armoede anderzijds, en dan hopen dat je op het kruispunt van de twee al meer antwoorden vindt dan nu.' —

'In de covidperiode hebben zowel lokale als bovenlokale overheden inspanningen geleverd om problemen op te lossen die al tientallen jaren aansleepten, en waarvan mensen dachten dat ze niet op te lossen waren.'

**MIECO
EFFECT**

LEER- EN NETWERKDAG EEN PARTICIPATIEVE AANPAK IN DE OPEN RUIMTE

**Wil jij ook leren van meer dan
10 jaar expertise?**

Schrijf je dan snel in via de website!

26 oktober 2023 - Begijnhof Diest

+32 13 32 89 19

www.miecoeffect.be

#Iedereen buitengewoon in Paspoel Anders

Enkele jaren terug besloten OCMW en stad Tongeren, SAAMO Limburg en de socialehuisvestingsmaatschappij Woonzo al hun krachten samen te brengen om de sociale woonbuurt Paspoel te doen evolueren naar een zorgzame buurt. Er ontstonden tal van initiatieven met de klemtoon op sterkere sociale netwerken, gemeenschapsbevordering, inclusieve taken voor buurtbewoners, digitale inclusie, gezondheidsbevordering, outreaching, buurtzorg en toeleiding naar de juiste hulp- en dienstverlening voor mensen in kwetsbaarheid.

Toen ik eind mei op werkbezoek in Tongeren was en in Paspoel aankwam, werd ik er hartelijk ontvangen door Brecht Jans, coördinator buurtgerichte zorg van de stad Tongeren. Bedoeling was dat ik in het buurthuis, dat de naam Living 21 draagt, een lokaal netwerkoverleg zou meemaken van alle stakeholders die in de wijk actief zijn. Zo zou ik met eigen ogen aanschouwen hoe ze vanuit hun opdrachten in de wijk tot samenwerking komen.

Buurtbeleid

Het viel mij meteen op dat schepen van Sociale Zaken Evelynne Stassen tijdens het netwerkoverleg het voor-

zitterschap op zich nam en aanbod om het verslag te maken. Het hele overleg lang bracht zij op een ondersteunende en faciliterende manier aan wat het lokale bestuur kan betekenen in de wijk. Omgekeerd engageerde zij zich er ook op verschillende momenten toe voorstellen uit de vergadering te bespreken in het schepencollege, zoals de aanleg van een volkstuintje met bijhorend tuinhuis en serre en de inzet van de stedelijke technische dienst om dit samen met alle andere partners in de wijk tot stand te brengen.

Heel sterk dat een lokale beleidsmaker actief en geëngageerd mee aan tafel zit, tussen buurtbewoners en an-

dere initiatiefnemers, en zo de vinger aan de pols houdt – wat zijn de dromen, problemen en wensen van de buurt, waar zitten de energie en de kracht? – om vervolgens juist lokaal beleid te kunnen voeren in de stad.

Buurtverhalen in de kijker

Er wonen in Paspoel een achthonderdtal mensen van wie drie vierde sociale huurder is. Daar zijn veel alleenstaande ouderen bij, maar net zo goed gezinnen met kinderen. Nogal wat mensen hebben een andere etnisch-culturele achtergrond. Ook mensen in armoede kom je er tegen. Er zijn zorg- en ondersteuningsbehoeften, maar evengoed talenten en

'Hoe zou jouw droomwijk eruitzien?' Dromen en gedachten van kinderen werden meegenomen in het cocreatieproces.

DAMIEN THONNON

krachten. Zo bakt Malvina voor elke koffieactiviteit in de buurt iets lekkers, rekening houdend met de medische situatie van de buurtbewoners. Ze organiseert ook elke vrijdag een baknamiddag in haar appartement, waar iedereen van de buurt welkom is om samen te bakken.

Daarnaast is er in de wijk maandelijks een soepmoment. Dan komen de buurtbewoners bijeen om gezellig te keuvelen bij een kommetje soep. Buurtbewoners die hier minder behoefte aan hebben of geen tijd hebben om aan deze ontmoetingsmomenten deel te nemen, kunnen soep afhalen. Sinds een aantal maanden komt buurtbewoner Johnny elke maand twee liter soep halen, eentje voor zichzelf en eentje voor zijn alleenstaande mindermobiele buurvrouw. Daarnaast koken Johnny en zijn echtgenote af en toe voor haar. Zo krijgt zij een lekkere maaltijd aangeboden, inclusief burencancontact. Een prettige remedie tegen sociaal isolement.

Cocreatie

De kinderen en jongeren in de wijk worden uiteraard niet vergeten. Tijdens het voorjaar boomden Anneliese Billen en de kinderen uit de buurt zes zondagen door over de vraag hoe hun droomwijk eruit zou zien. Dat ging zo: 'Stel, jij wordt vandaag burgemeester van Paspoel. Wat

Via buurtplatform Hoplr kom je te weten wat er in de wijk te doen is, maar ook welke buur je kan helpen bij een klus. Er zijn al 450 geregistreerde burenhelpers actief, allemaal dragen ze heel graag bij tot een zorgzame buurt.

verander je? Komt er een strand op het basketbalplein? Met een zwembad? Of een manege met eenhoorns om op te rijden? Komen er meer vuilnisbakken omdat er geen rommel in je droomwijk mag slingeren? Kleurrijkere gebouwen of parkeerplaatsen? Een boekenhuis of een groot speelplein of een boomhut?'

Het proces werd ondersteund door MoMeNT. De samenkomsten werden telkens begeleid door meerdere kunstenaars. De dromen, gedachten en woorden van de deelnemers werden vastgelegd op beeld- en geluidsmateriaal om ze daarna te delen met andere buurtbewoners. Vervolgens zetten MoMeNT en Woonzo samen met kunstenaar-architect Mathias Van de Winkel de ideeën en dromen van de kinderen om in realiteit. Zo voelen ook kinderen en jongeren zich thuis, omdat de wijk van hen is, omdat zij de wijk mee tot stand hebben gebracht.

MoMeNT organiseerde in augustus samen met het initiatief Zorgzame buurten, SAAMO, Woonzo en de stad Tongeren een tweedaags wijkfestival, zodat jong en oud, arm en rijk, allochtoon en autochtoon elkaar via kunst en cultuur opnieuw konden ontmoeten, wat binding en samenhang in de buurt sterker zou maken.

Stefan Perceval van HETGEVOLG maakte samen met de buurtbewoners een professionele theatervoorstelling die tijdens het festival twee keer opgevoerd werd. Het was een uniek theaterstuk dat de diversiteit en de veerkracht van de buurt weerspiegelde. Samen gingen ze ook nu weer op zoek naar de verhalen, dromen en wensen van de buurtbewoners. Zo kreeg elke buurtbewoner een gezicht, met een verhaal waarin iedereen zich herkende en waarin 'die ander' plots heel dicht bij was. Mensen werden benaderd in hun totaliteit: niet enkel als

Kinderen en jongeren voelen zich thuis omdat de wijk van hen is, omdat zij de wijk mee tot stand hebben gebracht.

Van links naar rechts:
Schepen van Sociale
Zaken Evelyne Stassen,
buurtwerker Tim
Vanvinckenroye,
coördinator Brecht
Jans en buurtwerker
Mieke Troosters.

Door buurtbewoners met elkaar in contact te brengen en sociale netwerken te versterken wordt heel snel duidelijk wie hulp nodig heeft maar ook wie in de bres wil springen voor de buurt en de mensen die er wonen.

spelers in een productie, maar als mensen met alle lasten die ze dragen. Dat werd allemaal verbonden met het verhaal van de plek: Paspoel. Dit bepaalde volledig de inhoud van het theaterstuk.

En natuurlijk werd er tijdens het wijkfestival gedanst en gefeest. Een feest dat helemaal gedragen werd door de buurtbewoners.

Iedereen digitaal

In de zomer van 2022 startte een bovenlokaal project met digibanken en digipunten onder de naam DIGbij. Lokaal werken onder andere Huis van het Kind Tongeren, In-Z (een door de Vlaamse overheid erkende onderneming in de lokale diensteneconomie), SAAMO Limburg en alle partners in de Zorgzame buurten in Tongeren daarvoor samen. Bedoeling is om de digitale vragen van de mensen te beantwoorden, zodat werkelijk elke inwoner de omslag naar de digitale maatschappij kan maken en daarin niet aan zijn lot wordt overgelaten. Tegelijk wordt er werk gemaakt van een uitleendienst van onder meer laptops en tablets.

In lokaal dienstencentrum De Piepel in Paspoel is er intussen een loket van de

digibank. Het wordt bemand door een professionele digihelper van In-Z. Daarnaast komt er in Paspoel een digipunt, met buurtbewoners als vrijwillige digihelpers. Zo krijgen alle buurtbewoners gemakkelijk toegang tot het digitale buurtplatform Hoplr. Dat is een van de kanalen om te weten te komen wie er allemaal in de wijk woont, wat er te doen is, maar ook welke buur je eventueel kan helpen bij een klus en hoe je de buurtwerker kunt contacteren. Want intussen zijn er al een 450-tal geregistreerde burenhelers actief in Tongeren. Allemaal dragen ze heel graag bij tot een zorgzame buurt.

En wat met zorgvragen?

Cindy Doumen, directeur sociale zaken stad Tongeren en lid van de Zorgraad van Eerstelijnszone Zuid-Oost-Limburg, licht mij toe dat het lokale bestuur – met ondersteuning vanuit de eerstelijnszone – in eerste instantie informele zorg wil stimuleren door in heel Tongeren zorgzame buurten te creëren. Door buurtbewoners met elkaar in contact te brengen en sociale netwerken te versterken en met elkaar te verbinden, wordt heel snel duidelijk wie hulp nodig heeft maar ook wie in de bres wil springen voor de buurt

en de mensen die er wonen. Sociale verbindingen op alle levensdomeinen van de mensen maken het sociale kapitaal van de buurt zichtbaar. Daarom wil het bestuur deze sociale verbindingen ondersteunen. Integraal en transversaal.

‘Goede burenccontacten maken een wereld van verschil,’ merkt Cindy Doumen op. ‘Buurten met een goede sociale cohesie kunnen beter met de veranderingen in de samenleving om. In buurten waar mensen zich verbonden voelen, worden er sneller initiatieven genomen en wordt er meer naar elkaar omgekeken. Dat is onze drijfveer.’

Daarnaast zijn opbouwwerkers van SAAMO en medewerkers van thuiszorgdiensten, diensten maatschappelijk werk van de ziekenfondsen, het gezondheids-huis en thuisverplegers in Tongeren vaak vertrouwenspersonen van mensen met een zorg- en ondersteuningsnood. Zij willen heel graag mee de brug slaan tussen hun cliënten en de burenhelers. Ook lokale dienstencentra spelen hierin een belangrijke rol. ‘Door lokale samenwerking tot stand te brengen tussen buurtbewoners en alle stakeholders in buurten en wijken en door aan outreaching te doen, trachten we alle zorg- en ondersteuningsvragen te detecteren en mensen die hulp of zorg nodig hebben, toe te leiden naar de juiste ondersteuning,’ rondt Cindy Doumen het verhaal af. —

DANY DEWULF

stafmedewerker Inclusie en
vermaatschappelijking van zorg VVSG

DANY DEWULF & ELKE VERLINDEN

AAN DE SLAG MET

buurtgerichte zorg

Buurtgerichte zorg is een strategie om inclusieve buurten te ontwikkelen. Maar welke stappen zijn essentieel om buurtgerichte zorg te organiseren? Welke rol kunnen lokale dienstencentra daarin opnemen? Hoe kunnen we buurtgerichte zorg tussentijds evalueren en bijsturen?

Via dit cahier geven we u een beeld van wat buurtgerichte zorg betekent voor een lokaal bestuur. De publicatie is een concrete operationalisering van de inspiratienota 'Zorgzame Buurten' van minister Jo Vandeuren. We geven aan waar u in de praktijk het best op let, en geven daarbij handige tips en aanbevelingen.

Meer info & bestellen:
www.politeia.be

Aan de slag met buurtgerichte zorg

Auteur: Elke Verlinden, Dany Dewulf

ISBN: 978-2-509-03453-3

Formaat: 21 x 21 cm

Type: Digitaal of Vastbladig boek

Op koers met het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen

In Lokaal 9 van september 2021 schreven we over de resultaten van een eerste piloottraject Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV). Er kwamen zeventien projecten op basis van de strategische visie van het BRV. Onder impuls van minister Zuhail Demir startte begin 2021 een vervolg: twintig gemeenten werkten met de thema's bouwshift, groen-blauwe netwerken of stedenbouwkundige lasten. Gemeentelijke ambtenaren, schepenen, studie bureaus en medewerkers van het departement Omgeving bouwden samen kennis op. Dit artikel maakt nog eens een overzicht van de globale leerpunten.

'Meer houvast vanuit Vlaamse kaders die verwachtingen, verantwoordelijkheden en spelregels tussen de bestuursniveaus verduidelijken' bleek een rode draad in het eerste proeftraject. De goedkeuring van het BRV is een moeilijk proces op Vlaams niveau. Toch slagen lokale besturen erin om een eigen weg te zoeken in hun beleidsplan. Pilotgemeenten gaan uit van hun eigen ambities en nemen het voortouw zonder te wachten op

Vlaamse kaders. Sterker nog, ze leveren belangrijke input om Vlaamse kaders verder te ontwikkelen: zo werkten ze mee aan een modelverordening voor financiële stedenbouwkundige lasten (zie verder) en een handreiking omtrent bouwshift in de praktijk (verschijnt binnenkort). Intussen zijn provincies ver gevorderd in hun proces ruimtelijke beleidsplanning en zitten 28 gemeenten formeel in de beleidsplanningsprocedure. De stad Geel leidt het peloton: haar ruimtelijk beleidsplan werd eind 2021 definitief vastgesteld en

is volop in uitvoering. Zwijndrecht volgde met een definitieve vaststelling op 24 augustus. Brugge, Nazareth en Pelt hebben het openbaar onderzoek van hun ontwerp-beleidsplan (geïntegreerd met MER) afgerond.

Start en durf

Het Departement Omgeving erkent het belang van actueel lokaal ruimtelijk beleid dat gemeenten houvast biedt om actief en proactief aan de slag te gaan met complexe ruimtelijke uitdagingen. Een ruimtelijk

Leerpunten

1.

Start en durf

2.

Analyseer de kansen met een bouwshift-bril

3.

Stel kwaliteit voorop

4.

Pak het breed aan

5.

Centrale focus: bebouwd versus open ruimte

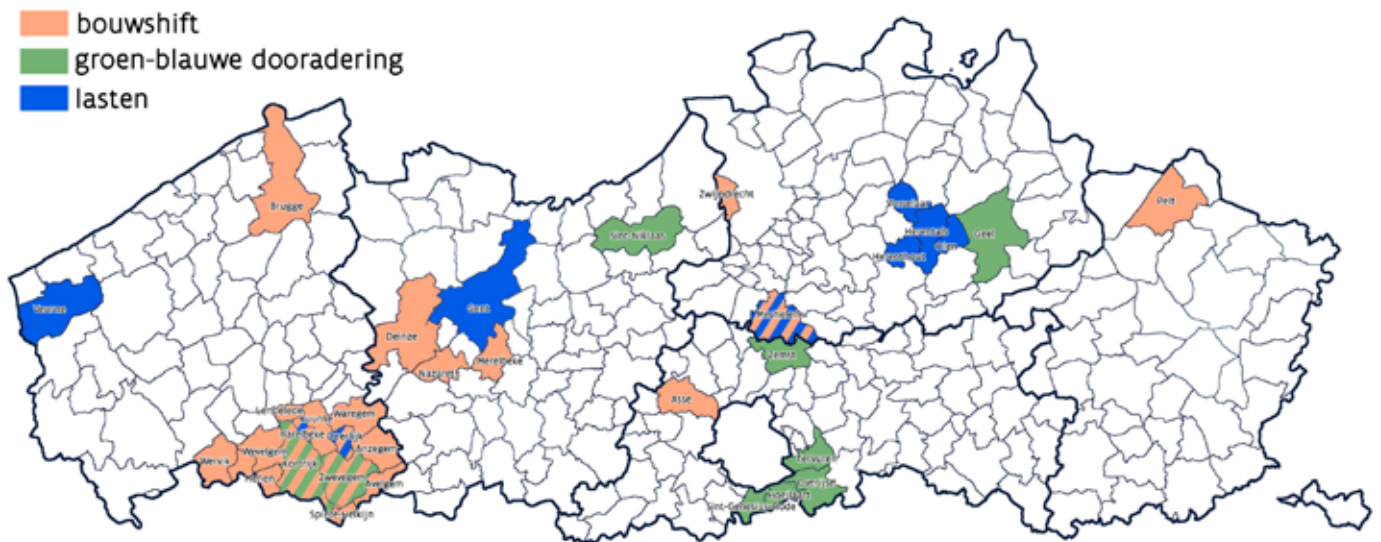
6.

Draagvlak en participatie

7.

Instrumentarium gericht inzetten

Pilootgemeenten Oproep 2021 – Bron: Departement Omgeving (2023)

beleidsplan is een kompas voor je ruimtelijk beleid van de komende jaren. Het recente decreet woonreservegebieden creëert extra urgentie om verouderde structuurplannen achterwege te laten. Van de koplopers leren we dat het proces voor het beleidsplan niet eenvoudig, maar wel waardevol is. Het heeft een integrerende kracht binnen de gemeente en zet een mindshift in gang. We stappen af van de business as usual. ‘Het vergt een andere mindset met betrekking tot de toekomst, zowel van ons als beleidsmakers als van de Peltenaren. Het is beleid dat de open ruimte versterkt, meer ontkavelt dan verkavelt, met als hoger doel het verbeteren van de leefkwaliteit,’ aldus burgemeester Dennis Franssen van Pelt.

Analyseer de kansen met een bouwshiftbril

Beleidsplanning betekent inzetten op een ommekeer, ter versterking van de open ruimte meer doen met minder ruimte op de juiste plekken. Dit impliceert een nieuwe methodiek van behoefteanalyse. Ruimtelijk uitbreiden komt dan pas in beeld als alle goede mogelijkheden binnen het bestaande ruimtebeslag zijn bekeken. Zo’n benadering van de ontwikkelingskansen binnen een gemeente of regio blijkt vaak een eyeopener. Er bestaan veel verdichtingsmogelijkheden en vaak een zeer groot (over)aanbod aan harde bestemmingen. Kwantificeren helpt dan om beleidskeuzes te maken. De regionale bouwshiftstrategie die Leiedal voor en met de gemeenten in Zuid-West-Vlaanderen ontwikkelde, is hier een goede illustratie van. Nazareth koppelde dan weer een onderzoek naar de risico’s op bijko-

Het recente decreet woonreservegebieden creëert extra urgentie om verouderde structuurplannen achterwege te laten. Van de koplopers leren we dat het proces voor het beleidsplan niet eenvoudig, maar wel waardevol is.

menend ruimtebeslag aan een nieuwe verdichtingsstrategie voor zijn bebouwde kernen. Alle betrokken gemeenten hielpen bij de ontwikkeling van een handreiking om het vraag-aanbodverhaal in een ruimtelijk beleidsplanningsproces op te nemen.

Stel kwaliteit voorop

De tien kernkwaliteiten van de strategische visie van het BRV zijn bekend. Het evenwicht tussen verdichten en leefomgevingskwaliteit was een veelbesproken thema in de pilootgroepen, in het bijzonder in Asse en Zwijndrecht die een grote verstedelijkingsdruk kennen. Asse onderbouwt zijn ruimtelijk beleidsplan met gebiedsgericht ontwerpend onderzoek. Zwijndrecht stelt een leefkwaliteitskaart centraal. De visienota verdichting van Nazareth is gebouwd op ruimtelijke kwaliteitsprincipes. Het Departement Omgeving ontwikkelde een ‘leidraad 10 kernkwaliteiten’. De keuze tot herbestemming naar open ruimte (en de hieraan gekoppelde planschade) wordt het best voorbehouden voor locaties waar de ontwikkelingsdruk hoog is en waar je een kwaliteitsslag kunt slaan. Maar enkel met herbestemmingen komen we er niet. Ook inrichten, actief

grondbeheer en zelf realiseren van projecten die open ruimte vrijwaren, dragen bij tot tastbare resultaten en draagvlak. Deinze en Zemst kiezen voor het creëren van aangename ontmoetingsplekken aan de rand van hun dorpen.

Pak het breed aan

Het ruimtelijk beleid gaat veel gemeentelijke diensten aan en kan verbindend werken. Ideaal om een breed projectteam op te zetten. Zemst stelt ambtenaren vanuit verschillende diensten aan als uitvoerder van een overkoepelend actieplan open ruimte. Herentals maakt een beleidsplan ruimte én mobiliteit en gemeenten (en provincie) gebruiken in Horizon+ het intergemeentelijk hemelwaterplan als basis voor een intergemeentelijk ruimtelijk beleidsplan.

De realisatie van een bouwshift vraagt bij uitstek een intergemeentelijke en regionale aanpak. Zuid-West-Vlaanderen kent een traditie om regionaal samen te werken. Ze formuleerden daar een regionale bouwshiftstrategie die moet doorwerken in het gemeentelijk ruimtelijk beleid. Ook intergemeentelijke samenwerkingsprojecten op een kleinere schaal, met name Neteland, Horizon+ (regio Zoniënwoud) en de duo’s

De realisatie van een bouwshift vraagt bij uitstek een intergemeentelijke en regionale aanpak. We kijken uit naar het verdere verloop van het traject van Horizon+ om tot een eerste echt intergemeentelijk ruimtelijk beleidsplan te komen.

Kortrijk-Zwevegem en Deerlijk-Kuurne boekten resultaten. We kijken uit naar het verdere verloop van het traject van Horizon+ om tot een eerste echt intergemeentelijk ruimtelijk beleidsplan te komen.

Centraal aandachtspunt: bebouwde versus open ruimte

In een ruimtelijk beleidsplan staat een visie op 'waar we als gemeente verder willen ontwikkelen en waar niet' centraal. Het merendeel van de pilotgemeenten werkt met een tweedeling open ruimte versus bebouwde ruimte, maar ze benaderen dit op diverse manieren. Sommige gemeenten spitsen zich toe op de bebouwde ruimte. Asse wil de verstedelijkingsdruk afremmen. Andere pilotgemeenten, waaronder Mechelen, focussen op de openruimteverbindingen die sturend zijn. Lindsay Rinckhout, voormalig teamcoördinator Omgeving in Zemst, stelt het als volgt: 'De voorbije 25 jaar hebben we vooral ruimtelijke plannen gemaakt in de bebouwde ruimte. Er waren wel veel openruimteprojecten, maar zonder gemeenschappelijk verhaal. We nemen nu de openruimtevisie als insteek voor het ruimtelijk beleidsplan en spitsen ons toe op conflictpunten tussen bebouwde en open ruimte.' Ook de stad Brugge kiest bewust voor een benadering vanuit het openruimteraamwerk. 'Wij stedenbouwkundigen zijn het gewend om te denken in bouwlagen, gebouwen en bezettingen. Maar we vinden het veel belangrijker om de bouwshift in onze stad op een heel positieve manier te kaderen. We hadden het gevoel dat daarvoor een andere insteek noodzakelijk was, vandaar de focus op open ruimte,' aldus Nele Verhiest van Brugge.

Draagvlak en participatie

Een proces van mindshift en draagvlak creëren bij burgers en politici is cruciaal. De pilotgemeenten zijn hier vindingrijk.

Peltorama 2050 staat symbool voor een heel breed en wervend proces, waarin opvalt hoe kinderen als gebruiker van de toekomst worden aangesproken. Brugge koos voor een conceptnota van amper 16 pagina's, omdat men wil dat 'elke Bruggeling het plan leest'. Zemst zocht dan weer verhalen vanuit het landschap en organiseerde participatieve events in het landschap door er fysiek dezelfde blauwe stoelen in te plaatsen. Ook Merelbeke wil zijn pioniersrol versterken en een bouwshift realiseren via samenwerking met diverse actoren in het veld.

Instrumentarium gericht inzetten

Visievorming gaat samen met het realiseren van ambities en het inzetten van instrumenten, mensen en middelen. De pilotgemeenten keken met open vizier naar het instrumentarium en vermeden dooddoeners zoals 'we wachten op instrumenten vanuit Vlaanderen'. Er bestaan veel instrumenten, we moeten leren ze beter in te zetten. Waarom geen potje voor strategisch aankoopbeleid aanleggen of met een overeenkomst een deal sluiten die doet afzien van planshade? Waarom niet het (inmiddels vernieuwde en breder inzetbare) instrument herverkaveling uit kracht van wet met RUP gebruiken of het vergunningbeleid herbekijken? Inspirerend qua inzetbare instrumenten zijn bijvoorbeeld het overkoepelend actieplan dat Mechelen als deel van zijn ruimtelijk beleidsplan opzet, of de instrumenten oefeningen die Leiedal casegericht heeft gemaakt in het kader van zijn regionale bouwshiftstrategie. Merelbeke zet actief in op vergunningenbeleid en op actieve herbestemming van bepaalde woonuitbreidingsgebieden.

De inzet van het instrument stedenbouwkundige lasten kreeg een aparte pilotgroep. De opmaak van een stedenbouwkundige verordening die uniformiteit in het lastenbeleid brengt stond centraal, naast de ontwikkeling van een

aantal rekentools bij onder andere de stad Gent. Een verordening scheidt de gewenste voorspelbaarheid en transparantie. Thomas Goethals, stedenbouwkundige in de stad Veurne, vond de gezamenlijke zoektocht naar een modelverordening zeer nuttig. Die modelverordening kwam tot stand vanuit de groep en werd juridisch verfijnd door het departement Omgeving. Het goedgekeurde Instrumentendecreet verplicht vanaf 1 januari 2024 een verordening om financiële lasten op te kunnen leggen in een omgevingsvergunning. We vinden deze modelverordening daarom belangrijk ter ondersteuning van de gemeenten.

Verder met een dynamische agenda

Het pilotnetwerk BRV focust intussen niet louter op ruimtelijk beleid. Het is uitgebreid met een pilotgroep Omgevingshandhaving: zestien gemeenten werken aan het versterken van de gemeentelijk handhavingsstrategie betreffende droogteproblematiek, instandhouding biodiversiteit en stikstof.

De testwerking in verband met nieuwe beleidsprioriteiten werkt volgens een dynamische agenda. De samenwerking met gemeenten voor nieuwe thema's betreffende klimaatadaptatie, strategische collectieve vervoersknopen, sociaal rechtvaardig omgevingsbeleid en gemengde economische zones is in voorbereiding. Via de nieuwsbrief kun je dit alles blijven volgen, instappen in een thema of oppikken wat resultaten en leerpunten zijn. —

KATHELIJNE TOEBAK

**Departement Omgeving
van de Vlaamse overheid**

De vermelde leidraad tien kernkwaliteiten staat op www.omgeving.vlaanderen.be/nl/aan-de-slag-met-de-10-kernkwaliteiten-van-de-omgeving

De modelverordening staat op www.omgeving.vlaanderen.be/nl/wijziging-instrument-stedenbouwkundige-lasten-modelverordening

Meer informatie over alle projecten en de vernoemde interviews kun je raadplegen op www.omgeving.vlaanderen.be/nl/ruimtelijk-beleid-en-planning/lokaal-aan-de-slag/pilootprojecten-beleidsplan-ruimte-vlaanderen-brv/pilootprojecten-brv-in-de-kijker

Grijp elke waterkans voor een klimaatbestendige publieke ruimte

Water- en Omgevingsadvies op maat

- ◆ Advies volledig op maat
- ◆ Haal het maximale uit elk
infrastructuurproject
- ◆ Creëer een meerwaarde voor natuur én
inwoners

Met steeds meer extreme droogte, hevige regenval en (te) veel verharding, is het een uitdaging om onze Vlaamse steden en gemeenten leefbaar te houden. Grijp daarom elke waterkans voor meer weerbaarheid.

Onze experts gaan op zoek naar dé ideale mix van maatregelen om maximaal in te zetten op **infiltreren**, **bufferen** en **hergebruiken** van regenwater. Zo bouwen we samen aan klimaatrobuuste straten, wijken en pleinen in jouw stad of gemeente, en aan een leefbaar Vlaanderen!

Benieuwd naar hoe jouw gemeente er
klimaatrobuust kan uitzien?
Neem een kijkje op onze website! >

Het wegennet efficiënt beheren

Een lokaal bestuur beheert vele kilometers wegen. Het is belangrijk een goed zicht te hebben op de staat van dat wegennet om prioriteiten voor onderhoud te bepalen en er de nodige budgetten voor vast te leggen. Het Opzoekingscentrum voor de Wegbouw beschikt over een methodiek om schade aan gemeentelijke wegen in kaart te brengen. Gemeenten kunnen een opleiding volgen om die onder de knie te krijgen. De gemeente Meise heeft dat al gedaan.

Visuele inspectie voor wegennet-beheer, zo heet de methodiek die het OCW heeft ontwikkeld om schade aan wegen te inventariseren. ‘Het is belangrijk om schade vroeg te detecteren,’ zegt Tim Massart (OCW). ‘Preventief onderhoud vraagt veel minder tijd en middelen dan reactief onderhoud. Als je een goed beeld hebt van de staat van alle wegen in je beheer, kun je een prioriteitenlijst opmaken en het beschikbare budget op de efficiëntst mogelijke manier besteden.’

De OCW-methodiek bepaalt welke schades aan wegen moeten worden geregistreerd en hoe dat moet gebeuren. Het resultaat is een kaart van de algemene toestand van het wegennet, waarin met kleurcodes de prioriteiten zichtbaar zijn. ‘Vroeger gebeurde het vanuit een voertuig dat traag door de straten reed. De operator op de passagiersstoel gaf de schades in. Tegenwoordig wordt vanuit een rondrijdende auto om de vijf meter een foto gemaakt van het wegdek. Achteraf bekijkt en interpreteert een operator de beelden. Nu wordt daarvoor ook al artificiële intelligentie ingeschakeld. Dat systeem beoordeelt tot 95 procent van de schades correct volgens de OCW-methodiek, af en toe is nog een controle nodig om de resultaten scherp te stellen.’

Kostenefficiënt

Een gemeente kan de inspectie van haar wegennet zelf uitvoeren of er een studiebureau voor in de arm nemen. De gemeente Meise liet in 2021 de oefening maken. Toenmalig schepen en huidig gemeenteraadslid Roel Ancaux: ‘Ik stelde vast dat bij de heraanleg van wegen niet altijd objectieve criteria werden gehanteerd.

Soms speelden electorale overwegingen mee, soms werden de grootste roepers het eerst bediend. Dat is verre van optimaal, als je de beschikbare middelen op de juiste manier en de juiste plaats wilt inzetten. Naast de wegen hebben we ook de fietspaden onder de loep genomen. Het resultaat van de studie is niet louter een inventaris van de actuele toestand. Het bureau heeft ook berekend welke middelen wanneer no-

‘De combinatie van het op de OCW-methodiek gebaseerde werk van het studiebureau en de knowhow van de gemeente heeft een prima tool opgeleverd om de lokale wegen goed te beheren.’

dig zullen zijn voor welke straat, en projecties gemaakt over tien, vijftien jaar. Zo kan de gemeente de nodige budgetten opnemen in de meerjarenbegroting. We kunnen ook parameters inzetten om meer gewicht te geven aan straten waar bijvoorbeeld veel mensen wonen of waar de meeste scholen liggen. De combinatie van het op de OCW-methodiek gebaseerde werk van het studiebureau en de knowhow van de gemeente heeft een prima tool opgeleverd om de lokale wegen goed te beheren.’

Innovatieve toepassing

Arcadis is een van de bureaus die de OCW-methodiek gebruiken om schades te herkennen en te inventariseren, en heeft daarvoor een AI-tool ontwikkeld. Wouter Verhaegen (Arcadis): ‘Voor asfaltverharding halen onze scripts intussen een accuraatheid van meer dan 95 procent. Voor beton en kleinschalige elementen is vervolgens een manuele controle vereist. In Meise hebben we alle schade geregistreerd op het wegennet dat ruim 300 kilometer lang is. De schades bepalen de globale index van alle wegen (de staat van de weg), wat vervolgens in een GIS-omgeving wordt ingebracht; onze data-analisten berekenen de toekomstige evolutie van de staat van de wegen conform de OCW-methodiek. Het resultaat is een dashboard met de staat van elke weg en hoe die zal evolueren, en hoeveel budget er nodig is om het wegenareaal te onderhouden. De gemeente kan er de prioriteiten uithalen en er een budgettering aan ophangen.’ In de praktijk is na deze oefening opvolging van de schade ook belangrijk, omdat bijvoorbeeld winterschade of andere oorzaken van plotse schades in één momentopname niet altijd gevat worden. ‘De OCW-methodiek is een zeer nuttige tool waaruit een realistische prioritering komt, vertrekkende van de huidige staat van het wegenareaal,’ besluit Wouter Verhaegen. —

BART VAN MOERKERKE
redacteur Lokaal

De vierdaagse OCW-opleiding ‘Visuele inspectie voor wegennetbeheer’ heeft plaats van 9 t/m 13 oktober: www.brrc.be, knop ‘Opleiding’.

Het is geen verrassing dat het stadsbestuur van Lommel veel belang hecht aan fietsmobiliteit in de stad. In 2022 werd de stad verkozen tot dé fietsstad van Limburg. Vaker, vlotter en veiliger door de stad kunnen fietsen, stelden zij voorop. Maar nu gaan ze nog een stapje verder en bieden ze een interessante leasingformule aan voor al hun medewerkers in samenwerking met Cyclis Bike Lease.

"De dienst mobiliteit en de personeelsdienst kwamen met deze vraag. We hebben dit intern besproken en zijn tot de conclusie gekomen dat het alleen maar positieve invloeden heeft," zegt de woordvoerder van het stadsbestuur.

Na een zorgvuldige selectie koos het stadsbestuur voor Cyclis Bike Lease, een gerenommeerd fietsleasebedrijf uit Limburg dat actief is in België en Nederland. Dankzij hun expertise en ervaring verliep de opstart van het fietsleaseplan vlekkeloos, met uitstekende ondersteuning.

"Het is niet alleen fiscaal voordelig, maar bevordert ook de gezondheid van medewerkers en draagt bij aan een beter milieu. Bovendien biedt het extralegale voordeel de mogelijkheid om nieuwe collega's aan te trekken, wat de waarde ervan nog verder onderstreept", bevestigt het stadsbestuur.

"DE INFOSESSIES VAN CYCLIS EN TESTMOGELIJKHEDEN BIJ LOKALE FIETSENHANDELAARS WAREN EEN GROTE WAARDE VOOR DE MEDEWERKERS"

Met meer dan 70 fietsen momenteel in omloop en verwachtingen van verdere groei in het komende jaar, is fietsleasing een veelbesproken onderwerp geworden. Zelfs onder nieuwe medewerkers, wat het stadsbestuur aangenaam verrast. De personeelsdienst speelt een essentiële rol bij het aanmoedigen van werknemers om deel te nemen, vooral door de nadruk te leggen op de fiscale voordelen.

Met het fietsleasingsprogramma laat Stad Lommel zien dat ze niet alleen toegewijd zijn aan duurzame mobiliteit, maar ook aan het welzijn van hun medewerkers en de gemeenschap. Samen werken ze aan een stad waar fietsen de norm is en de voordelen voor iedereen merkbaar zijn.

De ondersteuning van Cyclis en hun gebruiksvriendelijke platform voor fietsleasing spelen hierbij een cruciale rol. In samenwerking met stad Lommel zetten ze zich in voor een gezondere en duurzamere toekomst.

cyclis
BIKE LEASE

Meer informatie over
fietsleasing?
Neem een kijkje op
www.cyclis.be

Onze gesprekspartners Ann Van Den Bosch en Gert Van Dijck leidden ons rond op het containerpark en legden uit hoe het water er zo schoon mogelijk gehouden wordt.

Helder water van een proper recyclagepark

Bij de uitbating van een recyclagepark horen verplichtingen om de weerslag op het milieu en de omgeving zo klein mogelijk te houden. Een deel van die verplichtingen betreft het regenwater dat op de niet-overdekte buitenopslag van afval valt. Dit 'potentieel verontreinigd hemelwater' wordt als bedrijfsafvalwater beschouwd. Het recyclagepark moet het opvangen en minstens in een slibvang en koolwaterstofafscheider behandelen, voordat het geloosd mag worden. Bovendien gelden er verplichte preventieve maatregelen.

Het Departement Omgeving publiceerde in 2022 'Richtlijnen aangaande de preventieve maatregelen ter voorkoming, beoordeling en beheersing van verontreinigd hemelwater bij kleine bedrijven met een opslagcapaciteit van 4000 ton of minder in de afvalopslagsector'. Deze richtlijnen zijn ook van toepassing op gemeentelijke en intergemeentelijke recyclageparken voor huishoudelijk afval. Ze gaan onder meer over een passend acceptatiebeleid, inspectie van containers op roestvorming, vloeistofdichte vloeren, regelmatige reiniging van het terrein en de afvoerkanalen, stofreducerende maatregelen en een preventieplan. Zo bepalen ze dat potentieel verontreinigd hemelwater waar mogelijk op riool geloosd wordt. Is dat niet mogelijk, dan moeten bijzondere lozingsvoorwaarden in de vergunning opgenomen worden.

Hiervoor zijn analyses nodig van het potentieel verontreinigde hemelwater.

Afvalintercommunale IOK Afvalbeheer baat in de Kempen 21 recyclageparken uit. Sinds enkele jaren analyseren ze het potentieel verontreinigde hemelwater, en de conclusie is dat er maar zelden overschrijdingen op de Vlare-normen worden gemeten. Extern milieucoördinator voor IOK Afvalbeheer Ann Van Den Bosch en diensthoofd recyclageparken Gert Van Dijck vertellen op het recyclagepark van Dessel-Retie welke preventieve maatregelen IOK Afvalbeheer zoal inzet om verontreiniging van het afstromende regenwater er maximaal te voorkomen.

Groot recyclagepark

Het recyclagepark in Dessel is, met 9133 m² verharde oppervlakte, bij

de grotere recyclageparken in beheer van IOK Afvalbeheer. Het park werd vernieuwd in 2016, dus vóór de invoering van de omgevingsvergunning. Gert Van Dijck weet nog goed dat de stedenbouwkundige vergunning en de milieuvergunning elkaar toen tegenspraken. Er is toen goedkeuring gegeven om het potentieel verontreinigde hemelwater, na behandeling in een zandvang en koolwaterstofafscheider (KWS) met coalescentiefilter, te infiltreren in infiltratiegrachten aan weerszijden van het recyclagepark. Infiltreren werd toen nog als een goede praktijk aanvaard. Nu kan dat niet meer en moet alles volgens Vlare zoveel mogelijk naar riolering. Wat in Dessel wel naar DWA-riolering gaat, eveneens na passage over KWS en zandvang, is de afvoer van de aquadrain rond de overdekte kga-zone. Deze aquadrain bevindt zich op dit park buiten de overkapping. Op de nieuwere parken komt de afwatering mee onder het afdak, vertelt Ann Van Den Bosch. Dat is efficiënter en vermindert het risico op verontreiniging van het hemelwater.

De afvalopslag gebeurt op een vloeistofdichte vloer, de meeste afvalsoorten worden in open containers verzameld, groenafval is in bulk. De zone voor kga is overdekt, net als die voor elektrisch en elektronisch afval, houtsnippers en

Om in alle omstandigheden water zonder verontreiniging te garanderen heeft er dit najaar nog een test plaats om het potentieel verontreinigde hemelwater bijkomend door een zandfilter te sturen.

matrassen. Het regenwater dat op de buitenoppervlakte terecht komt, wordt opgevangen via goten die het hele park omringen en afgeleid naar de KWS. Het dak van de portiersruimte en het magazijn zijn aangesloten op een regenwaterput die water levert aan de toiletten en een buitenkraan. Het sanitair afvalwater is aangesloten op de DWA-riolering.

Preventieve maatregelen ter beheersing van hemelwater starten met een goed acceptatiebeleid. En zo'n goed acceptatiebeleid begint voor IOK Afvalbeheer bij het informeren van de burgers nog voor ze naar het recyclagepark komen. Via duidelijke informatie op de website, de afvalkrant, folders en de afvalkalender vinden de inwoners op een overzichtelijke manier alles wat ze moeten weten over hoe ze welk soort afval kunnen aanleveren op het recyclagepark. Op het park zelf staan recyclageparkwachters klaar om alles in goede banen te leiden. In Dessel zijn er tijdens de openingsuren permanent drie parkwachters aanwezig. Ze informeren de bezoekers en houden tegelijk een oogje in het zeil om zeker te zijn dat alles correct verloopt. Ze grijpen in als dat nodig is. Ann Van Den Bosch benadrukt dat het recyclagepark enkel huishoudelijke afvalstoffen aanvaardt. Daarin onderscheiden recyclageparken zich van andere afvalopslagbedrijven. Gert Van Dijck toont de borden met sorteerinformatie die naast elke container terug te vinden zijn. Ook dat helpt de bezoeker om correct te sorteren. Van elk park is er bovendien een plattegrond en de containers zijn logisch genummerd om snel de weg naar de juiste te vinden.

Een proper park

Dat netheid op het park de nodige aandacht krijgt, is duidelijk te zien aan de borstels en schoppen die goed zichtbaar bij elke container staan. Een bezoeker heeft geen excuus om gemorst afval te laten liggen. Doet hij dat toch, dan

maakt de parkwachter er hem attent op. De parkwachter zal ook zelf vegen, bijvoorbeeld elke keer dat er een container verplaatst of opgehaald wordt. Om de twee weken komt de gemeente met de veegwagens langs voor een machinale schoonmaakbeurt.

Voor het onderhoud van de KWS en de rioolkolken is er een onderhoudscontract met een externe firma. Dat reinigt de kolken twee keer per jaar, het onderhoud van de KWS gebeurt jaarlijks. De parkwachters controleren de KWS elk kwartaal, dat is verplicht. Ze maken de weg ernaartoe schoon en kijken na of er geen verstoppingen zijn.

Dimensionering van de KWS

Ann Van Den Bosch geeft nog wat extra uitleg bij de KWS. Die is standaard afgestemd op een piekbui die één keer in de twee jaar voorkomt. De KWS in Dessel heeft een debiet van 60 liter per seconde met een zandvang van 6000 liter. Dat kost een pak geld. Volgens Ann Van Den Bosch werkt zo'n overgedimensioneerde KWS dan ook nog niet optimaal, omdat de meeste regenbuien beperkter zijn. Op de nieuwere parken wordt daarom een kleinere KWS geplaatst met een debiet van 30 liter per seconde. Dat werkt even effectief en is een stuk goedkoper. Bij een grotere regenbui volstaat dit debiet nog steeds om het eerste regenwater te behandelen, wat het belangrijkste is. De eerste regen neemt namelijk al het stof mee dat zich op het recyclagepark heeft verzameld tijdens een droge periode (pollen, roetdeeltjes van auto's, ander stof...) en ook alle eventueel aanwezige verontreiniging. Na een paar minuten is dat allemaal weg en wat nadien nog volgt bij een heviger regenbui, is zuiver regenwater. Dat gaat dan via een bypass rechtstreeks naar lozing. Om in alle omstandigheden water zonder verontreiniging te garanderen plant Ann Van Den Bosch dit najaar nog samen met IOK Afvalbeheer een test om het potentieel

verontreinigde hemelwater bijkomend door een zandfilter te sturen. Die houdt dan fijne partikels tegen die aan de oorsprong liggen van niet-gewenste en verwijderbare verontreinigingen.

Geduldige maar strenge parkwachters

IOK Afvalbeheer organiseert drie keer per jaar een opleiding voor alle negentig parkwachters. Het gaat om twee halve dagen en één volledige dag gekoppeld aan een bedrijfsbezoek. Op die manier komen de parkwachters bijvoorbeeld te weten waarom bepaalde sorteeregels gelden en er is ook veel aandacht voor veiligheidsaspecten. Ook dat is een onderdeel van de preventieve maatregelen die van belang zijn voor een proper park en het tegengaan van verontreinigingen. Gert Van Dijck onderstreept dat deze opleidingen heel belangrijk zijn voor de parkwachters. Sinds een aantal jaar gebeuren ze in kleinere groepen, zodat meer interactie mogelijk is. De parkwachters delen er ervaringen en ideeën en verbeterproces. Ann Van Den Bosch vult aan dat geduld een belangrijke eigenschap voor een parkwachter is, en al zeker bij bezoekers die niet willen sorteren of opruimen. Tijdens de opleidingsdagen krijgen de parkwachters technieken aangereikt om hiermee om te gaan. Maar ze moeten ook streng zijn, bijvoorbeeld als er iemand aankomt met niet-verpakt asbestcement, dan sturen ze die terug. Het asbestcement mag niet op het park zelf verpakt worden. —

SARA COESSENS

VVSG-stafmedewerker afvalbeleid

Verplichtingen omtrent hemelwater voor recyclageparken op VVSG Kennisnetwerk: www.vvsg.be/kennisitem/vvsg/recyclageparken-en-hemelwater-wat-zijn-de-verplichtingen
Document Departement Omgeving met Richtlijnen: www.omgeving.vlaanderen.be/sites/default/files/2022-04/Richtlijnen_AFVALOPSLAG.pdf

OPLEIDINGEN 2023

Ethias Services stelt opleidingen voor die verder gaan dan verzekeringen. Ontdek ons opleidingsprogramma om de risico's van uw organisatie optimaal te beheren.

Ergonomie op de werkvloer

03/10 Gent

Brandpreventie en -beveiliging voor preventieadviseur niveau 3

14/11 Gent

Basisopleiding lid van de brandbestrijdingsdienst

14/11 Haren

Stress & Burnout Management

23/11 Hasselt

Omgaan met agressie

28/11 Hasselt

Brandbestrijdingsdienst - Eerste interventieploeg

07/12 Gent

**Inlichtingen en inschrijvingen: solutions.ethias.be
011 28 21 00 - ethiasservices@ethias.be**

Schepenen stropen hun mouwen op in de buitenschoolse opvang

Het decreet buitenschoolse opvang en activiteiten laat steden en gemeenten zelf beleid voor buitenschoolse opvang ontwikkelen vanuit de samenwerking tussen de buitenschoolse opvang en verschillende andere partners. Veel steden en gemeenten investeren daarom vandaag al in buitenschoolse opvang. We stuurden vijf schepenen bevoegd voor kinderopvang op pad. Even de handen uit de mouwen steken om zo te ondervinden wat opvang allemaal kan betekenen.

Kinderen ophalen op school, begeleiden naar de opvang, zorgen dat iedereen iets kan eten en drinken, en daarna vooral veel spelen. Rik Verwaest, burgemeester van de stad Lier, draaide na schooltijd mee in een van de Lierse opvanglocaties. Christel Gorissen, schepen van Kinderopvang in Lanaken, en Katja Verheyen, schepen van Kinderopvang in Bree, deden hetzelfde in hun gemeente. Ze lazen verhalen, doken samen met de kinderen in de speelwinkels of maakten oefentoetsen als huiswerk. Ook buitenspelen kon natuurlijk niet ontbreken. Fauve Tack, schepen van Kinderopvang in Zulte, stond dan weer voor dag en dauw klaar voor de ochtendshift in hun buitenschoolse kinderopvang; later deed ze ook de avondshift. 'Kinderen die één voor één binnendruppelen en nog een beetje wakker moeten worden, dat is toch een andere sfeer dan na school. En dan alle kinderen klaar krijgen om naar school te gaan: jassen aandoen en boekentassen verzamelen. Niet te onderschatten!'

Griet Mebis, schepen van Kinderopvang in Bilzen, tot slot, sloot aan bij een van hun Kindertapaz, waarmee ze diverse activiteiten aanbieden aan alle kinderen in de buitenschoolse opvang. Samen met een groep van twintig kinderen en een begeleider was ze in de weer met Legoblokken en drones.

Kinderbegeleiders zijn sterkhouders

Welke sterke punten merkten de politici op? Alsof het afgesproken is, zetten ze zo goed als unaniem de kinderbegeleiders op nummer 1. 'Het valt op hoezeer de begeleiders aandacht hebben voor de eigenheid van elk kind. Ze stellen zich flexibel op en schakelen heel vlot tussen hun verschillende taken, van brooddozen zoeken tot meespelen,' zegt burgemeester Rik Verwaest. Dat stelde ook schepen Katja Verheyen vast. 'De kinderbegeleiders hebben een goede band met de kinderen. Ze geven elk kind aandacht. We streven in de buitenschoolse opvang naar één begeleider per veertien kinderen.

Zo werken we aan een grote betrokkenheid tussen de kinderbegeleiders en de kinderen.' 'Kinderbegeleiders moeten ook snel kunnen schakelen,' vult schepen Christel Gorissen nog aan. 'Ze staan soms voor onverwachte zaken, bijvoorbeeld ouders die hun kind niet op tijd inschrijven voor de opvang. Het komt er dan op aan beslissingen te nemen die het belang van het kind op de eerste plaats zetten.'

In de buitenschoolse opvang van Zulte schakelen ze naast de kinderbegeleiders standaard ook vrijwilligers in. Schepen Fauve Tack: 'Vrijwilligers zijn echt een goede ondersteuning van de kinderbegeleiders: de afwas doen, tafels dekken en afruimen, meehelpen bij het vervoer van de kinderen naar de opvang.'

Wat valt er nog meer op? Rik Verwaest: 'Kinderen krijgen in de buitenschoolse opvang veel vrijheid om te kiezen wat ze doen. Dat is toch anders dan op school waar ze meer moeten volgen wat de leerkracht zegt.' Griet Mebis vult aan: 'En ook

Griet Mebis:

'We willen kinderen laten ontdekken wat ze graag doen en waar hun talenten liggen.'

Rik Verwaest:

'Het is mooi om te zien hoe de begeleiders elk kind individueel weten te benaderen.'

Fauve Tack:

'Voor ons blijft het belangrijk dat iedereen terecht kan in het buitenschoolse opvangaanbod.'

Christel Gorissen:

‘We kunnen met de middelen die we nu van Vlaanderen krijgen niet én kwaliteit én keuzevrijheid aan de kinderen bieden én de opvang betaalbaar houden.’

kinderen van verschillende leeftijden, die niet bij elkaar in de klas zitten, maar die tijdens de opvangactiviteiten toch samenwerken aan iets wat ze nog niet kenden. Echt mooi om te zien.’

Niet van een leien dakje

Buitenschoolse opvang gaat natuurlijk ook wel gepaard met uitdagingen. Griet Mebis: ‘We bieden na school verschillende activiteiten aan. Dat was wel wennen voor de kinderbegeleiders in de opvang. Ze moeten zich anders organiseren om de kinderen op te halen, naar workshops te brengen, weer op te halen naar de opvang.’

Katja Verheyen vult aan: ‘Genoeg personeel vinden voor de buitenschoolse opvang blijft een grote uitdaging. We stemmen het aantal begeleiders af op het aantal kinderen en streven ernaar van de begeleiders per locatie vertrouwde gezichten te maken. Maar dat is een hele klus. Er zijn veel vacatures en kinderbegeleiders vinden is niet evident.’ De afstemming met de vrijetijdsactiviteiten is daarvoor niet altijd een oplossing. Griet Mebis: ‘Het is moeilijk om direct na school lesgevers te vinden die al beschikbaar zijn. De doorstroom van school naar activiteiten, dan naar de opvang en dan naar huis, is dan wel een van de doelstellingen van het decreet BOA, maar het is niet zomaar in de praktijk te zetten.’

Wat brengt de toekomst?

Christel Gorissen: ‘Het BOA-decreet betekent een gigantische investering voor een lokaal bestuur dat het goed wil doen, de kwaliteit hoog wil houden en alle kinderen dezelfde mogelijkheden wil bieden. Van de Vlaamse overheid komt dan wel wat extra budget, maar er is veel meer nodig om de doelstellingen van het decreet te realiseren. We kunnen met de middelen die we nu krijgen niet én kwaliteit én keuzevrijheid aan de kinderen bieden én de opvang betaalbaar houden.’

Katja Verheyen: ‘In de toekomst willen we de samenwerking met de vrijetijdssector die er nu al is, nog uitbreiden.’

Fauve Tack vult aan: ‘Wij blijven ernaar streven het aanbod ook in de toekomst betaalbaar te houden, met voldoende variatie en keuzemogelijkheden voor kinderen en ouders.’

Ook in Lier zien ze zo’n groeiscenario voor hun buitenschoolse opvang in de komende jaren. Rik Verwaest: ‘We moeten nadenken over hoe we de buitenschoolse opvang kunnen doen groeien zonder dat we daarvoor bijkomende infrastructuur moeten bouwen. Dat kan niet zonder samenwerking met partners, en dan vooral met scholen die veel ruimtes hebben die na schooltijd leeg staan.’ Het belang van zulke samenwerking zien ook de andere schepenen in. ‘In de toekomst willen we de samenwerking met de vrijetijdssector die er nu al is, nog uitbreiden. Kinderen gaan in de zomervakantie nu al van de opvang naar de vrijetijdskampen, maar we willen hier nog sterker op inzetten door dit ook af te stemmen met het aanbod van privé-initiatiefnemers. Zo willen we het diverse aanbod dat er al is nog toegankelijker maken voor de kinderen, en nog makkelijker in gebruik voor de ouders,’ zegt Katja Verheyen. Griet Mebis formuleert het zo: ‘Het is belangrijk dat je als lokaal bestuur het initiatief neemt. Ga met verschillende partners spreken, met scholen, met kinderbegeleiders, met verenigingen. Durf het aanbod in de markt te zetten.’

Dagje naar de opvang?

Ben je geïnspireerd om, net als de schepenen in dit artikel, een dag mee te lopen in de opvang? Dan is de Week van de Kinderopvang van 9 tot en met 15 oktober het uitgelezen moment. Steek een dag een handje toe in een kinderopvang in jouw gemeente. Hoor wat er leeft bij de kinderbegeleiders en toon erkenning voor hun eindeloze inzet. Het wordt een onvergetelijke dag, beloofd!

Met het thema ‘Bedankt Sterkmakers’ zetten we tijdens de Week van de Kinderopvang met veel trots elke medewerker in de kinderopvang voor het voetlicht. We laten hen stuk voor stuk schitteren! Creatieve duizendpoot die in een handomdraai de speelhoek in een nieuw thema giet, sympathieke en goedlachse verschijning die elk kind de warmste zorgen biedt, of handigste Harry die elke ochtend iedereen met de grootste glimlach verwelkomt: voor deze machtige mannen en vrouwen is geen taak te veel of geen klus te groot om elk kinderhart te doen smelten.

www.vvsg.be/kennisisem/vvsg/week-van-de-kinderopvang

Nog een laatste boodschap

Fauve Tack rondt het mooi af: ‘Ga zeker eens langs in de opvang. Je wordt er direct veel wijzer van. Je leert de kinderbegeleiders en de werking kennen. Je krijgt veel beter zicht op wat ze bedoelen met sommige vragen.’ Christel Gorissen: ‘Als je als lokaal bestuur aantrekkelijk wilt zijn voor jonge gezinnen, dan kun je niet om kinderopvang heen. Kinderen zijn het belangrijkste wat we hebben. Als lokaal bestuur moet je daarin investeren.’ —

RIKA VERPOORTEN

VVSG-stafmedewerker kinderopvang

Wij werken aan de netwerken voor morgen.

Elektriciteit stroomt steeds meer door ons leven. Thuis, onderweg, overal. We gebruiken meer én produceren meer. We investeren in elektrische wagens en zonnepanelen met het oog op een duurzame toekomst. Dat vraagt om een elektriciteitsnet dat meer aankan, in elke gemeente. Als netbeheerder werkt Fluvius vandaag om de netwerken klaar te maken voor morgen.

Ontdek hoe Fluvius meewerkt aan de energietransitie op fluvius.be/netwerkenvoormorgen

fluvius.
Tot bij u

Doelgerichte zorg, gegarandeerd een blijver

Het woonzorgdecreet van 2019 legt op dat alle erkende woonzorgvoorzieningen vanaf 2023 doelgericht werken. Hoewel deze filosofie niet volledig nieuw is, rijst de vraag: hoe geraakt de hele organisatie doordrongen van de principes ervan?

Om woonzorgvoorzieningen bij te staan organiseerde de VVSG een ondersteuningstraject in samenwerking met de Arteveldehogeschool, met middelen van de Koning Boudewijnstichting. Hiervoor bracht ze een dertigtal medewerkers van diensten gezinszorg, lokale dienstencentra, groepen van assistentiewoningen en woonzorgcentra samen. Het was niet altijd evident, maar het resultaat mag er zeker zijn! De begeleider van het traject en twee deelnemers uit Herenthout en Wetteren delen graag hun ervaringen.

Steentjes verleggen

Christel Geerts, PhD gerontologie, begeleidde de deelnemers vanuit de Arteveldehogeschool en vertelt wat haar opviel. 'Start je met doelgerichte zorg, zoek dan een evenwicht tussen theoretische kennis en experimenteren in de praktijk. Bestaande tools zoals Zorg-Esperanto of doelzoeker geven je natuurlijk een zeker houvast. Maar tegelijkertijd is het belangrijk om te experimenteren, want enkel zo ontwikkel je een bepaalde ingesteldheid en een manier van communiceren om het verhaal achter het verhaal van de zorgvrager bloot te leggen. En dat onder de knie krijgen vergt tijd. Medewerkers moeten de kans krijgen hierin te groeien, inzicht en zelfvertrouwen te krijgen. Start niet te groot, is dus vaak mijn

advies. Gooi je vooral op de basisprincipes, pas ze consequent toe en je komt al ver. Tijdens het traject zei ik dat ook vaak aan de deelnemers. Ik gebruik daarbij het beeld van een vrachtwagen vol steentjes. Die staat symbool voor de berg werk waar je voor staat. Je hoeft niet meteen die hele vrachtwagen leeg te maken, start met een eerste of extra steentje te verleggen, en daarna zie je wel!' besluit Christel Geerts.

Stap per stap groeien

Tijdens het traject was een van de meest gestelde vragen: 'Hoe krijg je je collega's mee?' Welnu, de ervaring geeft het antwoord: door het gewoon te doen! Door voorbeelden aan te reiken en vorming te organiseren. Sofie Lammens, coördinator van de dienst gezinszorg in Wetteren getuigt: 'In onze teamvergaderingen spraken we vaak enkel over de planning. We hadden de tijd niet om complexe cliëntsituaties te bespreken. Door dit traject grepen we de kans om intervisies op te zetten met het team. Op die manier wilden we doelgericht nadenken en loskomen van het taakgerichte werken.'

'Als eerste stap volgden alle verzorgenden een opleiding over doelgerichte zorg,' legt ze uit. 'Oorspronkelijk was het ons idee daarna meteen cliëntsituaties tijdens de intervisies te bespreken. Maar uit een gesprek

met de medewerkers bleek dat zij de behoefte voelden om eerst als team verbinding te maken en stil te staan bij onze manier van samenwerken.' Daarom pasten ze de principes van doelgericht werken toe op de samenwerking: ze onderzochten de identiteit van het team, de behoeften en aanwezige talenten en hoe ze die het best konden inzetten. Dit verhoogde de betrokkenheid bij de collega's en samen formuleerden ze een duidelijke visie over hoe ze willen communiceren en met elkaar willen omgaan in het team, onderling, maar ook met de cliënten en hun netwerk. Pas toen ze deze basis hadden gelegd, waren ze klaar om tijdens de intervisies met een nieuwe blik naar cliëntsituaties te kijken. 'Terugkijkend op het traject zijn we tevreden. Het was een groeiproces waarbij we soms nog naar de juiste richting moesten zoeken. Maar door klein te beginnen en de groep er actief bij te betrekken, groeiden de intervisies stilaan vanzelf tot een waardevol overleg,' blikt ze terug. 'We merken dat verzorgenden nu op een andere manier naar de zorg kijken. Zo uitte een cliënt de wens er mooi uit te zien. Verzorgenden durven nu de huishoudelijke taken even aan de kant te leggen om tijd vrij te maken om mooie kleding te zoeken. Een andere gebruiker had dringend huishoudelijke hulp nodig, maar liet zich ook ontvallen dat die niet graag thuis woonde. Daarom verkenden we samen eerst de opties van een eventuele verhuizing in plaats van meteen in de huishoudelijke taken te vliegen.' Doelgerichte zorg heeft het team in Wetteren een belangrijke les geleerd: de opdracht is bij elke cliënt anders, maar dat verschil zit dikwijls

Christel Geerts:

'Medewerkers moeten de kans krijgen te groeien, inzicht en zelfvertrouwen te krijgen. Start niet te groot, is dus vaak mijn advies. Gooi je vooral op de basisprincipes, pas ze consequent toe en je komt al ver.'

Sofie Lammens:
‘Het mooie is dat we eigenlijk altijd op deze manier werkten, alleen hadden we niet altijd door dat dit onze kernopdracht was. Nu houden we die manier van denken levendig door er telkens op terug te komen tijdens teamvergaderingen of interviews.’

net in de kleinste dingen. ‘We gaan aan de slag met de eigenheid van elke cliënt. Het mooie is dat we eigenlijk altijd op deze manier werkten,’ voegt Sofie Lammens nog toe. ‘Alleen hadden we niet altijd door dat dit onze kernopdracht was. Nu houden we die manier van denken levendig door er telkens op terug te komen tijdens teamvergaderingen of interviews. En dat loont, want onlangs kregen we telefoon van een cliënt die ons bedankte. De verzorgende had zijn problemen die dag zeer goed aangevoeld en deed iets extra’s, wat mentale rust bij de cliënt creëerde. Dat bevestigt dat we op goede weg zijn en dat het doelgericht werken stilletjes aan begint door te slijpen in de praktijk,’ besluit ze.

Over de diensten heen

Doelgerichte zorg is iets waar de volledige organisatie van doordrongen moet zijn. De zorgdiensten uit Herenthout grepen daarom deze kans. Isabelle Bogemans, centrumleider van het lokaal dienstencentrum daar, vertelt: ‘Binnen ons bestuur is een van de doelstellingen “bouwen aan zorgzame buurten door outreachend te werken”. Grote woorden, maar binnen dit traject van doelgerichte

zorg wilden we daar werk van maken. We hadden ondervonden dat zorgvragers hun verhaal vaak verschillende keren tegen verschillende hulpverleners moeten vertellen. Daar wilden we iets op vinden. Samen met onze cliënten dachten we na en ontwikkelden we het concept van de kleine grote wensen. Hierbij noteert de zorgbehoevende zijn kleine grote wens op een mooi wenskaartje en legt dit thuis goed zichtbaar voor alle hulpverleners. Zo blijft wat voor de persoon in kwestie belangrijk is continu onder de aandacht. Die wenskaarten zijn natuurlijk maar iets kleins, maar we gingen vooral ook op zoek hoe we onze organisatie moesten reorganiseren om het con-

cept echt te doen werken. En natuurlijk moesten we ook tijd vrijmaken om uit te voeren wat er op die wenskaarten staat.’ Na een denkoefening en wat schuiven met taken richtten ze het zorgteam op. Dat bestaat uit de verantwoordelijke van de dienst gezinszorg, de woonassistent van de assistentiewoningen, de maatschappelijk werker ouderenzorg en Isabelle Bogemans vanuit het lokaal dienstencentrum zelf. Vaak kenden ze elkaars dossiers wel, maar nu lassen ze met het zorgteam ook een formeel overlegmoment in waarop ze bekijken welke actie ze kunnen ondernemen om die kleine grote wensen te doen uitkomen. Ook onderzoeken ze hoe ze tekorten van de buurt in en met de buurt kunnen wegwerken. Daarnaast ontwikkelden ze een gesprekskaart met richtvragen om de krachten van de zorgvrager te ontdekken. Dit kan hulpverleners op een positieve manier ondersteunen om zeer laagdrempelig een gesprek te voeren met personen die niet altijd om hulp vragen. Deze gespreksmethodiek is nu volledig afgewerkt en wordt binnenkort uitgetest via de verjaardagsbezoeken. ‘Terugkijkend onthoud ik vooral dat je dit verhaal het best schrijft met de volledige organisatie en dat kleine veranderingen vaak al genoeg zijn om een steentje te verleggen. Je moet soms creatief zijn, maar er is altijd wel iets mogelijk, zelfs met beperkte middelen. En niet te vergeten, vaak werk je al heel erg doelgericht, zonder dat je het goed beseft. Als ik naar ons lokaal dienstencentrum kijk, onze dagelijkse werking is doordrenkt van het idee dat je je voelsprietten overeind moet houden, aanspreekbaar moet zijn en luisteren. Laat dat nu net de essentie zijn van doelgerichte zorg!’ besluit Isabelle Bogemans tevreden. —

LEEN VAN DEN HEUVEL EN JOKE VANDEWALLE
VVSG-stafmedewerkers thuiszorg

Ook zin gekregen om met doelgerichte zorg aan de slag te gaan? Met de input van dit traject ontwikkelt de Arteveldehogeschool een roadmap. In het najaar 2024 verneem je hier alles over via de sector-nieuwsbrief van de VVSG.

Isabelle Bogemans:
‘Terugkijkend onthoud ik vooral dat je dit verhaal het best schrijft met de volledige organisatie en dat kleine veranderingen vaak al genoeg zijn om een steentje te verleggen. Je moet soms creatief zijn, maar er is altijd wel iets mogelijk, zelfs met beperkte middelen.’

Veronique Tordeur en Myriam Beirens

Fijnmazig samenwerken op de zorgsite

Veronique Tordeur en Myriam Beirens zijn collega's op de zorgsite van het OCMW van Sint-Genesius-Rode. De focus in hun werk ligt op de bewoners van de groepen van assistentiewoningen (GAW), maar hun functies en taken zijn tegelijk verstrengeld met activiteiten over de hele zorgsite. Zo vullen ze de functie van woonassistent op een eigen, bijzondere en diverse manier in.

'Ik ging in 1986 als maatschappelijk werker aan het werk op de sociale dienst van ons OCMW, en specialiseerde me van bij het begin in diverse vormen van welzijn en zorg,' vertelt Veronique Tordeur met veel enthousiasme. 'In 1992 ging ik de sociale dienst leiden als hoofdmaatschappelijk werker. Daar hoorden toen ook de thuisdiensten en alle projecten voor de bestrijding van kansarmoede en arbeidstrajectbegeleiding bij. Ons lokaal diensten centrum De Boomgaard ging in hetzelfde jaar van start, samen met de bouw van de eerste serviceflats (nu assistentiewoningen, nvdr), twee gebouwen met elk twaalf appartementen.'

Gemengde vormen van wonen op dezelfde site, intergenerationeel en inclusief werken, en het samenbrengen van alle zorgfuncties op één plek zijn bewuste keuzes geweest van het lokale bestuur. Zo vind je vandaag op de site naast assistentiewoningen ook een aantal gezinswoningen en appartementen sociaal verhuur, mindervalidenflats en een crisiswoning. De thuisdiensten van het OCMW zijn er gevestigd.

Veronique Tordeur (links) en Myriam Beirens

- Begeleiden bewoners van assistentiewoningen op de zorgsite van OCMW Sint-Genesius-Rode
- Veronique leidt ook het lokaal dienstencentrum en de thuisdiensten van het OCMW op de site, Myriam is inwonend begeleidster
- Beiden zijn gepassioneerd door zorg, en bewegen samen met de bewoners door de hele zorgketen, van thuiszorg over begeleid wonen en kortverblijf tot woonzorgcentrum, met het LDC als constante ontmoetingsplek.

STEFAN DEWICKEIRE

Naast het lokaal dienstencentrum (LDC) bestond al woonzorgcentrum De Groene Linde met 111 bedden waarvan acht bedden voor kortverblijf, en zijn er intussen 56 erkende assistentiewoningen verdeeld over vier appartementsgebouwen. 'En binnen de site krijg je dan bewegingen langs de hele ketting,' zegt Veronique Tordeur. 'Mensen wonen eerst thuis met de hulp van thuisdiensten en verhuizen dan naargelang van hun wensen en mogelijkheden naar een assistentiewoning. Ze komen naar het LDC voor activiteiten en diensten, belanden al eens in het kortverblijf na een operatie of bij afwezigheid van een mantelzorger, verhuizen uiteindelijk naar het woonzorgcentrum enzovoort.'

Veronique Tordeur nam in 2017 het roer van het LDC over, en daarbij hoort ook de dagelijkse verantwoordelijkheid over de assistentiewoningen en de thuisdiensten. 'Ik leid alles administratief mee in goede banen,' legt ze uit. 'Ik zit onder meer onze gebruikersraad voor, en heb ook een vaste wekelijkse zitdag voor de bewoners, op

dinsdagnamiddag. De rol van woonassistent vervul ik samen met verschillende collega's, zodat de administratieve last voor ieder beperkt blijft en we voldoende tijd overhouden voor de bewoners. Zo zijn er de maatschappelijk werkers ouderenzorg, die instaan voor de opnames in zowel het woonzorgcentrum als de assistentiewoningen. Er is onze inwonend begeleidster Myriam, hier naast me, en sinds kort helpt ook een chauffeur-logistiek medewerker mee. Myriam krijgt bij haar taken hulp van de nieuwe collega, en kan voor het onderhoud en het beheer van de gebouwen nog een beroep doen op onze technische dienst en de dienst Facility.'

Als inwonend begeleidster speelt Myriam Beirens op de site een al even bijzondere als veelzijdige rol. 'Ik begeleid bewoners op alle vlakken,' zegt ze gevat. 'Dat ik hier ook woon, is praktisch en geeft de bewoners een gerust gevoel omdat ze weten: Myriam is er altijd. Ik schakel waar nodig de thuisdiensten in of leg contact voor een opname in kortverblijf enzovoort. Ik ben het eerste aanspreekpunt voor bewoners, hun familie, soms ook voor dokters. Maar mijn voornaamste taak bestaat toch in het beperken van sociaal isolement, door mensen bij activiteiten te betrekken en hen te stimuleren om zelf actief te blijven. Of ik ben gewoon een luisterend oor: bij een kop koffie kunnen mensen bij mij hun verhalen, problemen en bezorgdheden kwijt. Met de collega's organiseer ik voor de bewoners wekelijkse wandelingen, uitstappen, of projecten waarbij we tegelijk mensen uit de buurt en vrijwilligers betrekken, zoals het jaarlijkse buurtfeest of die keer dat we moestuinbakken plaatsten en mensen samen konden plukken, planten en een babbeltje slaan. Om de twee maanden kunnen nieuwe kandidaat-bewoners hier een rondleiding krijgen. Die organiseren Veronique en ik samen. Onze bewoners werken daar altijd heel graag aan mee om te tonen hoe ze hier wonen en wat er allemaal te doen is.'

Wat Myriam doet, zit haar in het bloed. 'Ik ben in 2005 gestart bij het OCMW, eerst in de thuisdiensten,' vertelt ze. 'Twee jaar geleden maakte ik de switch naar mijn huidige functie, om nog dichterbij de bewoners te staan. Dat is nodig,

want de zorgbehoefendheid wordt steeds groter. Noem het in mijn geval gerust een roeping. Ik had al van jongs af aan een groot empathisch vermogen en ben altijd heel actief geweest in het helpen van mensen, ouderen maar ook jongeren met een beperking bijvoorbeeld. Ik heb ook veel vrijwilligerswerk gedaan in de zorg. Het klopt dat dit werk moeilijk te scheiden is van de privésfeer. Ook als ik met vakantie ben, spreken mensen me nog aan op momenten dat ik mijn brievenbus leeg. Maar dat neem ik er graag bij.'

Het LDC, dat ingebed is in het woonzorgcentrum, ligt op loopafstand van de assistentiewoningen en is doorlopend toegankelijk voor de gebruikers, die er elke middag een warme maaltijd kunnen nuttigen of terecht kunnen in de cafetaria. De samenwerkingen met verenigingen, partners, interne en externe diensten en instanties die Veronique Tordeur schetst, tonen hoezeer de site nog verbonden is met de hele gemeente en de omgeving daarbuiten. 'De diensten van Kind en Gezin en Wijk-werken huren werkruimtes hier op de site, verenigingen als Okra en Femma organiseren hier hun bijeenkomsten en activiteiten enzovoort. We werken samen met een plaatselijke school voor jaarlijkse kleuterprojecten. Zo komen de kleintjes hier knutselen samen met onze bewoners, ze komen ook al eens mee kringturnen of frietjes eten in het middagrestaurant, hun schooloptredens demonstreren ze op ons grote podium. Onze senioren vinden dat allemaal heel plezant.'

De ploeg van het LDC trekt nu ook regelmatig de wijken van Rode in met zogenaamde soep-op-de-stoepacties. 'Dat zijn heel nuttige acties waarbij we bij de 65-plussers in de gemeente kunnen polsen naar tekorten op het vlak van welzijn en zorg,' legt Veronique Tordeur uit. 'De boodschap die we aan onze jongsenioren meegeven, is: denk op tijd na over de organisatie van je oude dag. "Een oude boom verplant je het best op tijd" is een spreekwoord waar veel waarheid in zit.'

PIETER PLAS

hoofdredacteur Lokaal

agenda

ontdek meer
opleidingen op
www.vvsg.be/opleidingen

oktober - november

Inspiratiedag lokale handhaving Mechelen 6 oktober

Deze inspiratiedag helpt je op weg naar een totaalaanpak voor goed handhavingbeleid. Zo maak je naast het sanctioneren ook werk van preventiebeleid, correcte informatie en communicatie en verwittigingsbeleid.
vvsg.be/opleidingen

Mentoropleiding gemeenschapdienst Antwerpen 9 oktober *

Deze tweedaagse mentoropleiding biedt je inzicht in je coachende rol als mentor ten aanzien van lerenden. De opleiding versterkt je in belangrijke competenties die je nodig hebt voor een goede opleiding en begeleiding: communiceren, instructies geven, duidelijke feedback geven, evalueren...
vvsg.be/opleidingen

Conferentie Jong in de Buurt Sint-Niklaas 10 oktober

De VVSG, de stad Sint-Niklaas en Opgroeien organiseren samen de conferentie Jong in de Buurt. Met deze conferentie willen ze lokale besturen inspireren in het bouwen van sterke lokale samenwerkingsverbanden binnen geïntegreerd gezins- en jeugdzorgbeleid.
vvsg.be/opleidingen

Integriteit in het wzc Brussel 10 oktober

In deze tweedaagse opleiding scherpen leidinggevenden hun kennis en vaardigheden aan met betrekking tot alle facetten van het managen van integriteit. Er wordt ingezoomd op de specifieke taken van leidinggevenden: omgaan met dilemma's, regels stellen, integriteitsschendingen voorkomen en zorgvuldig omgaan met signalen en vermoedens van schendingen.
vvsg.be/opleidingen

Doordachte beslissingen nemen met het afwegingskader BOA Borgerhout 12 oktober *

Na deze vorming beheers je het afwegingskader om het lokale beleid buitenschoolse opvang en activiteiten te ontwikkelen. Je kunt aan de slag met de reflectievragen van het beleidsmodel om het toekomstige lokale BOA-beleid vorm te geven.
vvsg.be/opleidingen

Go-Express Kwaliteit groepsopvang schoolgaande kinderen

Online 13 oktober
De Go-Express is een korte digitale opleiding voor startende verantwoordelijken en pedagogisch coaches in de opvang van schoolgaande kinderen. De Go-Express informeert over hoe je werkt aan kwaliteit en kwaliteitszorg als kleuteropvang met kwaliteitslabel. De belangrijkste werkinstrumenten worden toegelicht en we maken tijd voor vragen.
vvsg.be/opleidingen

BOA-BAR Centrumsteden Brussel 16 oktober

Hoe breng je de behoeften van kinderen en gezinnen in kaart? Hoe kun je de functie van het lokale bestuur als regisseur en actor van elkaar scheiden? Hoe motiveer je scholen om mee te werken? Naast netwerking met regionale collega's biedt deze regionale uitwisseling de kans om van elkaar te leren over zelf geko-

zen onderwerpen en uitdagingen in kader van het decreet BOA.
vvsg.be/opleidingen

Provinciale uitwisselingsmomenten warmte Gent 16 oktober *

VVSG Netwerk Klimaat organiseert samen met de provincies Antwerpen, Oost-Vlaanderen, West-Vlaanderen, Vlaams-Brabant en Limburg drie uitwisselingsdagen voor lokale besturen en intercommunales over de lokale duurzame warmtetransitie. Bij elk van deze drie dagen wordt een korte inleiding gegeven ter inspiratie, maar de klemtoon ligt op uitwisseling.
vvsg.be/opleidingen

Training Power BI (beginners en gevorderden)

Online start 17 oktober
Met Power BI kun je data visualiseren en inzichten delen binnen je organisatie, of je kunt de data insluiten in een app of website. Op basis van verschillende databronnen zoals sensordata kun je visueel aantrekkelijke rapporten maken.
vvsg.be/opleidingen

Politieke Academie: Op zoek naar oplossingen voor een specifieke uitdaging rond buitenschoolse opvang en activiteiten: Kleuteropvang met kwaliteitslabel

Online start 23 oktober
Lokale mandatarissen gaan samen op zoek naar oplossingen

voor een specifieke uitdaging bij buitenschoolse opvang en activiteiten. Omdat het een digitaal aanbod is, kun je overleggen met mandatarissen uit heel Vlaanderen. Je sprokkelt dus niet enkel nieuwe inzichten, maar breidt ook je netwerk uit.
vvsg.be/opleidingen

Infosessie gezinszorg: monitoring en Vesta Online 23 oktober

De deadline voor aanpassingen in Vesta nadert. Aan de hand van de monitoring gaan we na of je voor deze deadline nog wat gegevens moet nakijken en/of aanpassen. We overlopen de subsidieregeling en de belangrijke aandachtspunten nog eens.
vvsg.be/opleidingen

Het kwaliteitshandboek: structuur en processen

**Gent 23 oktober -
Woonassistenten &
centrumleiders van centra
voor dagverzorging en
assistentiewoningen
Leuven 24 oktober -
Medewerkers woonzorgcentra**
Ligt jouw kwaliteitshandboek vooral stof te verzamelen? Dat is jammer, want het is net de plaats waar je processen in je organisatie vlot terugvindt. Zo hoeft niet iedereen telkens opnieuw het wiel uit te vinden, en is het helder hoe jullie als organisatie bepaalde zaken behandelen.
vvsg.be/opleidingen

Woondag

26 oktober 2023

Aalst

#VVSGwoondag

vvsg

Stad Aalst

Basisvorming financiering van het woonzorgcentrum

Brussel 24 oktober

Na een theoretische inleiding en kennismaking met de belangrijkste regelgeving en begrippen, overlopen we de verschillende onderdelen van deze basistegemoetkoming voor zorg. Deze vorming geeft je naast een helder zicht op de regelgeving ook de mogelijkheid de gegevens van je eigen woonzorgcentrum te bekijken.

vvsq.be/opleidingen

Digitale vorming: subsidies kinderopvang baby's en peuters - Gezinsopvang en groepsopvang samenwerkende onthaalouders

Online 26 oktober

We bestuderen het subsidiesysteem kinderopvang, herhalen de belangrijkste subsidievoorwaarden en bekijken hoe de bezetting wordt berekend en waar die kan worden teruggevonden in de software. We presenteren instrumenten om de subsidies te berekenen en de betaalbrieven overzichtelijk bij te houden.

vvsq.be/opleidingen

Storytelling voor lokale besturen

Brussel start 7 november

De boeiende verhalen in je gemeente ontdekken, zelf een verhaal maken dat je doelgroepen tot actie aanzet, en dat verhaal op een goede manier vertellen, live of voor de camera: je leert het allemaal in de opleiding Storytelling voor lokale politici van de VVSG en Verhalenmakers.

vvsq.be/opleidingen

Berekenen gebruikersbijdrage voor gezinszorg

Brussel 7 november

In deze workshop behandelen we zowel de basissituaties als enkele minder kant-en-klare voorbeelden. We tonen je hoe je op een efficiënte en correcte manier de juiste informatie kunt verzamelen en de gebruikersbijdrage kunt berekenen.

vvsq.be/opleidingen

Opleidingsreeks Beheers je energiefactuur en behaal je klimaatdoelen!

Brussel start 8 november

Turbulente energiemarkt, energiefacturen met bokkensprongen, CO₂-uitstoot die hoogdringend gereduceerd moet worden mét behoud en verhoging van gebouwkwaliteit en comfort. Ben jij diegene die binnen jouw lokaal bestuur dit op het bord krijgt én zich daarbij ook afvraagt hoe dit allemaal samen gerealiseerd kan en moet worden? Dan is deze vernieuwde zesdaagse opleiding iets voor jou!

vvsq.be/opleidingen

Startersdag Diensten voor Gezinszorg

Brussel 13 november

Net aan de slag als medewerker in een dienst voor gezinszorg? Dan is deze startersdag een absolute must. We maken je wegwijs in de regelgeving en belichten alles op het ijs te komen. Aan deze startersdag koppelen we op 5 december een digitale inleiding kwaliteit waar we je inwijden in de belangrijkste aspecten van het kwaliteitsbeleid.

vvsq.be/opleidingen

Basisopleiding voor nieuwe woonassistenten

Online start 14 november

Ging je recent aan de slag als woonassistent en verdwaal je wel eens tussen erkenningsvoorwaarden en procedures? Zit je soms met de handen in het haar bij vragen of klachten over prijswijzigingen, brandveiligheid of kwaliteitsvol werken? Dan ben jij beslist ook die duizendpoot die het wonen en leven in de groep van assistentiewoningen draaiende houdt en een gedegen kader kan gebruiken!

vvsq.be/opleidingen

* [Meer datums, thema's en/of locaties online via \[vvsq.be/opleidingen\]\(http://vvsq.be/opleidingen\)](#)

Op zoek naar nieuwe collega's?

De VVSG biedt verschillende tariefformules aan voor de plaatsing van vacatures.

3 oktober 2023

LOKAAL BESTUUR OVERIJSE
Administratief medewerker burgerzaken
STAD EN OCMW DIEST
Projectleider vastgoed en bouw
GEMEENTE HEUVELLAND
Algemeen directeur

4 oktober 2023

AP HOGESCHOOL
Adviseur technieken: architect of projectingenieur

6 oktober 2023

IOK EN IOK AFVALBEHEER
Legal advisor - jurist overheidscontracten

8 oktober 2023

VVSG VZW
Stafmedewerker internationale samenwerking

9 oktober 2023

GEMEENTE HEUSDEN-ZOLDER
Financieel directeur
GEMEENTE HAALTER
Algemeen directeur
GEMEENTE KNOKKE-HEIST
Coördinator secretariaat MAAK

13 oktober 2023

MOTENA
Projectleider soft HR
STAD KORTRIJK
- Beleidscoördinatoren directeur Ruimte
- Beleidscoördinatoren Patrimonium- en Vastgoedbeheer
- Beleidscoördinator Integraal Ruimtelijk Beleid

17 oktober 2023

BRANDWEERZONE OOST
Verantwoordelijke financiën
STAD AALST
Vrijwilligerscoördinator

30 oktober 2023

WVI
Intergemeentelijk handhaver ruimtelijke ordening en milieu

5 november 2023

WVI
Intergemeentelijk omgevingsambtenaar

www.vvsq.be/kennisitem/vvsq/jouw-vacature-in-de-vvsq-media

INLEVERING VACATURES

Lokaal 11 (november) - 13 oktober
Lokaal 12 (december) - 10 november
Lokaal 01 (januari '24) - 11 december

Uw vacatures in Lokaal en onze online media:

INFORMATIE
vacatures@vvsq.be

In haar maandelijkse column vertelt Nora Van Meeuwen over lokale thema's over de grens.

Papier of geen papier

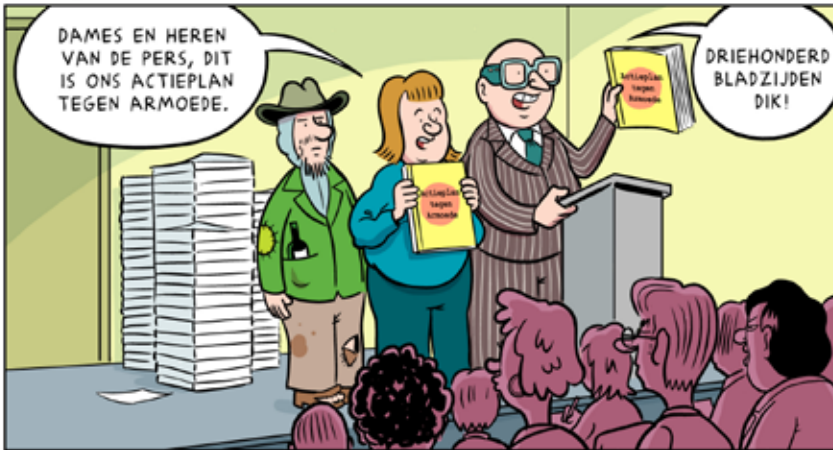
In augustus heb ik mijn stem uitgebracht voor de lokale verkiezingen in mijn zelfgekozen thuisland Noorwegen. Ik heb al eerder uit de doeken gedaan hoe dat hier gaat: de 'echte' verkiezingsdatum was dit jaar 11 september, maar daar hoefde je niet op te wachten. Stemmen kan op veel plaatsen, op verschillende manieren en ook ruim van tevoren. Als je een voorkeurstem wilt geven, moet je wel in je eigen gemeente gaan stemmen, maar als je alleen voor een partij wilt kiezen, kan het in het hele land. Als je dus in augustus ergens in het land een gebouw passeert waar een vlag met *valg* (verkiezing) aan de gevel wappert, dan kun je daar even binnenspringen en je stemrecht uitoefenen.

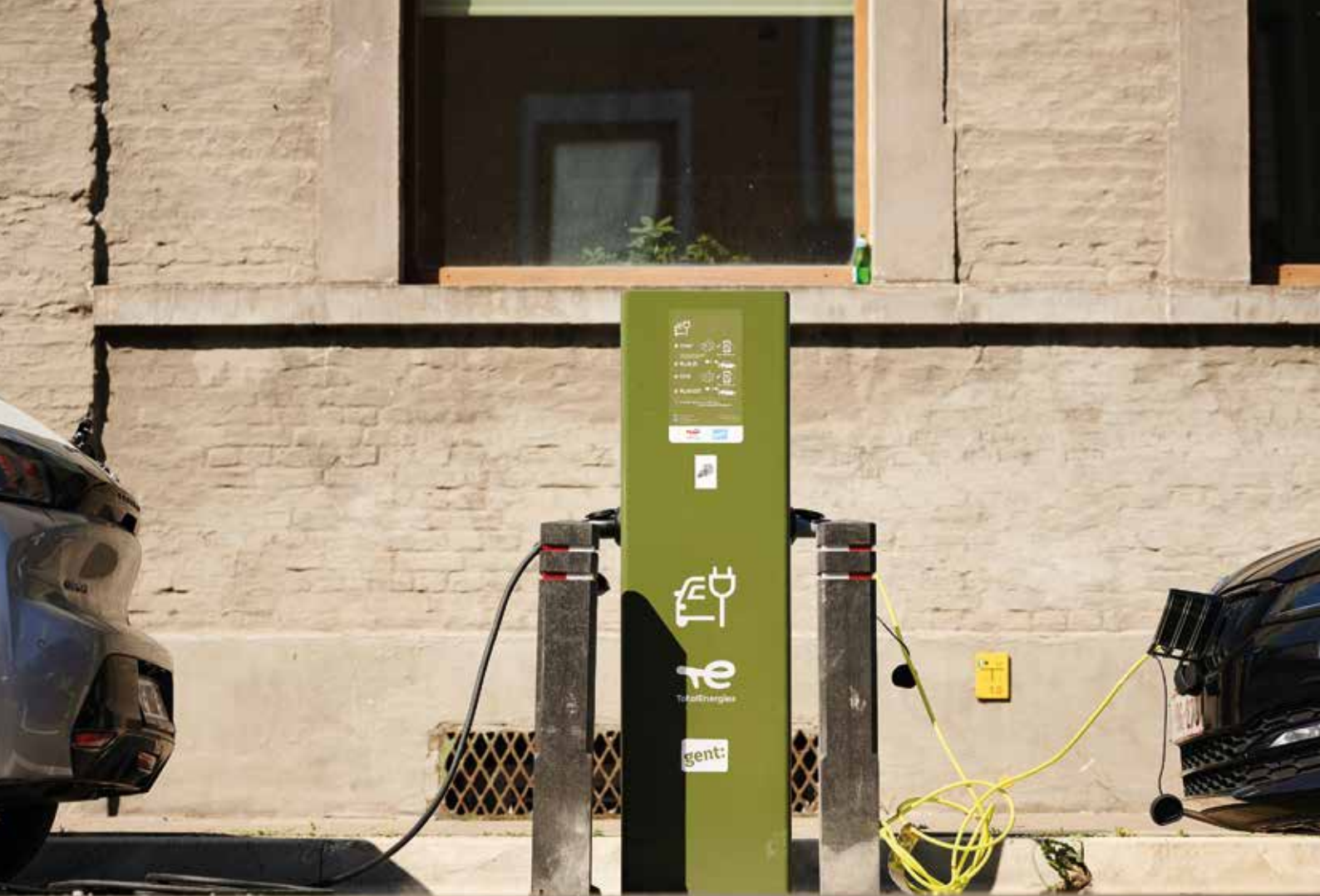
Een kleine helft van de Noren heeft vooraf gestemd, ik ook en wel in mijn eigen gemeente. Ik stond daar zelfs al de eerste dag dat het kon. Ik vond mezelf redelijk goed voorbereid, ik had zoveel mogelijk gelezen en zelfs een stemtest gedaan op de pagina van de openbare omroep. Daar kreeg je per gemeente de grote lijnen van de partijprogramma's en de belangrijkste plaatselijke thema's voor de komende jaren. Vervolgens vinkte je in een multiplechoicetest je voorkeur aan. Zo kwam je dan thema per thema te weten wat de verschillende partijen voorstelden en in hoeverre dat bij jouw mening aansloot. Tot slot stond er een top 3 van partijen die het meest overeenstemden met de som van je antwoorden. Tot mijn verbazing en vermaak waren dat drie totaal uiteenlopende partijen die maar één ding gemeen hebben: ik zou er nooit op stemmen. Maar het heeft me wel geholpen om een overwogen beslissing te nemen. Meer in ieder geval dan de verkiezingspropaganda. De eerste folder zat in mijn bus toen ik op weg was naar het stemlokaal, grappig, vond ik. Bij thuiskomst heb ik het daarom even voor u nagekeken in het wetboek onder het kopje *valgagitasjon* – ik kan het niet laten dit snoepje van een woord te gebruiken, het valt door de Noorse spelling misschien niet op, maar hier staat wel degelijk agitatie. Verkiezingspropaganda is toegelaten vanaf dag één van de vervroegde kiesperiode tot en met de verkiezingsdag, en zelfs nog op de stoep van het stemlokaal. Als je daar dus met een spandoek 'Stem Trol' wilt gaan staan, kan niemand je tegenhouden. Binnen in het stemlokaal mag niet. Qua drukwerk creëert dat natuurlijk een belachelijke papierverspilling. Nu staat de papiercontainer naast mijn brievenbus, dus de weg was kort, maar ik voelde me wel wat schuldig. Als iemand me betrapt had, had ik vast geroepen dat ik al gaan stemmen was. Deze hele uitleg brengt me bij het thema communicatie.

Mijn eerste Noorse adres was op een open plek met drie huizen in het bos. Zes jaar heb ik er gewoond zonder ooit rechtstreeks door de gemeente aangesproken te worden, behalve over corona, per mail en sms. Ik was nog maar pas verhuisd naar de bewoonde wereld, of ik kreeg al een sms van de gemeente over restricties voor watergebruik, nu het zomer en zonnig en al veel te lang droog was. Dat was juli vorig jaar. Ik zag er direct een bevestiging in van wat mijn vroegere buurman altijd zei: 'Hier in het bos doen we vierkant onze eigen zin.' Wat water betreft was dat ook wel min of meer zo. We hadden onze eigen bron of put, als we te veel gebruikten, hadden we daar vooral zelf last van. Dit jaar kreeg ik weer zo'n gemeentelijke sms. Het was nog maar juni deze keer, en het was al een paar weken stralend zomerweer. We mochten geen automatische sproeisystemen meer gebruiken, maar nog wel met de tuinslang in de hand of met gieters onze planten in leven houden. Als het wat moeite kostte, zouden we vanzelf wel zuiniger zijn. Als consciëntieuze en milieubewuste mens volgde ik dat strikt op, maar als iedereen even gehoorzaam is als ik, dan hebben de waaiersproeiertjes dit jaar de gereedschapsschuurtjes niet verlaten, want het droogtealarm is nooit afgeblazen. Ik zie drie mogelijke verklaringen: het bericht dat we weer gewoon mochten doen is verdronken in een stroom andere, niet-gemeentelijke informatie, de ambtenaren gaan ervan uit dat we groot genoeg zijn om zelf te merken dat de toestand genormaliseerd is, of het gebruik van automatische sproeisystemen in privétuinen is altijd ongewenst, hoe langer ze het kunnen afremmen, hoe beter.

Voor de rest heb ik het afgelopen jaar twee keer een sms gekregen over werkzaamheden aan onze straat. Sms is duidelijk het voorkeurinstrument van onze gemeente voor tijdgebonden boodschappen. Gemeentelijke infobladen bestaan hier niet, maar een goeie overzichtelijke website met chatfunctie is er wel. Facebook, internet, folders en affiches in de bibliotheek en in andere openbare gebouwen, net als aanspreekbare mensen trouwens, het is er allemaal, en als er niet-acute dingen te melden zijn – zoals de verkiezingen – dan krijg je alle informatie in je digitale postbus. Met een aankondiging per sms én mail dat je post hebt, en desnoods ook nog een herinnering als je niet snel genoeg gaat kijken. Niets te klagen dus, al zou ik een informatieblad met plezier en nieuwsgierigheid lezen. Dat ligt ook aan mij, natuurlijk, ik ben zo iemand van 'No Face, only Books'. —

NORA VAN MEEUWEN
columnist van Lokaal

Ze groeien als paddenstoelen uit de grond. Zijn er al laadpalen in uw gemeente?

TotalEnergies installeert en opereert publieke laadpalen.

Ontdek onze realisaties

